II

(Neleģislatīvi akti)

LĒMUMI

KOMISIJAS LĒMUMS (ES) 2019/56

(2018. gada 28. maijs)

par atbalsta shēmu SA.34045 (2013/c) (ex 2012/NN), ko Vācija īstenojusi par labu bāzes slodzes patērētājiem atbilstoši *StromNEV* 19. punktam

(izziņots ar dokumenta numuru C(2018) 3166)

(Autentisks ir tikai teksts vācu valodā)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 108. panta 2. punkta pirmo daļu,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu un jo īpaši tā 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

pēc uzaicinājuma attiecīgajām personām iesniegt piezīmes ([1]) un ņemot vērā to piezīmes,

tā kā:

1. PROCEDŪRA

(1) Sūdzībās, ko *Bund der Energieverbraucher e.V.* iesniedza 2011. gada 28. novembrī, *GWS Stadtwerke Hameln GmbH* iesniedza 2011. gada 8. decembrī un iedzīvotāji bija iesnieguši kopš 2011. gada decembra, Komisija tika informēta, ka Vācija kopš 2011. gada bija pilnībā atbrīvojusi konkrētus lielos elektroenerģijas patērētājus no tīkla maksas. Vācija 2012. gada 29. jūnija vēstulē sniedza Komisijai plašāku informāciju par minēto atbalsta shēmu.

(2) Komisija 2013. gada 6. marta vēstulē ("procedūras sākšanas lēmums") informēja Vāciju, ka ir nolēmusi attiecībā uz atbalsta shēmu sākt procedūru, kas noteikta Līguma par Eiropas Savienības darbību (turpmāk "LESD" vai "Līgums") 108. panta 2. punktā. Vācija 2013. gada 8. aprīlī iesniedza piezīmes saistībā ar procedūras sākšanas lēmumu.

(3) Procedūras sākšanas lēmums tika publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* ([2]). Komisija aicināja ieinteresētās personas iesniegt piezīmes par atbalsta shēmu.

(4) Komisija saņēma piezīmes no ieinteresētajām personām. Tā pārsūtīja saņemtās piezīmes Vācijai, kam tika dota iespēja atbildēt; Vācijas piezīmes tika saņemtas 2013. gada 5. novembra vēstulē.

(5) Sanāksmē, kas notika 2013. gada 17. oktobrī, un vēstulēs, kas paziņotas 2015. gada 7. aprīlī, 2016. gada 20. jūlijā, 2017. gada 6. jūlijā, 2017. gada 18. septembrī, 2017. gada 3. oktobrī un 2017. gada 23. oktobrī, Komisija prasīja, lai Vācija sniedz informāciju.

(6) Vācija atbildēja uz minētajiem pieprasījumiem 2013. gada 6. decembrī, 2015. gada 28. maijā, 2015. gada 15. septembrī, 2016. gada 14. oktobrī, 2017. gada 3. augustā, 2017. gada 20. septembrī, 2017. gada 24. oktobrī un 2017. gada 26. oktobrī. Jaunākā informācija tika iesniegta 2017. gada 11. decembrī.

([1]) OV C 128, 4.5.2013., 43. lpp.
([2]) Komisijas 2013. gada 6. marta lēmums par valsts atbalstu SA.34045 (2012/C) – Vācija – Atbrīvojums no tīkla maksas attiecībā uz lielajiem elektroenerģijas patērētājiem (*19 § StromNEV*) – Aicinājums iesniegt piezīmes saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta 2. punktu (OV C 128, 4.5.2013., 43. lpp.).

2. **SĪKS ATBALSTA APRAKSTS**

2.1. *TĪKLA MAKSA VĀCIJĀ*

(7) Tīkla maksas sistēmu Vācijā reglamentē Vācijas Enerģētikas likums (*Energiewirtschaftsgesetz*, "*EnWG*"). Šā lēmuma nolūkos būtisks ir tikai *EnWG*, kas grozīts ar 2011. gada 26. jūlija Likuma par enerģijas tirgu reglamentējošo noteikumu pārskatīšanu ([3]) ("2011. gada 26. jūlija likums") 1. pantu, un pirms grozījumiem, kas ieviesti ar 2016. gada 26. jūlija Likuma par enerģijas tirgu turpmāko attīstību ([4]) ("*EnWG 2011*") 1. pantu.

(8) *EnWG 2011* 21. punktā ir noteikts, ka maksa, ko tīklu operatori ([5]) iekasē no saviem tiešajiem lietotājiem, ir samērīga ("*angemessen*"), nediskriminējoša un pārredzama un tiek aprēķināta, pamatojoties uz efektīvas tīklu pārvaldības izmaksām. Ar *EnWG 2011* 24. punktu federālā valdība ir pilnvarota ar rīkojumu noteikt sīki izstrādātus noteikumus par metodiku tīkla maksas aprēķināšanai. Ar *EnWG 2011* 24. punkta pirmā teikuma 1. apakšpunktu federālā valdība ir pilnvarota noteikt vispārējo metodiku tīkla maksas aprēķināšanai. Ar tā paša teikuma 3. apakšpunktu federālā valdība ir pilnvarota noteikt, kādos netipiskas tīkla izmantošanas gadījumos var apstiprināt individuālu tīkla maksu.

(9) Rīkojumā par elektroenerģijas tīkla maksu (*Stromnetzentgeltverordnung*, "*StromNEV*" ([6])), kas pieņemts, pamatojoties uz *EnWG 2011* 24. punktu, ir ietverti sīki izstrādāti noteikumi par tīkla maksas noteikšanu. *StromNEV* 3. punkta 2. apakšpunktā ir precizēts, ka tīkla maksu maksā par pakalpojumiem, ko sniedz tīkla operators tā tīkla līmenī, kuram ir pieslēgts lietotājs, kā arī par visu iepriekšējo tīkla līmeņu izmantošanu. *StromNEV* 16. punkta 1. apakšpunktā ir noteikts pamatprincips, kas nosaka, ka tīkla maksā jābūt atspoguļotām izmaksām, ko faktiski rada tīkla lietotāji.

(10) Ņemot vērā iepriekš minēto, un atbilstoši pilnvarojumam, kas noteikts *EnWG 2011* 24. punkta pirmā teikuma 1. apakšpunktā, *StromNEV* ir paredzēta vispārējā metodika, kas tīklu operatoriem jāizmanto tīkla maksas aprēķināšanai. Šī aprēķināšanas metodika ir noteikta *StromNEV 2011* 4.–14. punktā.

(11) Saskaņā ar šo metodiku vispirms sasummē visu tīklu dažādos gada izmaksu elementus. Tās ir elektroenerģijas tīkla (pārvades un sadales līniju, apakšstaciju) būvniecības izmaksas, uzturēšanas izmaksas un tīkla ekspluatācijas izmaksas, tostarp izmaksas, kas saistītas ar tā dēvētajiem sistēmas pakalpojumiem (primāro, sekundāro un minūšu rezervi ([7]), pārdispečēšanu ([8]) un elektroenerģiju, kas vajadzīga tīkla zaudējumu

([3]) *BGBl.* I, 1554. lpp.
([4]) *BGBl.* I, 1786. lpp.
([5]) Tīkla operators ir operators, kas atbild par elektroenerģijas tīkla darbību un drošu pārvaldību. Tīkla operatorus parasti iedala divās grupās – pārvades sistēmu operatori un sadales sistēmu operatori – atkarībā no tā, vai tie ekspluatē pārvades tīklu vai sadales tīklu.
([6]) Lai gan *StromNEV* pirmo reizi tika ieviests 2005. gadā, tas ir vairākas reizes grozīts. Šajā lēmumā ir atsauce uz *StromNEV* kopumā, kurā attiecīgais noteikums nav mainīts ar dažādajiem grozījumiem. Tomēr, ja noteikums, uz kuru ir atsauce, ir mainīts, tad šajā lēmumā ir sniegta skaidra atsauce uz attiecīgo *StromNEV* versiju, proti:
— *StromNEV 2010* attiecas uz *StromNEV* versiju, kas grozīta ar 2010. gada 3. septembra likuma (*BGBl.* I, 2074. lpp.) 6. pantu,
— *StromNEV 2011* attiecas uz *StromNEV* versiju, kas grozīta ar 2011. gada 26. jūlija likuma (*BGBl.* I, 1554. lpp.) 7. pantu,
— *StromNEV 2014* attiecas uz *StromNEV* versiju, kas grozīta ar 2013. gada 14. augusta rīkojuma (*BGBl.* I, 3250. lpp.) 1. pantu.
([7]) Elektrotīklā ir pastāvīgi jābūt balansam starp ievadīto un patērēto elektroenerģiju. Nebalanss var rasties, kad patēriņš atšķiras no prognozētā vai elektrostacijas darbības atteices vai vēja vai saules enerģijas strauja krituma gadījumā. Pārvades sistēmu operatoriem (PSO) ir pienākums uzturēt tīklā balansu un ievadīt elektroenerģiju, kad patēriņš ir lielāks nekā faktiski ievadītā elektroenerģija, un nodrošināt to, ka ražošana tiek samazināta vai patēriņš tiek palielināts, kad tas ir mazāks nekā ievadītā elektroenerģija. Tā kā elektroenerģiju nevar viegli uzglabāt, PSO ir jānodrošina, ka tas var ļoti ātri (dažu sekunžu vai minūšu laikā) izmantot pozitīvo vai negatīvo enerģiju. Tāpēc PSO noslēdz līgumus par rezervēm (dēvētus arī par *Regelleistung*). Vācijā atšķir trīs galvenās tīkla rezerves: a) primārā rezerve – enerģija jādara pieejama PSO 30 sekunžu laikā pēc pieprasījuma izteikšanas; b) sekundārā rezerve – enerģija jādara pieejama piecu minūšu laikā; un c) minūšu rezerve (dēvēta arī par terciāro rezervi) – enerģija jādara pieejama 15 minūšu laikā (sk. *BNetzA* tīmekļa vietni: https://www.smard.de/blueprint/servlet/page/home/wiki-article/446/396).
([8]) Pārdispečēšanas pasākumi ir saistīti ar elektrotīklu pārslodzes pārvaldību. Elektrotīklu pārslodze rodas, kad saražotā elektroenerģija pārsniedz to tīkla elementu jaudu, kuri savieno ražošanas iekārtas ar patēriņa punktiem. Samazinot vienas vai vairāku elektrostaciju reālo saražoto jaudu pārslogotā apgabala vienā galā un vienlaikus palielinot vienas vai vairāku citu elektrostaciju reālo saražoto jaudu otrā galā, ir iespējams mazināt pārslodzi, vienlaikus saglabājot kopējo reālo jaudu tīklā tuvu konstantei. Pārdispečēšana ir pārvades sistēmas operatora pieprasījums elektrostacijām koriģēt to ievadīto reālo jaudu, lai novērstu vai likvidētu elektrotīkla pārslodzi. PSO ir jākompensē elektrostacijām pārdispečēšanas rīkojums (https://www.bundesnetzagentur.de/DE/Sachgebiete/ElektrizitaetundGas/Unternehmen_Institutionen/Versorgungssicherheit/Engpassmanagement/Redispatch/redispatch-node.html).

kompensēšanai ([9]). To gada summu aprēķina, pamatojoties uz tīklu operatoru peļņas un zaudējumu pārskatu (*StromNEV 2011* 4. punkts). Tās ietver ne tikai materiālu izmaksas un personāla izmaksas, bet arī aizdevumu procentus (*StromNEV* 5. punkts), nolietojumu (*StromNEV 2011* 6. punkts), atlīdzību par tīkla operatora paša kapitālu (*StromNEV 2011* 7. punkts) un nodokļus (*StromNEV 2011* 8. punkts). Ir jāatskaita ieņēmumi, piemēram, pieslēguma izmaksas un subsīdijas (*StromNEV* 9. punkts). Tomēr elektroenerģijas patēriņa uzskaites izmaksas nav iekļautas tīkla izmaksās, un tām arī piemēro atšķirīgu uzskaites tarifu. Izmaksas, kas saistītas ar balansēšanas enerģijas iegādi ([10]), nav iekļautas tīkla izmaksās, jo tās iekļauj atsevišķā rēķinā, kuru izraksta par nebalansu atbildīgajiem lietotājiem.

(12) Gada kopējās tīklu izmaksas tad sadala pa dažādajiem tīkliem un tīklu līmeņiem (augstsprieguma tīkls, apakšstaciju līmeņi, vidēja sprieguma tīkls, zemsprieguma tīkls). *StromNEV 2011* 2. pielikumā ir ietverts minēto tīklu līmeņu saraksts.

(13) Nākamā darbība tīkla maksas noteikšanā ir gada kopējo tīklu izmaksu pārrēķināšana tīkla maksā. To nosaka lejupēji katram sprieguma līmenim (no augstsprieguma līmeņa līdz zemsprieguma līmenim). Vispirms nosaka tā dēvētās īpašās augstsprieguma līmeņa gada izmaksas, dalot kopējās augstsprieguma līmeņa gada izmaksas ar gada maksimumslodzi, kas izmērīta konkrētajā augstsprieguma līmenī, jo tīklu līmeņa maksimumslodzi uzskata par galveno izmaksas noteicošo faktoru. Iegūto rezultātu izsaka EUR/kW. Piemērojot turpmāk 14. apsvērumā aprakstīto katra tīkla līmeņa "vienlaicīguma funkciju", īpašās gada izmaksas pārrēķina cenā uz katru pieslēguma jaudu, kas izteikta EUR/kW, un cenā uz patērētās elektroenerģijas vienību, kas izteikta EUR/kW. Tad tādu pašu darbību veic attiecībā uz nākamo sprieguma līmeni. Tomēr nākamā sprieguma līmeņa kopējo gada izmaksu summu veidos paša šā līmeņa izmaksas un no augšupējā sprieguma līmeņa pārnestās izmaksas. Pārnestās izmaksas atbilst augšupējā līmeņa kopējām izmaksām, no kurām atskaitīta tīkla maksa, kas iegūta no tīkla lietotājiem (galapatērētājiem un elektroenerģijas piegādātājiem, kas tieši pieslēgti attiecīgajam sprieguma līmenim). Turpmāk 1. attēlā ir norādīta izmaksu pārnešana. Tādējādi tīklā, kurā elektrības plūsma ir lejupēja, tīkla lietotājiem būs jāsedz tā tīkla līmeņa izmaksas, kuram tie ir pieslēgti, kā arī daļa augšupējo tīklu izmaksu, jo arī šos tīklus izmanto, lai lietotājiem pārvadītu elektroenerģiju.

1. attēls

Tīkla izmaksu pārnešana tīkla izmaksu noteikšanai ([1])

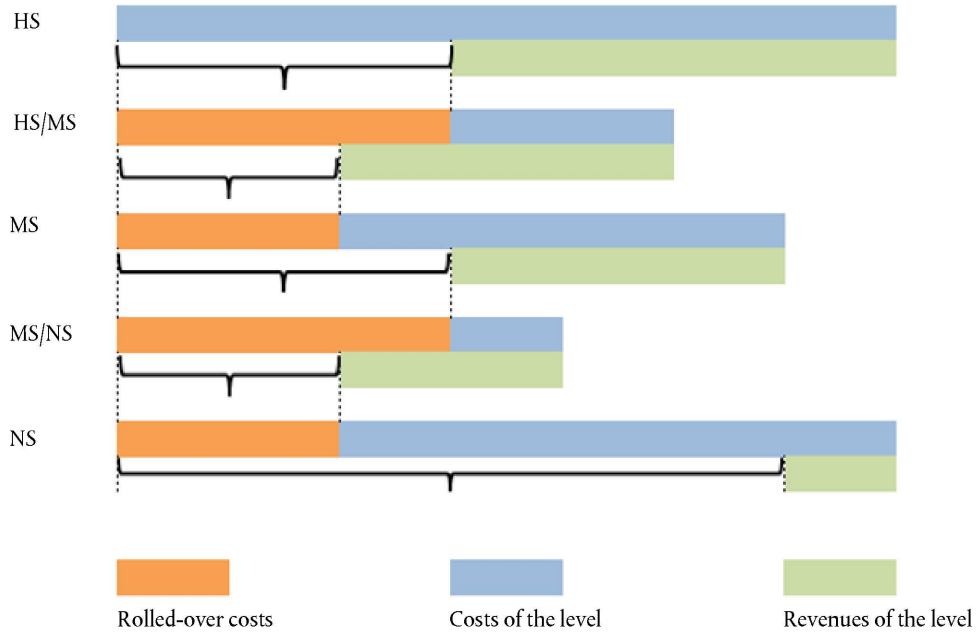

([1]) Attēlā ar "HS" apzīmē augstspriegumu, ar "MS" apzīmē vidēju spriegumu, ar "NS" apzīmē zemspriegumu, ar "HS/MS" apzīmē apakšstaciju, kurā augstspriegums tiek pārveidots vidējā spriegumā, ar "MS/NS" apzīmē

([9]) Kad elektroenerģiju transportē, daļa no tās tiek zaudēta pārvades procesā, tāpēc ir jāievada papildu elektroenerģija, lai sasniegtu elektroenerģijas daudzumu, kāds sākotnēji tika ievadīts tīklā.

([10]) Vācija ir paskaidrojusi, ka balansēšanas izmaksu gadījumā ir jāatšķir izmaksas, kas saistītas ar rezervēm, un izmaksas, kas saistītas ar negatīvās vai pozitīvās enerģijas faktisko piegādi. Rezervju gadījumā pakalpojumu sniedzēji saņem atlīdzību par to pieejamību. Tomēr, kad no tiem enerģija tiek faktiski paņemta, pamatojoties uz PSO pieprasījumu, tiem papildus piešķir atlīdzību arī par faktiski piegādāto enerģiju. Rēķinu par faktiskajām (pozitīvās vai negatīvās) enerģijas piegādes izmaksām izraksta tieši operatoram, kas ir atbildīgs par nebalansu.

apakšstaciju, kurā vidējs spriegums tiek pārveidots zemspriegumā. Avots: Komisija, pamatojoties uz aprakstu, ko sniegusi Vācija un kas papildināts ar informāciju, kura ietverta 1. attēlā *BNetzA* 2015. gada decembra ziņojumā *Netzentgeltsystematik Elektrizität*, kas pieejams vietnē https://www.bundesnetzagentur.de/SharedDocs/Downloads/DE/Sachgebiete/Energie/Unternehmen_Institutionen/Netzentgelte/Netzentgeltsystematik/Bericht_Netzentgeltsystematik_12-2015.pdf?__blob=publicationFile&v=1.

(14) Lai nodrošinātu, ka izmaksu sadalījums dažādajiem tīkla lietotājiem atspoguļo faktiskās izmaksas, ko radījis individuāls tīkla lietotājs, kā noteikts *StromNEV* 16. punkta 1. apakšpunktā, attiecīgajam sprieguma līmenim piemēro vienlaicīguma funkciju. Iepriekš 13. apsvērumā minētā vienlaicīguma funkcija ir aprakstīta *StromNEV* 16. punkta 2. apakšpunktā un *StromNEV 2011* 4. pielikumā. Šī funkcija piešķir katram tīkla lietotājam "vienlaicīguma koeficientu" no 0 līdz 1. Vienlaicīguma koeficients, pamatojoties uz vēsturiskiem skaitļiem, izsaka varbūtību, ka individuālā tīkla lietotāja elektroenerģijas patēriņš palielina attiecīgā tīkla līmeņa gada maksimumslodzi. Tīkla vienlaicīgā gada maksimumslodze ir būtisks tīkla izmaksu faktors, ņemot vērā, ka šī gada maksimumslodze ir būtiska tīkla, kurā elektrības plūsma ir lejupēja, dimensionēšanai. Vienlaicīguma funkcijas pamatā ir princips, ka tīkla lietotāji, kam ir lielāka gada maksimumslodzes palielināšanas varbūtība, maksā lielāku jaudas tarifu. Katra tīkla līmeņa lietotāji ir galapatērētāji, kas ir tieši pieslēgti augstsprieguma līmenim, kā arī lejupējiem tīkla līmeņiem. Tad visu tīkla līmeņa lietotāju vienlaicīguma koeficientus atzīmē diagrammā uz "y" ass un korelē ar pilnīgas izmantošanas gada stundu skaitu ("x" ass). Rezultātā iegūst vienlaicīguma funkciju. Šī funkcija ir lineāra un nepārtraukta, bet to veido divas lineāras daļas, kas krustojas punktā ([11]), kurš attēlo 2 500 izmantošanas stundas gadā ([12]). Tad vienlaicīguma funkciju pārrēķina tarifā par katru pieslēguma jaudu ([13]), kas izteikts EUR/kW, un tarifā par katru patērētās elektroenerģijas vienību, ([14]) kas izteikts EUR/kWh.

(15) Nosakot tīkla maksu, tīklu operatoriem arī jāņem vērā maksimālais ieņēmumu līmenis, kuru katram no tiem apstiprinājusi Federālā tīklu aģentūra (*Bundesnetzagentur*, "*BNetzA*") (attiecībā uz maksimālo pieļaujamo ieņēmumu līmeni sk. 43. apsvērumu). Praksē šis maksimālais ieņēmumu līmenis, ko nosaka, veicot salīdzinošo novērtēšanu ar citiem tīklu operatoriem, nozīmē to, ka augstas izmaksas, ko rada neefektivitāte, nevar segt, izmantojot tīkla maksu. Šīs sistēmas mērķis ir uzlabot tīkla operatoru efektivitāti. Ja atļautā maksimālā ieņēmumu līmeņa maiņa samazinātu tīkla maksu, tad tīkla operatoram ir jāpielāgo tīkla maksa (17. punkta 2. apakšpunkts Rīkojumā par efektivitātes stimulu ieviešanu energoapgādes tīkliem – *Verordnung über die Anreizregulierung der Energieversorgungsnetze, ARegV 2011* ([15])).

([11]) Vācija ir paskaidrojusi, ka, lai gan šis 2 500 pilnīgas izmantošanas gada stundu punkts šobrīd ir vispārpieņemta vērtība, tā ir balstīta uz empīriskiem skaitļiem. Empīriski vienlaicīguma funkcija nekad nav pilnīgi lineāra, bet tā kāpj lēzenāk pie aptuveni 2 500 pilnīgas izmantošanas pilnām stundām un strauji krīt pie vērtībām, kas mazākas par 2 500 pilnīgas izmantošanas stundām gadā. Rezultātā vienlaicīguma funkcijā veidojas divi segmenti, tāpēc arī ir četri tīkla tarifi – viens patēriņa un jaudas tarifs lietotājiem, kas patērē mazāk nekā 2 500 pilnīgas izmantošanas stundas, un viens patēriņa un jaudas tarifs lietotājiem, kas patērē vairāk nekā 2 500 pilnīgas izmantošanas stundas. Vienīgā alternatīva būtu veidot vienlaicīguma funkciju kā izliektu līkni, bet tas radītu nepieciešamību aprēķināt individuālu patēriņa tarifu katram tīkla lietotājam Vācijā (jo funkcijas slīpums mainās katrā līknes punktā). Tas būtu ievērojami palielinājis administratīvo slogu, kas saistīts ar tīkla maksas noteikšanu Vācijā, aizkavējis tīkla maksas aprēķināšanu tīkla lietotājiem un samazinājis tīkla maksas pārredzamību un prognozējamību tīkla lietotājiem.

([12]) Attiecībā uz vienlaicīguma funkcijas piemēru sk. *Bericht der Bundesnetzagentur zur Netzentgeltsystematik Elektrizität, Stand Dezember* 2015, pieejams vietnē https://www.bundesnetzagentur.de/SharedDocs/Downloads/DE/Sachgebiete/Energie/Unternehmen_Institutionen/Netzentgelte/Netzentgeltsystematik/Bericht_Netzentgeltsystematik_12-2015.pdf?__blob=publicationFile&v=1.

([13]) To iegūst, reizinot īpašās tīkla līmeņa gada izmaksas ar vērtību, kuru sasniedzot, vienlaicīguma funkcija šķērso "x" asi pie 0 un 2 500 pilnīgas izmantošanas stundām gadā (lietotājiem, kuru pilnīgas izmantošanas gada stundu skaits attiecīgi ir lielāks un mazāks nekā 2 500 stundas). Piemēram, attiecībā uz 2017. gadu *Amprion* piemēroja šādu jaudas tarifu augstsprieguma līmenim:

< 2 500 stundas gadā	≥ 2 500 stundas gadā
6,3 EUR/kWa	36,55 EUR/kWa

([14]) To iegūst, reizinot attiecīgā tīkla līmeņa īpašās gada izmaksas ar vienlaicīguma funkcijas slīpumu līdz 2 500 pilnīgas izmantošanas stundu punktam (lietotājiem, kuru pilnīgas izmantošanas gada stundu skaits ir mazāks nekā 2 500 stundas) un ar vienlaicīguma funkcijas slīpumu virs 2 500 pilnīgas izmantošanas stundu punkta (lietotājiem, kuru pilnīgas izmantošanas stundu skaits ir lielāks nekā 2 500 stundas). Piemēram, attiecībā uz 2017. gadu *Amprion* piemēroja šādu patēriņa tarifu augstsprieguma līmenim:

< 2 500 stundas gadā	≥ 2 500 stundas gadā
1,512 ct/kWh	0,302 ct/kWh

([15]) 2007. gada 29. oktobra rīkojums, *BGBl.* I, 2529. lpp. *ARegV* ir grozīts vairākas reizes. Šajā lēmumā ir atsauce uz *ARegV* kopumā, kurā attiecīgais noteikums dažādajos grozījumos nav mainīts. Tomēr, ja noteikums, uz kuru ir atsauce, ir mainīts, tad šajā lēmumā ir sniegta skaidra atsauce uz attiecīgo *ARegV* versiju, proti:
— *ARegV 2011* attiecas uz *ARegV* versiju, kas grozīta ar 2011. gada 28. jūlija likuma (*BGBl.* I, 1690. lpp.) 5. pantu.

(16) Iepriekš 11.–15. apsvērumā aprakstītā metodika īsteno "izmaksu cēloņsakarības principu" tīkla maksas noteikšanā lielākajai daļai tīkla lietotāju. *StromNEV* 19. punkts attiecas uz tīkla maksu, ko atbilstoši izmaksu cēloņsakarības principam maksā tā dēvētie netipiskie tīkla lietotāji, t. i., lietotāji, kuru patēriņa vai slodzes paradumi būtiski atšķiras no pārējo lietotāju patēriņa un slodzes profila, kā paredzēts *EnWG 2011* 24. punkta pirmā teikuma 3. apakšpunktā. *StromNEV* 19. punkta virsraksts ir "Netipisks tīkla lietojums".

(17) *StromNEV* 19. punkta 2. apakšpunktā ir noteiktas divas netipisku tīkla lietotāju grupas. Pirmā grupa ir lietotāji, kuru gada maksimumslodze prognozējami un ievērojami atšķiras no visu pārējo tam pašam tīklam pieslēgto tīkla lietotāju vienlaicīgās gada maksimumslodzes (*StromNEV* 19. punkta 2. apakšpunkta pirmais teikums). Tie parasti ir tīkla lietotāji, kas sistemātiski patērē elektroenerģiju ārpus maksimumslodzes laikiem, jo tie, piemēram, naktīs darbina iekārtas. Tāpēc šī pirmā netipisko lietotāju kategorija turpmāk tekstā ir dēvēta par "patērētājiem ārpus maksimumslodzes". Otrā grupa ir lietotāji, kuru gada elektroenerģijas patēriņš sasniedz vismaz 7 000 lietošanas stundu ([16]) un pārsniedz 10 gigavatstundas (GWh) (*StromNEV* 19. punkta 2. apakšpunkta otrais teikums). Šī otrā netipisko lietotāju kategorija turpmāk tekstā ir dēvēta par "bāzes slodzes patērētājiem".

(18) Pirms grozījuma, kas ieviests ar 2011. gada 26. jūlija likuma 7. pantu un plašāk aprakstīts 2.2. iedaļā turpmāk, ar 2010. gada 3. septembra likumu grozītā *StromNEV* ("*StromNEV 2010*" ([17])) 19. punkta 2. apakšpunktā bija noteikts, ka gan patērētājiem ārpus maksimumslodzes, gan bāzes slodzes patērētājiem ir jāmaksā individuāla tīkla maksa, kā to arī skaidri paredz pilnvarojums, kas noteikts *EnWG 2011* 24. punkta pirmā teikuma 3. apakšpunktā (sk. 7. apsvērumu).

(19) Bija noteikts, ka, nosakot šādu individuālu maksu, pienācīgi jāņem vērā netipiskā tīkla lietotāja patēriņa paradumi. Konkrētāk, *StromNEV 2010* 19. punkta 2. apakšpunkta trešajā teikumā bija noteikts, ka individuālajā tīkla maksā jābūt atspoguļotam netipiskā tīkla lietotāja ieguldījumam kopējās tīkla maksas samazinājumā vai tā ieguldījumam tīkla maksas palielinājuma novēršanā. Šajā nolūkā *BNetzA* 2010. gadā publicēja norādījumu dokumentu ([18]), kurā bija izklāstīta tā dēvētā "fiziskā maršruta metodika", kas būtu jāpiemēro, lai noteiktu tīkla izmaksas, kuras rada bāzes slodzes patērētāji, un attiecīgi to individuālo tīkla maksu. Fiziskā maršruta metodikas mērķis ir noteikt konkrētā tīkla lietotāja atsevišķās izmaksas. To izmantojot, nosaka esošas tiešās līnijas virtuālā izlietojuma izmaksas no patēriņa vietas līdz attiecīgai ražošanas iekārtai, aprēķinot tās tīkla daļas kapitālizdevumus un ekspluatācijas izdevumus, kuru izmanto, lai bāzes slodzes patērētāju pieslēgtu tuvākajai elektrostacijai, kas var apmierināt visas bāzes patērētāja vajadzības, un pieskaitot to tīkla pakalpojumu ([19]) izmaksas, kurus bāzes slodzes patērētājs izmantojis, ja tādi ir.

(20) Tomēr *StromNEV 2010* 19. punkta 2. apakšpunkta otrajā teikumā bija noteikts, ka gan patērētājiem ārpus maksimumslodzes, gan bāzes slodzes patērētājiem ir jāmaksā minimālā iemaksa vismaz 20 % apmērā no publicētās tīkla maksas, proti, individuālā tīkla maksa, kas aprēķināta, pamatojoties uz netipiskā tīkla lietotāja ieguldījumu kopējās tīkla maksas samazinājumā vai tā ieguldījumu tīkla maksas palielinājuma novēršanā, nevar būt mazāka par 20 % no publicētās tīkla maksas. Vācija ir paskaidrojusi, ka šīs minimālās iemaksas mērķis ir garantēt, ka arī netipiskie tīkla lietotāji maksā minimālo ieguldījumu tā publiskā tīkla pārvaldībā, kuram tie ir pieslēgti. Jo īpaši attiecībā uz bāzes slodzes patērētājiem Vācija ir norādījusi, ka tad, ja tie atrodas ļoti tuvu bāzes slodzes elektrostacijai ([20]), tīkla maksa, ko aprēķina, pamatojoties uz fiziskā maršruta metodiku, var būtu tuvu

([16]) Prasība par 7 000 pilnīgas izmantošanas stundu bija paredzēta *StromNEV 2010*, kas bija piemērojams no 2011. gada 1. janvāra, un tādējādi šī prasība bija piemērojama jau pirms bāzes slodzes patērētāju pilnīga atbrīvojuma ieviešanas. Pirms minētā grozījuma bija piemērojama prasība par 7 500 pilnīgas izmantošanas stundām.

([17]) Sk. 6. zemsvītras piezīmi.

([18]) *BNetzA, Leitfaden zur Genehmigung von individuellen Netzentgelten nach § 19 Abs. 2 S. 1 und S. 2 StromNEV ab 2011* (29.9.2010.).

([19]) Tīkla pakalpojumi ir pakalpojumi, ko sniedz tīkla operators, lai saglabātu tīklā balansu. Galvenie tīkla pakalpojumi ir rezerves, pārdispečēšanas pasākumi un enerģija tīkla zudumiem.

([20]) Bāzes slodzes elektrostacija ir elektrostacija, kas parasti nodrošina nepārtrauktu elektroenerģijas piegādi visu gadu ar noteiktu minimālo strāvas ražošanas prasību. Bāzes slodzes elektrostacijas izslēdz tikai plānveida apkopes, uzlabošanas darbu, kapitālā remonta vai apkalpošanas laikā. Vairākas ieinteresētās personas norāda, ka bāzes slodzes elektrostacijas parasti saražo 7 500 pilnīgas izmantošanas stundu gadā un parasti tās ir kodolelektrostacijas, lignīta elektrostacijas, caurteces hidroelektrostacijas un zināmā mērā ogļu elektrostacijas. Tās var atšķirt no vidējas slodzes elektrostacijām, kas saražo no 3 000 līdz 5 000 pilnīgas izmantošanas stundu gadā un kas parasti ir ogļu elektrostacijas un gāzes turbīnas, un no maksimumslodzes elektrostacijām, kas parasti saražo aptuveni 1 000 pilnīgas izmantošanas stundu gadā un kas visbiežāk ir sūkņu stacijas, gāzes turbīnas un naftas elektrostacijas. Arī *BNetzA* par bāzes slodzes elektrostacijām ir uzskaitītas šādas elektrostacijas: kodolelektrostacijas, caurteces hidroelektrostacijas un lignīta elektrostacijas. Ogļu elektrostacijas var uzskatīt par bāzes slodzes elektrostacijām, bet tikai ar jaudas samazinājuma koeficientu 0,8 (sk. *Leitfaden zur Genehmigung individueller netzentgeltvereinbarungen nach § 19 Abs. 2 S. 1 und 2 StromNEV*, 1.3.2.2.1. punktu). Ogļu elektrostacijas var uzskatīt par bāzes slodzes elektrostacijām, bet tikai līdz 80 %.

nullei. Tomēr šādi bāzes slodzes patērētāji joprojām gūst labumu no publiskā tīkla un tā nodrošinātās elektroapgādes. Turklāt Vācija ir paskaidrojusi, ka minimālā iemaksa ir noteikta, ņemot vērā faktu, ka fiziskā maršruta metodiku var izmantot tikai kā aizstājējmetodi individuālo tīkla izmaksu noteikšanai.

2.2. *PILNĪGS ATBRĪVOJUMS NO 2011. GADA LĪDZ 2013. GADAM*

(21) Ar *StromNEV*, kas grozīts ar 2011. gada 26. jūlija likuma, kurš stājās spēkā 2011. gada 4. augustā, bet bija piemērojams ar atpakaļejošu spēku no 2011. gada 1. janvāra ("*StromNEV 2011*" ([21])), 7. pantu, individuālās tīkla maksas sistēma bāzes slodzes patērētājiem tika atcelta un aizstāta ar pilnīgu atbrīvojumu no pienākuma maksāt tīkla maksu. Individuālā tīkla maksa patērētājiem ārpus maksimumslodzes tika saglabāta, kā arī tika saglabāts pienākums maksāt vismaz 20 % no publicētās tīkla maksas.

(22) Saskaņā ar *StromNEV 2011* 19. punkta 2. apakšpunkta otro teikumu tiešie lietotāji bija jāatbrīvo no tīkla maksas, ja to gada elektroenerģijas patēriņš sasniedz vismaz 7 000 pilnīgas izmantošanas stundu un pārsniedz 10 GWh. Minētais atbrīvojums ("pilnīgais atbrīvojums") ir procedūras sākšanas lēmuma un šā lēmuma priekšmets.

(23) Robežvērtība 7 000 pilnīgas izmantošanas stundu ir raksturīga bāzes slodzes patērētājam, proti, šo robežvērtību var sasniegt tikai tad, ja konkrētais tiešais lietotājs gandrīz nepārtraukti ir pieslēgts tīklam ar vienu un to pašu slodzi. (Pilnīgas) izmantošanas stundas ir definētas *StromNEV* 2. punkta 2. apakšpunktā kā saražotās gada jaudas un attiecīgā tīkla lietotāja gada maksimumslodzes attiecība.

(24) Saskaņā ar *StromNEV 2011* 19. punkta 2. apakšpunkta trešo teikumu atbrīvojums, kas paredzēts tā paša apakšpunkta otrajā teikumā, bija piešķirams tikai tad, kad kompetentā regulatīvā iestāde (*BNetzA* vai kāds no federālo zemju regulatoriem, *Landesregulierungsbehörde* ([22])) bija pārbaudījusi, vai ir izpildīti juridiskie nosacījumi. Kad šāda pārbaude bija pabeigta, *BNetzA* vai *Landesregulierungsbehörde* izdeva apliecinājumu, kas piešķīra bāzes slodzes patērētājam tiesības uz pilnīgu atbrīvojumu no 2011. gada 1. janvāra (ja vien šajā datumā bija izpildīti visi nosacījumi) un uz nenoteiktu laikposmu (ja prasības arī turpmāk tika izpildītas).

(25) Pilnīgā atbrīvojuma rezultātā samazinājās tīklu operatoru ieņēmumi. Finansiālie zaudējumi tika kompensēti ar īpašu piemaksu kopš 2012. gada (sk. 2.4. iedaļu turpmāk). Tomēr par 2011. gadu īpaša piemaksa nebija ieviesta, un finansiālos zaudējumus 2011. gadā sedza tīklu operatori.

(26) Pilnīgais atbrīvojums tika atcelts ar *StromNEV* grozījumu ([23]) no 2014. gada 1. janvāra.

2.3. *ATBALSTA SAŅĒMĒJI UN TĀ SUMMA*

(27) Vācija ir iesniegusi to uzņēmumu pagaidu sarakstu, kuri ir tiesīgi izmantot atbrīvojumu atbilstoši *StromNEV 2011* 19. punkta 2. apakšpunkta otrajam teikumam. Pamatojoties uz šo informāciju, laikposmā no 2011. gada līdz 2013. gadam atbrīvojums no tīkla maksas atbilstoši *StromNEV 2011* 19. punkta 2. apakšpunkta otrajam teikumam bija piešķirts vairāk nekā 200 uzņēmumiem. Lielākā daļa minēto uzņēmumu pieder pie dažādām apstrādes rūpniecības nozarēm, konkrēti ķīmiskās rūpniecības (ieskaitot rūpniecisko gāzu rūpniecību), papīra, tekstila, tērauda, krāsaino metālu rūpniecības nozares, naftas pārstrādes rūpniecības nozares un stikla ražošanas nozares. Tikai retos gadījumos uzņēmumi, kas iesaistīti pakalpojumu nozarē (piemēram, tīmekļa mitināšanas pakalpojumu nozarē), saņēma pilnīgu atbrīvojumu. Šādi uzņēmumi bija uzņēmumi ar lieliem datu centriem.

([21]) Sk. arī 6. zemsvītras piezīmi.

([22]) *BNetzA* ir Vācijas valdības Federālās ekonomikas un tehnoloģiju ministrijas aģentūra. Tās galvenais uzdevums ir nodrošināt atbilstību Telesakaru likumam (*TKG*), Pasta likumam (*PostG*) un Enerģētikas likumam (*EnWG*), kā arī to attiecīgajiem rīkojumiem, lai garantētu telesakaru, pasta un enerģētikas tirgu liberalizāciju. Tā arī uzņemas atbildību par dzelzceļa jomas regulējumu. Visās šajās regulējuma jomās tā uzrauga, lai piekļuve tīkliem būtu nediskriminējoša un notiktu atbilstoši pārredzamiem nosacījumiem, un izvērtē piekļuves maksu. Lai *Bundesnetzagentur* sasniegtu savus regulējuma mērķus, tās rīcībā ir efektīvas procedūras un instrumenti, tostarp tai ir tiesības iegūt informāciju un veikt izmeklēšanu, kā arī pilnvaras piemērot pakāpeniskas sankcijas un tiesības pieņemt regulatīvus lēmumus. Tai ir konsultatīvā padome, kurā ir 16 pārstāvji no Vācijas Bundestāga un 16 pārstāvji no Vācijas Bundesrāta; Bundesrāta pārstāvjiem jābūt federālās zemes valdības locekļiem vai politiskajiem pārstāvjiem. Konsultatīvās padomes locekļus un viņu vietniekus ieceļ federālā valdība pēc Vācijas Bundestāga un Vācijas Bundesrāta priekšlikuma (2005. gada 7. jūlija Likuma par Federālo Elektroenerģijas, gāzes, telesakaru, pasta un dzelzceļa tīklu aģentūru 5. punkts, *BGBl.* I, 1970. lpp.). *BNetzA* vada priekšsēdētājs un divi priekšsēdētāja vietnieki. Viņu kandidatūru valdībai ierosina Konsultatīvā padome (2005. gada 7. jūlija Likuma par Federālo Elektroenerģijas, gāzes, telesakaru, pasta un dzelzceļa tīklu aģentūru 3. punkts, *BGBl.* I, 1970. lpp.). Viņus izvirza Vācijas Federatīvās Republikas prezidents. Tomēr *BNetzA* nav vienīgā regulatīvā iestāde Vācijā. Dažās federālajās zemēs ir izveidotas atsevišķas regulatīvās iestādes (*Landesregulierungsbehörden*).

([23]) 2013. gada 14. augusta rīkojuma, ar ko groza vairākus rīkojumus enerģijas tirgu jomā, 1. pants, *BGBl.* I, 3250. lpp.

(28) Vācijas iesniegtās aplēses liecina, ka zaudējumu summa, kas tīklu operatoriem radās pilnīgā atbrīvojuma dēļ laikposmā no 2011. gada līdz 2013. gadam, bija aptuveni 900 miljoni EUR, salīdzinot ar situāciju, ja bāzes slodzes patērētāji būtu maksājuši normālo maksu. Tomēr šie zaudējumi, iespējams, ir mazāki, jo 2011. gada tīkla maksas aprēķinā tīklu operatori parasti ņēma vērā faktu, ka bāzes slodzes patērētāji bija tiesīgi maksāt individuālu tīkla maksu atbilstoši *StromNEV 2010* 19. punkta 2. apakšpunktam. Tomēr šo aplēsi vēl vairāk sarežģī fakts, ka robežvērtība, kuru sasniedzot, bija tiesības maksāt individuālu maksu, bija mainījusies no 2011. gada 1. janvāra (7 000 pilnīgas izmantošanas stundu iepriekšējo 7 500 pilnīgas izmantošanas stundu vietā) un ka individuālā maksa nebija pievilcīga konkrētiem bāzes slodzes patērētājiem, jo tā neļāva būtiski samazināt to tīkla maksu atkarībā no to ģeogrāfiskās atrašanās vietas un citiem faktoriem, kas ietekmē individuālās tīkla maksas aprēķinu.

2.4. *FINANSĒŠANAS MEHĀNISMS*

2.4.1. FINANSĒŠANAS MEHĀNISMS, KAS APRAKSTĪTS *STROMNEV 2011* 19. PUNKTĀ

(29) Ņemot vērā, ka no tīkla maksas atbrīvotie bāzes slodzes patērētāji bija pieslēgti dažādiem tīklu līmeņiem, pilnīgais atbrīvojums radīja ieņēmumu zaudējumus gan pārvades sistēmu operatoriem ("PSO"), gan sadales sistēmu operatoriem ("SSO"). *StromNEV 2011* 19. punkta 2. apakšpunkta sestajā teikumā PSO bija noteikts pienākums kompensēt SSO ieņēmumu zaudējumus, kas radušies pilnīgā atbrīvojuma dēļ. Tomēr 2.4.3. iedaļā sīki izklāstīto iemeslu dēļ šādas kompensācijas samaksa *de facto* notika tikai no 2012. gada. 2011. gadā zaudējumus sedza tie PSO un SSO, kuru tīklam bija pieslēgti no tīkla maksas atbrīvotie bāzes slodzes patērētāji.

(30) Turklāt atbilstoši *StromNEV 2011* 19. punkta 2. apakšpunkta septītajam teikumam pārvades sistēmu operatoriem to maksājumu summa, kurus tie veica SSO, kā arī savi zaudējumi bija jākompensē ar mijieskaitu savā starpā. Attiecībā uz sīki izstrādātiem noteikumiem par to, kā īstenot šādu mijieskaitu, *StromNEV 2011* 19. punkta 2. apakšpunktā bija atsauce uz tolaik piemērojamā Kombinētās siltumenerģijas un elektroenerģijas ražošanas likuma (*Kraft-Wärme-Kopplungsgesetz*, "*KWKG*") ([24]) 9. punktu, kas bija piemērojams pēc analoģijas. Mijieskaits tika izmantots, lai sadalītu finansiālo slogu starp PSO tā, ka katrs PSO uzņemas vienādu slogu attiecībā pret elektroenerģijas daudzumu, kas piegādāts galapatērētājiem, kuri bija (tieši vai netieši) pieslēgti to attiecīgajam tīkla apgabalam. Ar *KWKG* 9. punktu, kurā bija atsauce uz *StromNEV 2011* 19. punkta 2. apakšpunkta septīto teikumu, tika izveidota sistēma kompensācijas piešķiršanai PSO, izmantojot tā dēvēto *CHP* piemaksu par papildu izmaksām, ko radījis to pienākums maksāt atbalstu koģenerācijas režīmā saražotas elektroenerģijas ražotājiem, kuri pieslēgti to tīklam, atbilstoši *KWKG* un to pienākums samaksāt kompensāciju SSO par atbalstu, ko arī tie samaksājuši koģenerācijas režīmā saražotas elektroenerģijas ražotājiem, kuri pieslēgti to tīklam atbilstoši *KWKG* ([25]). *KWKG* 9. punkta piemērošana pēc analoģijas nozīmēja to, ka tīklu operatori varēja ieviest piemaksu, lai saņemtu kompensāciju par finansiālajiem zaudējumiem, ko radīja pilnīgais atbrīvojums, un ka ar šādu piemaksu iekasētie ieņēmumi SSO bija jāpārskaita PSO ([26]).

(31) Turklāt *StromNEV 2011* 19. punkta 2. apakšpunktā bija paredzēts, ka *StromNEV 2011* 20. punkts ir piemērojams pēc analoģijas. *StromNEV 2011* 20. punktā bija noteikts, ka elektroenerģijas tīklu operatoriem pirms tīkla maksas elektroenerģijai publicēšanas ir jāpārliecinās, ka ieņēmumi no maksas ir pietiekami, lai segtu to paredzamās izmaksas.

(32) Kopš ir stājies spēkā *ARegV*, ar ko ir izveidota regulatīva sistēma, kuras mērķis ir radīt tīklu operatoriem stimulu efektīvāk pārvaldīt tīklus, tīkla maksa vairs nav jāapstiprina *BNetzA* (kā tas izriet no *EnWG* 23.a punkta). Tā vietā *ARegV 2011* 32. punkta 1. apakšpunkta 1. punkts paredz, ka *BNetzA* apstiprina maksimālo ieņēmumu līmeni,

([24]) 2008. gada 25. oktobra Lēmums par atbalstu kombinētajai siltuma un enerģijas ražošanai (*BGBl.* I, 2101. lpp.). Šis likums grozīts ar 2011. gada 28. jūlija Likuma par tiesiskā regulējuma pārskatīšanu attiecībā uz atbalstu elektroenerģijas ražošanai no atjaunojamiem energoresursiem (*BGBl.* I, 1634. lpp.) 11. pantu. *KWKG* 9. punkts nav grozīts no 2011. gada 1. janvāra līdz 2013. gada 31. decembrim. *KWKG* tika būtiski grozīts 2015. gada 21. decembrī ar Likumu par kombinētās siltumenerģijas un elektroenerģijas ražošanas uzturēšanu, modernizāciju un izvēršanu (*BGBl.* I, 2498. lpp.), tomēr 9. punktā paredzētais kompensācijas mehānisms tika saglabāts (to sīkāk precizējot) un iekļauts 2015. gada 21. decembra *KWKG* 26.–28. punktā. Likums par kombinētās siltumenerģijas un elektroenerģijas ražošanas uzturēšanu, modernizāciju un izvēršanu tika atkārtoti grozīts ar 2016. gada 22. decembra Likumu, ar ko groza noteikumus par elektroenerģijas ražošanu koģenerācijas un autoģenerācijas režīmā (*BGBl.* I, 3106. lpp.).

([25]) Sīku aprakstu par kompensācijas sistēmu atbilstoši *KWKG* 9. punktam (kas pēc grozījumiem, kuri ieviesti ar 2016. gada 22. decembra Likumu, ar ko groza noteikumus par elektroenerģijas ražošanu koģenerācijas un autoģenerācijas režīmā, kļuva par *KWKG* 2016 29. punktu (*BGBl.* I, 3106. lpp.)) sk. Komisijas 2017. gada 23. maija lēmumā par atbalsta shēmu SA.42393 (2016/C) (ex 2015/N), ko īstenojusi Vācija attiecībā uz konkrētiem galapatērētājiem (samazināta *CHP* piemaksa, 2.3. iedaļa).

([26]) Sk. jo īpaši *KWKG* 9. punkta 7. apakšpunktu, kas paredz ieviest piemaksu par patērēto elektroenerģiju papildus tīkla maksai, un *KWKG* 9. punkta 4. apakšpunktu, ar ko PSO tiek piešķirtas tiesības saņemt kompensācijas maksājumu no SSO (t. i., pieprasīt, lai SSO no piemaksas gūtos ieņēmumus pārskaita PSO).

ko tīklu operatoriem ir atļauts iegūt no tīklu lietotājiem. Saskaņā ar *ARegV 2011* 17. punktu šis atļautais maksimālais ieņēmumu līmenis ir jāievēro, kad tīklu operatori nosaka tīkla maksu.

(33) Tomēr tīklu operatoriem joprojām ir pienākums pirms tīkla maksas elektroenerģijai publicēšanas pārliecināties, ka ieņēmumi no maksas ir pietiekami, lai segtu to paredzamās izmaksas (tomēr atļautā maksimālā ieņēmumu līmeņa robežās).

(34) Kā paskaidrots turpmāk, *BNetzA* pieņēma regulatīvu lēmumu, lai sīkāk reglamentētu piemaksas sistēmu, kas galu galā tika ieviesta no 2012. gada (sk. 2.4.2. iedaļu). Turpretī 2011. gadā *StromNEV 2011* 19. punkta 2. apakšpunkta sestais un septītais teikums nebija ieviests, un katrs tīkla operators pats sedza savas izmaksas (sk. 2.4.3. iedaļu).

2.4.2. FINANSĒŠANA, IZMANTOJOT "19. PUNKTA PIEMAKSU", NO 2012. GADA

(35) Tiesiskais regulējums to zaudēto ieņēmumu kompensēšanai un savstarpējam mijieskaitam, ko radījis pilnīgais atbrīvojums, tika konkretizēts ar *BNetzA* regulatīvo lēmumu, kas pieņemts 2011. gada 14. decembrī ([27]) ("2011. gada 14. decembra regulatīvais lēmums"), pamatojoties uz *EnWG* 29. punkta 1. apakšpunktu un *StromNEV 2011* 30. punkta 2. apakšpunkta 6. punktu ([28]). Ar minēto lēmumu SSO tika noteikts pienākums iekasēt no tiešajiem lietotājiem piemaksu, dēvētu par "19. punkta piemaksu". *BNetzA* arī noteica SSO pienākumu katru mēnesi pārskaitīt no šīs piemaksas gūtos ieņēmumus PSO (kā to paredz arī *KWKG* 9. punkta 5. apakšpunkts, uz kuru ir atsauce *StromNEV 2011* 19. punkta 2. apakšpunkta septītajā teikumā).

(36) Šīs 19. punkta piemaksas mērķis bija ieviest finansēšanas mehānismu, kas pārredzami un vienveidīgi sadala finansiālo slogu, kurš izriet no *StromNEV 2011* 19. punkta 2. apakšpunkta piemērošanas, un tādējādi radīt vienādus nosacījumus visiem elektroenerģijas patērētājiem visā Vācijā.

(37) Minētās19. punkta piemaksas summu neaprēķināja *BNetzA*, bet tā katru gadu bija jāaprēķina PSO, pamatojoties uz *BNetzA* noteikto metodiku. Tas nozīmē, ka PSO bija jānosaka, no vienas puses, prognozētie finansiālie zaudējumi, kas rodas pilnīgā atbrīvojuma dēļ, salīdzinot ar pilnu tīkla maksu, un, no otras puses, prognozētais patēriņš, lai noteiktu 19. punkta piemaksu par kWh. Tomēr par pirmo ekspluatācijas gadu (tas ir, 2012. gadu) to summu, kas bija jāatgūst ar 19. punkta piemaksas starpniecību, *BNetzA* noteica 440 miljonu EUR apmērā. Šī summa tika izmantota par pamatu piemaksas aprēķināšanai. No šīs summas 300 miljoni EUR bija jāatgūst, lai kompensētu pilnīgā atbrīvojuma dēļ zaudētos ieņēmumus. Atlikušie 140 miljoni EUR bija paredzēti, lai segtu individuālās tīkla maksas dēļ radušos ieņēmumu zaudējumus, pamatojoties uz *StromNEV 2011* 19. punkta 2. apakšpunkta pirmo teikumu.

(38) Pirms grozījumiem, kas ieviesti *StromNEV* ar 2011. gada 26. jūlija likuma 7. pantu, ieņēmumu zaudējumi, ko radījusi individuālās tīkla maksas noteikšana netipiskiem tīklu lietotājiem, tika atgūti ar tīkla maksas starpniecību, ciktāl konkrētais tīkla operators bija efektīvs uzņēmums un tādējādi varēja saskaņā ar *ARegV* atgūt visas savas izmaksas – tā kā tīklu operatori iepriekš zināja, ka daži lietotāji maksās mazāk, tie jau varēja to ņemt vērā tīkla maksas aprēķināšanā atbilstoši *StromNEV* 20. punktam. Tomēr saskaņā ar *StromNEV 2011* 19. punkta 2. apakšpunkta sesto un septīto teikumu ieņēmumu zaudējumi, ko radīja individuālā tīkla maksa, kas noteikta patērētājiem ārpus maksimumslodzes, un pilnīgais atbrīvojums, kurš noteikts bāzes slodzes patērētājiem, bija jākompensē ar speciālu piemaksu.

(39) Turklāt 2011. gada 14. decembra regulatīvajā lēmumā bija paredzēts, ka PSO ir par katru gadu jānosaka, kāda ir bijusi reālā vajadzība pēc finanšu resursiem iepriekšējā gadā. Ja no 19. punkta piemaksas iegūtie ieņēmumi pārsniedza summu, kas faktiski bija vajadzīga, lai kompensētu PSO ieņēmumu zaudējumus, kurus radīja pilnīgais atbrīvojums un kompensācijas piešķiršana SSO, tad piemaksa nākamajā gadā bija jāsamazina par attiecīgo starpību. Ja ieņēmumi bija nepietiekami, piemaksu attiecīgi palielināja.

2.4.3. FINANSĒŠANAS MEHĀNISMS 2011. GADAM

(40) Ar 2011. gada 14. decembra regulatīvo lēmumu bija skaidri noteikts, ka 2011. gadā radušies ieņēmumu zaudējumi netiek segti ar 30. apsvērumā aprakstīto kompensācijas un savstarpējā mijieskaita mehānismu.

(41) Tādējādi attiecībā uz zaudējumiem, kas radušies 2011. gadā, SSO nebija tiesīgi saņemt kompensāciju no PSO. Gan SSO, gan PSO minētie ieņēmumu zaudējumi bija jāsedz no saviem līdzekļiem.

([27]) BK8-11-024.

([28]) Lai gan *EnWG* 29. punkta 1. apakšpunktā *BNetzA* tiek pilnvarots noteikt ar regulatīvu lēmumu, kas ir saistošs tīklu operatoriem, konkrētu kārtību attiecībā uz piekļuvi tīklam, *StromNEV 2011* 30. punkta 2. apakšpunkta 6. punktā bija noteikts, ka šāds regulatīvs lēmums jo īpaši var attiekties uz atbilstošas tīkla maksas noteikšanu.

(42) Tie minētos zaudējumus varēja iegrāmatot savos tā dēvētajos "regulatīvajos kontos" (*Regulierungskonto*), kas izveidoti atbilstoši *ARegV*.

(43) Kā minēts 32. apsvērumā, ar *ARegV* tika izveidota regulējuma sistēma, kuras mērķis ir radīt tīklu operatoriem stimulu efektīvāk pārvaldīt tīklus un saskaņā ar kuru tīklu operatoriem piemēro maksimālo ieņēmumu līmeni, ko noteikusi *BNetzA*. Šis atļautais maksimālais ieņēmumu līmenis ir noteikts regulatīvam laikposmam uz ne vairāk kā pieciem gadiem. Lai noteiktu šo maksimālo ieņēmumu līmeni, tīklu operatoriem ir pienākums pirms regulatīvā laikposma sākuma sniegt *BNetzA* dažādus uzskaites datus (tostarp datus par izmaksām un ieņēmumiem). Turklāt maksimālais ieņēmumu līmenis, ko tīklu operatoriem ir atļauts iegūt no tīklu lietotājiem, minētajā piecu gadu regulatīvajā laikposmā mainās, lai ņemtu vērā tīklu operatoru neefektivitāti ar mērķi stimulēt tos palielināt efektivitāti. Tas nozīmē, ka apstiprinātie maksimālie ieņēmumi regulatīvajā laikposmā samazināsies. Tīkla operatora efektivitāti novērtē pirms regulatīvā laikposma, pamatojoties uz tīklu operatoru salīdzinājumu, ko veic *BNetzA*. Pirmais regulatīvais laikposms ilga no 2009. gada līdz 2013. gadam. Otrais regulatīvais laikposms sākās 2014. gadā un beigsies 2018. gadā.

(44) Apstiprinātā maksimālā ieņēmumu līmeņa un faktiski gūto ieņēmumu pozitīvo vai negatīvo starpību ([29]) iegrāmato īpašā kontroles kontā, kas ir *BNetzA* pārvaldīts uzskaites rīks (*ARegV* 5. punkts), kura mērķis ir stimulēt tīklu operatorus palielināt efektivitāti.

(45) Beidzoties 2009.–2013. gada piecu gadu laikposmam, ieņēmumu pārpalikums tika dzēsts ar ieņēmumu pārpalikuma samazinājumu. Rezultātā iegūtā pozitīvā vai negatīvā bilance tika pārnesta uz nākamo regulatīvo laikposmu (*ARegV 2011* 5. punkta 4. apakšpunkts) un sadalīta pa otrā regulatīvā laikposma pieciem gadiem kā visos citos gadījumos piemērojamā maksimālā ieņēmumu līmeņa samazinājums vai palielinājums.

(46) Tomēr, ja regulatīvā laikposma konkrētā gadā gūtie ieņēmumi tiktu pārsniegti par vairāk nekā 5 % no apstiprinātā maksimālā ieņēmumu līmeņa, attiecīgajam tīkla operatoram būtu jākoriģē sava tīkla maksa (lai izvairītos no tādu pašu situāciju atkārtošanās nākamajā gadā un no tā, ka tīkla maksas samazināšana tiek atlikta līdz nākamajam regulatīvajam laikposmam). Tomēr, ja regulatīvā laikposma konkrētā gadā gūtie ieņēmumi būtu par vairāk nekā 5 % mazāki par apstiprināto maksimālo ieņēmumu līmeni, attiecīgajam tīkla operatoram būtu tiesības koriģēt savu tīkla maksu (lai izvairītos no tādu pašu situāciju atkārtošanās nākamajā gadā un no tīkla maksas pēkšņa palielinājuma nākamajā regulatīvajā laikposmā). Tomēr pēdējā minētajā gadījumā tīkla operatoram ir izvēle starp tīkla maksas koriģēšanu vai nekoriģēšanu.

(47) Šī ir tā sistēma, ar kuru saskaņojoties, bija jākompensē ieņēmumu zaudējumi, kas radās tīklu operatoriem pilnīgā atbrīvojuma dēļ 2011. gadā. Laikā, kad tika noteikta 2011. gada *Verprobung* ([30]) (kas notika 2010. gadā), pilnīgais atbrīvojums vēl nebija zināms, un to nevarēja ņemt vērā, nosakot tīkla maksu 2011. gadam. Kā Vācija apstiprināja 2017. gada 24. oktobra e-pasta ziņojumā, pamatojoties uz tolaik piemērojamo *ARegV 2011*, ieņēmumu zaudējumus, kas radās 2011. gadā (tas ir, pieļaujamo ieņēmumu un faktiski gūto ieņēmumu starpību), nevarēja atgūt, koriģējot 2011. gada tīkla maksu, ņemot vērā, ka tīkla maksa bija jānosaka iepriekš *Verprobung* ietvaros atbilstoši *StromNEV* 20. punktam un to nevarēja mainīt minētajā gadā. Operatoriem šie zaudējumi faktiski bija jākompensē ar citos regulatīvā laikposma gados gūto peļņu. Tāpēc arī tīklu operatori apstrīdēja pilnīgo atbrīvojumu un *BNetzA* 2011. gada 14. decembra regulatīvo lēmumu.

(48) Ieņēmumu zaudējumus, kas radās tīklu operatoriem pilnīgā atbrīvojuma dēļ, nevarēja atgūt arī ar tīkla maksas palielinājumu 2012. gadā, ņemot vērā, ka tīkla maksu par 2012. gadu varēja sasaistīt tikai ar prognozētajām izmaksām par 2012. gadu. Turpretī ieņēmumu zaudējumi, ja tie vēl nebija kompensēti ar efektivitātes pieaugumu 2011. gadā, bija jāiegrāmato *Regulierungskonto*. Ja pirmā regulatīvā laikposma beigās ieņēmumu zaudējumi par 2011. gadu bija dzēsti ar papildu ieņēmumiem citos attiecīgā regulatīvā laikposma gados, zaudējumi netika kompensēti. Tikai tad, ja zaudējumus nevarēja dzēst ar papildu ieņēmumiem regulatīvajā laikposmā, kas beidzās 2013. gadā, 2011. gada ieņēmumu zaudējumus varēja netieši kompensēt nākamajā regulatīvajā laikposmā, rezultātā nedaudz palielinot apstiprināto nākamā regulatīvā laikposma maksimālo ieņēmumu līmeni. Tomēr pat šādā situācijā, tā kā *ARegV* neparedz kompensēt visas izmaksas pilnā apjomā, bet paredz kompensēt tikai efektīva operatora izmaksas, pilnīga kompensācija parasti netika piešķirta.

([29]) Pirms iegrāmatošanas attiecīgās summas vispirms koriģē pārvadītās elektroenerģijas apjoma funkcijā, lai novērstu to, ka ieņēmumu starpība rodas tikai tāpēc vien, ka tīklu lietotāji ir patērējuši vairāk vai mazāk elektroenerģijas, ja salīdzina ar pieņēmumiem, kuri izmantoti apstiprinātā maksimālā ieņēmumu līmeņa noteikšanai.

([30]) Kad tīklu operatori nosaka tīkla maksu, tiem saskaņā ar *StromNEV* 20. punktu ir jāpārbauda, vai tīkla maksa, ko paredzēts publicēt, ir atbilstoša, lai segtu *StromNEV* 4. punktā uzskaitītās izmaksas. To dēvē par tīkla maksas *Verprobung*.

2.5. *PILNĪGĀ ATBRĪVOJUMA MĒRĶIS*

(49) No *StromNEV 2011* paskaidrojuma raksta izriet, ka pilnīgais atbrīvojums bāzes slodzes patērētājiem tika ieviests, jo tika uzskatīts, ka bāzes slodzes patērētājiem ir stabilizējoša ietekme uz tīklu ([31]).

2.6. *PROCEDŪRAS SĀKŠANAS PAMATOJUMS*

(50) Komisija procedūras sākšanas lēmumā secināja, ka pilnīgais atbrīvojums rada selektīvu priekšrocību bāzes slodzes patērētājiem, kuru gada elektroenerģijas patēriņš pārsniedz 7 000 pilnīgas izmantošanas stundu un 10 GWh. Komisija arī konstatēja, ka 19. punkta piemaksa, kas ieviesta 2012. gadā, ir valsts līdzekļi un ka PSO bija norīkoti to pārvaldīt, kamēr to vienlaikus pārraudzīja *BNetzA* ar *Regulierungskonto* starpniecību. Attiecībā uz 2011. gadu Komisija pauda bažas, ka pilnīgais atbrīvojums varēja būt finansēts no valsts līdzekļiem jau pirms 19. punkta piemaksas noteikšanas. Komisija norādīja, ka secinājumu par valsts līdzekļu esību var izdarīt, pamatojoties uz faktu, ka ar *KWKG* 9. punktu tīkla operatoriem tika piešķirtas tiesības iekasēt no tīkla lietotājiem piemaksu, no kuras gūtos ieņēmumus pārvalda PSO. Komisija arī uzskatīja, ka ieņēmumu zaudējumus, ko izraisīja pilnīgais atbrīvojums 2011. gadā, varēja kompensēt, izmantojot *Regulierungskonto*, kuru, kā konstatēja Komisija, pārraudzīja *BNetzA*.

(51) Komisija arī atzīmēja, ka Vācija nebija norādījusi nekādu atbalsta saderības pamatojumu, bet bija tikai pieminējusi stabilizējošo ietekmi uz tīkliem, šo ietekmi neizsakot skaitļos. Tāpēc Komisija sāka oficiālo izmeklēšanas procedūru.

2.7. *NOTIKUMI PĒC PROCEDŪRAS SĀKŠANAS LĒMUMA*

(52) Tā kā tīklu operatoriem netika garantēts, ka tie atgūs ieņēmumu zaudējumus, ko radīja pilnīgais atbrīvojums 2011. gadā, vairāki no tiem apstrīdēja *BNetzA* lēmumus par atbrīvojumu un arī tieši 2011. gada 14. decembra regulatīvo lēmumu. Diseldorfas Augstākā reģionālā tiesa 2013. gada 8. maija rīkojumā ([32]) secināja, ka pilnīgais atbrīvojums, kas bija spēkā no 2011. gada līdz 2013. gadam, bija nelikumīgs, un atcēla attiecīgajiem uzņēmumiem piešķirto pilnīgo atbrīvojumu, ierosinot procedūru minētajā tiesā. Augstākā reģionālā tiesa konstatēja, ka, piešķirot pilnīgo atbrīvojumu atbilstoši *StromNEV 2011* 19. punkta 2. apakšpunkta otrajam teikumam, nav ievērotas robežvērtības, kas noteiktas *EnWG 2011* 24. punktā, ar kuru federālajai valdībai bija piešķirtas tiesības tikai noteikt individuālās tīkla maksas aprēķināšanas kārtību, bet ne ieviest pilnīgu atbrīvojumu no tīkla maksas. Augstākā reģionālā tiesa arī norādīja, ka tīkla maksa ir cena par sniegtu pakalpojumu (tas ir, par piekļuvi tīklam un tā izmantošanu) un ka pilnīgo atbrīvojumu nevar uzskatīt par individuālu tīkla maksu vai par pakalpojuma cenu, bet tā atbilst privilēģijai, izņēmumam attiecībā uz principu, ka tīklu operatoriem maksā samērīgu tīkla maksu par tīkla izmantošanu. Tā norādīja, ka ar bāzes slodzes patērētāju stabilizējošo ietekmi varēja pamatot, lielākais, samazinātu tīkla maksu, bet ne pilnīgu atbrīvojumu, ņemot vērā, ka arī attiecīgie bāzes slodzes patērētāji izmantoja tīklu. Visbeidzot, Augstākā reģionālā tiesa norādīja, ka 19. punkta piemaksa neatbilda tīkla maksai, bet atbilda piemaksai, ko iekasē papildus tīkla maksai; tā neatbilda cenai par tīkla izmantošanu, bet atbilda tikai piemaksai, kas ieviesta, lai segtu finansiālos zaudējumus, kuri tīklu operatoriem radās pilnīgā atbrīvojuma dēļ.

(53) Federālā Augstākā tiesa 2015. gada 6. oktobra spriedumā ([33]) apstiprināja Diseldorfas Augstākās tiesas 2013. gada 8. maija rīkojumu. Federālā Augstākā tiesa apstiprināja, ka, piešķirot pilnīgo atbrīvojumu atbilstoši *StromNEV 2011* 19. punkta 2. apakšpunkta otrajam teikumam, nav ievērotas robežvērtības, kas noteiktas *EnWG 2011* 24. punktā, ar kuru valdībai bija piešķirtas tiesības tikai noteikt individuālās tīkla maksas aprēķināšanas kārtību, bet ne ieviest pilnīgu atbrīvojumu no tīkla maksas. Federālā Augstākā tiesa arī norādīja, ka *EnWG 2011* 24. punkta 1. apakšpunkta pirmā un trešā teikuma pamatā bija princips, ka tīklu operatori ir tiesīgi saņemt kompensāciju par to tīklu izmantošanu, un ka bāzes slodzes patērētāju stabilizējošo ietekmi nevar uzskatīt par kompensāciju tīkla operatoram par tīkla izmantošanu, ņemot vērā, ka šāda stabilizējošā ietekme nebija kompensācija, ko maksāja apmaiņā pret tīkla izmantošanu, bet bija tikai tīkla izmantošanas sekas. Tāpat Federālā Augstākā tiesa norādīja, ka, lai gan šī stabilizējošā ietekme varētu būt tīklu operatoru interesēs un ar to varētu pamatot samazinātu tīkla maksu, nevar automātiski pieņemt, ka tā pamato pilnīgu atbrīvojumu, ko piešķir, pamatojoties tikai uz pilnīgas izmantošanas stundu skaitu, jo īpaši ņemot vērā, ka arī bāzes slodzes patērētāji

([31]) *BT-Drs.* 17/6365, 34. lpp.
([32]) VI-3 *Kart* 178/12 (V). Augstākā reģionālā tiesa 2013. gada 6. martā bija pasludinājusi līdzīgu spriedumu pēc tam, kad tajā bija vērsies tīkla operators, kurš apstrīdēja 2011. gada 14. decembra regulatīvo lēmumu.
([33]) *EnVR* 32/13.

palielina tīkla maksimumslodzi. Nosakot šādus samazinājumus, ir jāņem vērā katra bāzes slodzes patērētāja konkrētā ietekme uz tīklu. Visbeidzot, Federālā Augstākā tiesa arī apstiprināja, ka 19. punkta piemaksa neatbilda tīkla maksai, bet atbilda piemaksai, ko iekasē papildus tīkla maksai; tā neatbilda cenai par tīkla izmantošanu, bet atbilda tikai piemaksai, kas ieviesta, lai segtu finansiālos zaudējumus, kuri tīklu operatoriem radās pilnīgā atbrīvojuma dēļ.

(54) Gan Diseldorfas Augstākā reģionālā tiesa, gan Federālā Augstākā tiesa pilnīgo atbrīvojumu, kas noteikts *StromNEV 2011* 19. punkta 2. apakšpunkta otrajā teikumā, un uz minētā pamata piešķirto individuālo atbrīvojumu atzina par spēkā neesošiem. Tomēr no Vācijas administratīvajām tiesībām izriet, ka Vācijas valsts varēja *de facto* nepieprasīt atbalsta saņēmēju atmaksu, pamatojoties uz noteikumiem par noilgumu. Turklāt, kā izklāstīts 55. apsvērumā, *StromNEV 2014* jaunajā 32. punkta 7. apakšpunktā ir paredzēts, ka lēmumi par atbrīvojumiem, kas pieņemti, pamatojoties uz *StromNEV 2011* 19. punkta 2. apakšpunkta otro teikumu, pārstāja būt spēkā tikai 2014. gada 1. janvārī.

(55) Ar 2013. gada 14. augusta rīkojumu ([34]) Vācija atcēla pilnīgo atbrīvojumu no 2014. gada 1. janvāra un no tā paša datuma atkārtoti ieviesa individuālu tīkla maksu tiešajiem lietotājiem, kuru gada elektroenerģijas patēriņš sasniedz 10 GWh un vismaz 7 000 pilnīgas izmantošanas stundu. *BNetzA* bija jānosaka sīki izstrādāti noteikumi par individuālo tīkla izmaksu noteikšanas metodiku atbilstoši *StromNEV*, kas grozīts ar 2013. gada 14. augusta rīkojuma ("*StromNEV 2014*") 1. pantu. Šajā nolūkā *BNetzA* ar regulatīvu lēmumu ([35]), kas pieņemts, pamatojoties uz *EnWG* 29. punktu, atkārtoti ieviesa fiziskā maršruta metodiku. Lai gan šī metodika ir nedaudz mainīta, tā būtībā atbilst fiziskā maršruta metodikai, jo tā tika piemērota individuālās tīkla maksas aprēķināšanai atbilstoši *StromNEV 2010* (sk. šā lēmuma 19. apsvērumu). Regulatīvo lēmumu par fiziskā maršruta metodiku atbalstīja Federālās Augstākās tiesas 2016. gada 13. decembra rīkojums ([36]). Federālā Augstākā tiesa īpaši atzina, ka fiziskā maršruta metodika nodrošina bāzes slodzes patērētāju izraisīto tīkla izmaksu novērtēšanu atbilstoši izmaksu cēloņsakarības principam.

(56) Gan Diseldorfas Augstākās reģionālās tiesas 2013. gada 8. maija rīkojums, gan Federālās Augstākās tiesas 2015. gada 6. oktobra rīkojums ietekmēja tikai procedūras puses un neizraisīja visu lēmumu par atbrīvojumiem vispārēju atcelšanu. Tāpēc *StromNEV 2014* 32. punkta 7. apakšpunktā ir paredzēts, ka lēmumi par atbrīvojumiem, ko pieņēmis regulators, pamatojoties uz *StromNEV 2011* 19. punkta 2. apakšpunkta otro teikumu, pārstāj būt spēkā no 2014. gada 1. janvāra. Attiecībā uz vēl neizskatītiem pieprasījumiem, kas attiecas uz lēmumiem par atbrīvojumiem, kurus pieņēmis regulators, pamatojoties uz *StromNEV 2011* 19. punkta 2. apakšpunkta otro teikumu, kā arī gadījumiem, kuros lēmumu par atbrīvojumu ir atsaukusi tiesa, bija piemērojams *StromNEV 2014* 19. punkta 2. apakšpunkta otrais teikums (ar atpakaļejošu spēku no 2012. gada 1. janvāra). Attiecībā uz 2011. gadu minētajos gadījumos piemēroja *StromNEV*, kāds tas bija pirms pilnīgā atbrīvojuma ieviešanas (t. i., piemēroja individuālo tīkla maksu, kuras pamatā ir fiziskais maršruts (ja piemērojams)).

(57) Federālā Augstākā tiesa ar 2016. gada 12. aprīļa rīkojumu ([37]) atcēla 2011. gada 14. decembra regulatīvo lēmumu (sk. šā lēmuma 35.–39. apsvērumu). Tiesa konstatēja, ka uz minēto lēmumu neattiecas *EnWG* 24. punktā paredzētais pilnvarojums. Pēc minētā sprieduma Vācijas likumdevējs grozīja *EnWG* 24. punktu un tādējādi ar atpakaļejošu spēku novērsa pilnvarojuma neesību attiecībā uz 19. punkta piemaksu ([38]).

3. **IEINTERESĒTO PERSONU PIEZĪMES**

(58) Komisija saņēma piezīmes no *Ahlstrom GmbH, AlzChem AG, Aurubis AG, Bender GmbH, Fitesa Germany GmbH, Evonik Industries AG, Hans Adler OHG, Lindes Gas Produktionsgesellschaft, Norske Skog Walsum GmbH, Oxxynova GmbH, Ruhr Oel GmbH, Saalemühle Alsleben GmbH, Sasol Wax GmbH, SETEX-Textil GmbH, Bundesverband der Energieabnehmer e.V., Currenta GmbH & Co. KG, Air Liquide Deutschland GmbH, InfraServ GmbH & Co. KG, Naturin Viscofan GmbH, Wirtschaftsvereinigung Stahl, Wirtschaftsvereinigung Metalle, Hydro Aluminium Rolled Products GmbH, Norsk Hydro ASA, Papierfabrik Scheufelen GmbH & Co. KG, ThyssenKrupp Steel Europe AG, Trimet Aluminium AG, UPM GmbH, Verband der Chemischen Industrie e.V., Verband der Industriellen Energie- und Kraftwirtschaft e.V.* un *Xstrata Zink GmbH/Glencore*. Visās saņemtajās piezīmēs ir apgalvots, ka pilnīgais atbrīvojums nav valsts atbalsts. Dažādajās piezīmēs paustie argumenti šā viedokļa pamatošanai ir apkopoti nākamajos apsvērumos.

(59) Ieinteresētās personas uzskata, ka pilnīgais atbrīvojums neradīja priekšrocību no tīkla maksas atbrīvotajiem bāzes slodzes patērētājiem. Kā uzskata ieinteresētās personas, pilnīgais atbrīvojums bija kompensācija par bāzes slodzes

([34]) Rīkojums, ar ko groza vairākus rīkojumus enerģētikas tiesību jomā (*BGBl.* I, 3250. lpp.)
([35]) BK4-13-739.
([36]) *EnVR* 34/15.
([37]) *EnVR* 25/13.
([38]) Sk. *EnWG*, kas grozīts ar 1. pantu 2016. gada 26. jūlija Likumā par elektroenerģijas tirgu (*BGBl.* I, 1786. lpp.), 24. punktu.

patērētāju ieguldījumu elektroenerģijas tīkla vispārējā stabilitātē. Viena ieinteresētā persona uzskata, ka pilnīgais atbrīvojums atbilst kompensācijai par vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumu *Altmark* sprieduma nozīmē ([39]). Jo īpaši tiek argumentēts, ka bāzes slodzes patēriņš, par kuru varēja saņemt pilnīgo atbrīvojumu, bija priekšnosacījums nepārtrauktai elektroenerģijas ražošanai elektrostacijās, kas aprīkotas ar sinhronģeneratoriem. Šādus ģeneratorus uzskata par nepieciešamiem tīkla stabilitātei, jo tie palīdz novērst frekvenču nobīdes. Šajā saistībā vairākas ieinteresētās personas atsaucas uz 2012. gada 20. janvāra pētījumu par minimālo elektroenerģijas daudzumu, kas jāsaražo tradicionālajām ([40]) elektrostacijām Vācijā, lai nodrošinātu tīklu drošu pārvaldību apstākļos, kad strauji pieaug atjaunojamo energoresursu izmantošana ([41]) ("2012. gada pētījums"). Vairākas ieinteresētās personas alternatīvi uzskata, ka šī priekšrocība nav selektīva, bet ir pamatota ar tīkla maksas loģiku un raksturu Vācijā. Šajā saistībā tās paskaidro, ka bāzes slodzes patērētāju patēriņa modeļa prognozējamība ļauj būtiski samazināt tīkla izmaksas, jo tā mazina vajadzību pēc balansēšanas enerģijas un rezervēm. Turklāt nepārtrauktā patēriņa modelis ļauj ilgāk saglabāt iekārtas un tādējādi mazināt materiālu izmaksas. Citādi minētās izmaksas ir jāsedz PSO *EnWG* 11. punktā tiem definēto tīkla pienākumu ietvaros. Dažas no ieinteresētajām personām arī argumentē, ka bāzes slodzes patērētāji palīdz kontrolēt spriegumu un novērst nodzisumu un ka pilnīgais atbrīvojums viņiem to kompensē. Visbeidzot, piezīmēs ir pausts uzskats, ka no tīkla maksas atbrīvotais bāzes slodzes patēriņš garantē no variabliem atjaunojamiem energoresursiem saražotas elektroenerģijas ievadi. Tādējādi samazinās gan tīklu paplašināšanas izmaksas, gan kompensācijas maksājumi atbilstoši Atjaunojamo energoresursu enerģijas likumam (*Erneuerbare Energien Gesetz*, "*EEG*") ([42]).

(60) Turklāt ieinteresētās personas uzskata, ka pilnīgais atbrīvojums netiek finansēts no valsts līdzekļiem. Kā norāda ieinteresētās personas, *StromNEV 2011* 19. punkta 2. apakšpunkta otrais teikums bija daļa no tīkla maksas vispārējās sistēmas un tādējādi ir uzskatāms tikai par cenas regulējumu. Tās uzskata, ka fakts, ka pilnīgais atbrīvojums ir atkarīgs no *BNetzA* atļaujas, ir tikai formāls akts, kas pats par sevi nav pietiekams, lai konstatētu, ka pilnīgais finansējums tiek finansēts no valsts līdzekļiem.

(61) Ieinteresētās personas jo īpaši argumentē, ka pilnīgo atbrīvojumu nevar uzskatīt par finansētu no valsts līdzekļiem pēc 19. punkta piemaksas ieviešanas 2012. gadā. 19. punkta piemaksa tiek uzskatīta par daļu no tīkla maksas vispārējās sistēmas. Ieinteresētās personas attiecīgi noraida, ka 19. punkta piemaksa būtu kvalificējama par parafiskālu maksājumu. Lai to paskaidrotu, ieinteresētās personas apgalvo, ka 19. punkta piemaksas summu nenoteica valsts, bet to aprēķināja tīklu operatori, pamatojoties uz ieņēmumu zaudējumiem, kas radās pilnīgā atbrīvojuma dēļ. 19. punkta piemaksas vienīgais mērķis esot izlīdzināt no pilnīgā atbrīvojuma izrietošo finansiālo slogu visiem tīklu lietotājiem Vācijā. Arī ieņēmumi no 19. punkta piemaksas nedz nonāk valsts budžetā, nedz ir valsts kontrolē. Šajā saistībā ieinteresētās personas paskaidro, ka PSO bija rīcības brīvība attiecībā uz 19. punkta piemaksas ieņēmumu izmantošanu. Ieinteresētās personas noraida konstatējumu, ka PSO centralizēja 19. punkta piemaksas ieņēmumus un tādējādi rīkojās līdzīgi fondam. Tiek paskaidrots, ka kopējā projekta grupa *Horizontaler Belastungsausgleich* (*PG HOBA*), uz kuru ir atsauce procedūras sākšanas lēmumā, tika izveidota brīvprātīgi un tās vienīgais mērķis bija tehniskā koordinācija starp PSO.

(62) Ieinteresētās personas arī apgalvo, ka 19. punkta piemaksa nebija tieši paredzēta atbrīvojuma no tīkla maksas finansēšanai. Atbrīvojuma priekšrocība būtu īstenojusies arī tad, ja 19. punkta piemaksas nebūtu – tādā gadījumā ieņēmumu zaudējumi, kas radušies pilnīgā atbrīvojuma dēļ, būtu jāsedz tīklu operatoriem. Šā lēmuma 2.4. iedaļā aprakstītais finansēšanas mehānisms esot jāskata neatkarīgi no priekšrocības, kas piešķirta bāzes slodzes patērētājiem. Ja kompensācijas mehānisma nebūtu bijis, tīklu operatori ieņēmumu zaudējumus vienkārši būtu ņēmuši vērā, aprēķinot tīkla maksu uzņēmumiem, kas nebija atbrīvoti no tīkla maksas, tāpat kā 2011. gadā.

(63) Ieinteresētās personas apgalvo, ka atbrīvojums no tīkla maksas nedz izkropļoja konkurenci, nedz ietekmēja tirdzniecību starp dalībvalstīm, jo tas tikai mazināja finansiālo slogu un neizdevīgos konkurences apstākļus, kas izriet no tīkla maksas Vācijā, kura tiek uzskatīta par ievērojami augstāku nekā citās dalībvalstīs.

([39]) Spriedums, 2003. gada 24. jūlijs, *Altmark Trans GmbH and Regierungspräsidium Magdeburg/Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH*, C-280/00, ECLI:EU:C:2003:415.

([40]) Tradicionālās elektrostacijas parasti pretstata tādām elektrostacijām kā vēja turbīnas un saules paneļi, kas ir attīstījušies pēdējos gados. Parasti par tradicionālajām elektrostacijām uzskata kodolelektrostacijas, akmeņogļu, naftas, lignīta un gāzes elektrostacijas un hidroelektrostacijas.

([41]) *IAEW/Consentec/FGH, Studie zur Ermittlung der technischen Mindesterzeugung des konventionellen Kraftwerksparks zur Gewährleistung der Systemstabilität in den deutschen Übertragungsnetzen bei hoher Einspeisung aus erneuerbarer Energien, Abschlussbericht 20. Januar 2012*.

([42]) *BGBl.* I, 2074. lpp., un *BGBl.* I, 1634. lpp.

(64) Tikai ierobežots skaits ieinteresēto personu argumentē, ka atbrīvojums no tīkla maksas ir saderīgs ar iekšējo tirgu. To argumenti būtībā attiecas uz bāzes slodzes patērētāju ieguldījumu tīkla stabilitātē un tādējādi arī energoapgādes drošībā Eiropā. Turklāt minētās personas argumentē, ka, ņemot vērā Savienības klimata politiku, atbrīvojums stiprina energoietilpīgu uzņēmumu konkurētspēju un tādējādi novērš to darbības pārcelšanu ārpus Savienības, kas radītu negatīvas sekas Savienības ekonomikai, jo, piemēram, tiktu zaudētas vērtības veidošanas ķēdes un palielinātos Savienības atkarība no importa.

(65) Visbeidzot, ierobežots skaits ieinteresēto personu apgalvo, ka jebkāda maksas atgūšana būtu tiesiskās paļāvības principa pārkāpums. Šajā saistībā tās argumentē, ka, konstatējot, ka pilnīgais atbrīvojums ir finansēts no valsts līdzekļiem, Komisija atkāpās no valsts atbalsta jēdziena interpretācijas, kas bija piemērojama pirms pilnīgā atbrīvojuma gan tās lietu praksē, gan arī Eiropas Savienības Tiesas judikatūrā, un jo īpaši no tās valsts līdzekļu jēdziena interpretācijas spriedumā *PreussenElektra* lietā.

(66) Pēc ieinteresēto personu piezīmju iesniegšanas termiņa beigām Komisija saņēma piezīmes no vēl divām ieinteresētām personām (*Wacker Chemie AG* un *Koehler Kehl GmbH*). *Wacker Chemie AG* iesniedza piezīmes par fiziskā maršruta metodiku, ko izstrādājusi *BNetzA*, lai noteiktu individuālo tīkla maksu bāzes slodzes patērētājiem no 2014. gada. *Wacker* uzskatīja, ka fiziskā maršruta metode nav piemērots veids, kā noteikt individuālo maksu, jo tīkla maksa ir atkarīga no tā, vai bāzes slodzes patērētājs atrodas tuvu bāzes slodzes elektrostacijai. *Wacker* arī kritizēja faktu, ka hidroelektrostacijas netiek uzskatītas par bāzes slodzes elektrostacijām un ka attiecīgajai elektrostacijai bija jāspēj nodrošināt visu bāzes slodzes patērētāja potenciālo slodzi. *Wacker* uzskatīja, ka pilnīgais atbrīvojums bija vienkāršāks princips, kas pienācīgi atspoguļoja bāzes slodzes patērētāja ieguldījumu tīkla stabilitātē. Tomēr *Wacker* neminēja nekādus elementus, kas raksturotu bāzes slodzes patērētāju stabilizējošo ietekmi. *Koehler Kehl GmbH* iesniedza piezīmes par ziņojumu, ko *BNetzA* publicēja 2015. gada 20. martā ([43]). *Koehler Kehl GmbH* atsaucas uz ziņojumā izteiktajiem apgalvojumiem, kas apstiprina bāzes slodzes elektroenerģijas patēriņa ieguldījumu tīkla stabilitātē laikposmā no 2011. gada līdz 2013. gadam. Uz šāda pamata *Koehler Kehl GmbH* argumentē, ka atšķirīga režīma piemērošana bāzes slodzes patērētājiem nav uzskatāma par selektīvu priekšrocību. Ciktāl novērtējuma ziņojumā ir norādīts, ka stabils bāzes slodzes elektroenerģijas patēriņš kļūst mazāk būtisks tīkla stabilitātei, *Koehler Kehl GmBH* tomēr apšauba ziņojuma derīgumu. Šajā saistībā tā piezīmēs tiek apstrīdēta izmantotā metodika, uzskatot, ka ziņojums ir neprecīzs, jo tā pamatā, piemēram, ir apgalvojumi, ko izteikuši zemsprieguma tīklu operatori, kuriem tomēr nav pieslēgts neviens bāzes slodzes patērētājs. Tādējādi ziņojumā neesot ietverts neviens derīgs apgalvojums, kurā būtu noraidīta bāzes slodzes patēriņa stabilizējošā ietekme. Piezīmēs ir arī uzsvērta pastāvīgā vajadzība pēc bāzes slodzes elektrostacijām un tādējādi arī pēc bāzes slodzes patēriņa, lai nodrošinātu tīkla stabilizāciju.

4. VĀCIJAS PIEZĪMES

(67) Vācija uzskata, ka pilnīgais atbrīvojums, kas ir procedūras sākšanas lēmuma priekšmets, nav valsts atbalsts, jo tas nedz piešķīra selektīvu priekšrocību, nedz tika finansēts no valsts līdzekļiem. Alternatīvi tā uzskata, ka atbrīvojums ir saderīgs ar iekšējo tirgu. Šajā saistībā tā arī uzsver vajadzību saglabāt vienlīdzīgus konkurences apstākļus energoietilpīgām nozarēm Eiropā apstākļos, kad palielinās no atjaunojamiem energoresursiem saražotās elektroenerģijas īpatsvars.

(68) Vācija uzskata, ka pilnīgais atbrīvojums bija atbilstošs tīkla maksas sistēmas loģikai Vācijā, jo īpaši principam, ka tīkla maksai vajadzētu būt samērīgai (attiecībā pret izmaksām) un nediskriminējošai. Tā norāda, ka, ņemot vērā izmaksu cēloņsakarības principu, kas noteikts *StromNEV* 16. punkta 1. apakšpunktā, kā arī prasību, kas noteikta *StromNEV* 17. punkta 1. apakšpunkta otrajā teikumā, kura paredz, ka tīkla maksai jāatspoguļo faktiskais izmantošanas stundu skaits, bija nepieciešams bāzes slodzes patērētājiem piemērot režīmu, kas atšķiras no citiem galapatērētājiem piemērotā. Vācija piebilda, ka atbrīvojums būtu jāvērtē kā pienācīga kompensācija par bāzes slodzes patērētāju ieguldījumu tīkla stabilitātē.

(69) Vācija paskaidro, ka bāzes slodzes patērētāji būtiski atšķiras no "tipiskajiem patērētājiem". Tipisko patērētāju patēriņš ir nepastāvīgs, un to nevar pilnībā prognozēt, savukārt bāzes slodzes patērētāji pastāvīgi ņem no tīkla vienādu elektroenerģijas daudzumu. Bāzes slodzes elektroenerģijas patēriņa augstā prognozējamība samazināja vajadzību pēc balansēšanas elektroenerģijas un rezervēm, kā arī vajadzību pēc pārdispečēšanas. Kopumā augstā prognozējamība atvieglo tīklu plānošanu un maksimāli palielina ražošanas iekārtu izmantošanu (ar nosacījumu, ka ražošanas iekārtas pārsvarā ir tradicionālās elektrostacijas). Tomēr, ja bāzes slodzes patērētājiem piemērotu tīkla maksu, kas aprēķināta saskaņā ar *StromNEV* 16. un 17. punktu, tiem būtu pilnībā jāsedz visas minētās

([43]) *BNetzA, Evaluierungsbericht zu den Auswirkungen des § 19 Abs. 2 StromNEV auf den Betrieb von Elektrizitätsversorgungsnetzen – Evaluierungsbericht gemäß § 32 Abs. 11 StromNEV*, 20.3.2015.

izmaksas, lai gan viņi tās nerada. Tā kā bāzes slodzes patērētāji pārsvarā atrodas elektroenerģijas ražošanas jaudas tuvumā, tie izmantoja mazāku tīkla daļu, un arī ar to patēriņu saistītie tīkla zaudējumi bija mazāki. Turklāt bāzes slodzes patēriņš, kam nepiemēroja tīkla maksu, nepalielināja vajadzību paplašināt tīklu (ja vien bāzes slodzes patērētāji paši par sevi nav iemesls tīkla paplašināšanai), jo attiecībā uz tīkla jaudas palielināšanu bija jāņem vērā tikai tās slodzes izmaiņas, kas pārsniedza nemainīgo bāzes slodzes patēriņu. Visbeidzot, bāzes slodzes patērētājiem bija arī labvēlīga ietekme uz frekvenču regulējumu, ņemot vērā, ka nemainīga, konkrēta lieluma slodze var mazināt frekvenču traucējumus un nodrošināt tīkla operatoram vairāk laika reaģēšanai.

(70) Vācija arī skaidro, ka vispārējā tīkla maksas sistēma nepietiekami atspoguļo tīkla izmaksas, ko rada bāzes slodzes patēriņš, kuram nepiemēro tīkla maksu, salīdzinot ar patērētājiem, kam ir mainīgi patēriņa modeļi. Jo īpaši vienlaicīguma funkcija bija balstīta uz vēsturiskiem skaitļiem, bet tā nevarēja garantēt, ka patērētāji ar mainīgu patēriņa modeli patērēs elektroenerģiju tajā pašā laikā, kā tas bijis iepriekš. Tādējādi, lai gan patērētājus ar mainīgu patēriņa modeli un mazu pilnīgas izmantošanas stundu skaitu empīriski raksturoja arī zems vienlaicīguma koeficients, to elektroenerģijas patēriņš tomēr varēja (patēriņa neprognozējamības dēļ) svārstīties tuvu gada maksimumslodzei. Šā iemesla dēļ tīklu operatoriem bija jāizveido drošības rezerve, kad tie izstrādāja tīklu. Šāda drošības rezerve nebija vajadzīga attiecībā uz bāzes slodzes patērētājiem. Tāpēc vienlaicīguma funkcijā bāzes slodzes patēriņa radītās izmaksas ir novērtētas pārāk augstu attiecībā pret izmaksām, ko rada patērētāji ar mainīgu patēriņa modeli.

(71) Visbeidzot, Vācija skaidro, ka liela un stabila slodze ļauj gūt apjomradītus ietaupījumus, kas nebija ņemti vērā tīkla maksas noteikšanā, pamatojoties uz vienlaicīguma funkciju. Tāpēc tīkla maksas noteikšanā, pamatojoties uz vienlaicīguma funkciju, tīkla maksa, kas bāzes slodzes patērētājiem jāmaksā, tika novērtēta pārāk augstu.

(72) Šajā jautājumā Vācija secina, ka, salīdzinot ar patērētājiem, kam ir mainīgs patēriņa modelis, bāzes slodzes patērētāji rada vairākus izmaksu samazinājumus un izmaksu ietaupījumus, kas ir izdevīgi visiem tīkla lietotājiem. Šādus ietaupījumus nevar precīzi aprēķināt, bet tos var netieši noteikt, sadalot bāzes slodzes patērētāja individuālās izmaksas (papildu izmaksas).

(73) Vācija uzskata, ka tiesību aktos noteiktā prasība par elektroenerģijas patēriņu, kas pārsniedz 10 GWh un sasniedz 7 000 pilnīgas izmantošanas stundu, bija pamatota un atbilstoša, jo tā nodrošināja stabilu un ievērojamu bāzes slodzes patēriņu. Lai sasniegtu 7 000 izmantošanas stundu, tiešajiem lietotājiem jāņem elektroenerģija no tīkla atbilstoši gada maksimumslodzei katru stundas ceturksni laikposmā, kas atbilst 80 % no gada ilguma. Tādējādi 7 000 pilnīgas izmantošanas stundu bija nevis patērētās elektroenerģijas funkcija, bet gan patēriņa stabilitātes funkcija. Proti, 7 000 pilnīgas izmantošanas stundu varēja sasniegt tikai tad, ja patērētājs paņēma no tīkla pilnīgi vienādu elektroenerģijas daudzumu vismaz 80 % no visa gada ilguma. Vācija arī paskaidro, ka prasība par 10 GWh ir noteikta, jo tīklu lietotāji apsver iespēju pamest vispārējo tīkla maksas sistēmu tikai tad, kad ir sasniegts konkrēts elektroenerģijas patēriņa līmenis ([44]).

(74) Attiecībā uz valsts līdzekļu iespējamo izmantošanu Vācija uzskata, ka valstij nebija nekādas kontroles pār atbrīvojuma finansēšanu. Tā apgalvo, ka tikai ar faktu, ka atbrīvojumu apstiprinājušas regulatīvās iestādes, nepietiek, lai konstatētu šādu kontroli.

(75) Vācija turklāt argumentē, ka 19. punkta piemaksa nebija uzskatāma par nodevu *Essent* lietā pieņemtā sprieduma ([45]) nozīmē. Lai pamatotu šo argumentu, Vācija apgalvo, ka 19. punkta piemaksu noteica nevis valsts, bet gan PSO, kas galvenokārt bija privātas sabiedrības. Tāpat atšķirībā no tā, kas noteikts spriedumā *Essent* lietā, 19. punkta piemaksas pārpalikums nenonāca valsts budžetā. Visbeidzot, tika uzskatīts, ka PSO var brīvi izmantot no 19. punkta piemaksas gūtos ieņēmumus.

(76) Vācija arī uzstāj, ka tikai ar faktu, ka 19. punkta piemaksu ieviesa *BNetzA*, pats par sevi nepietiek, lai konstatētu, ka tiek īstenota valsts kontrole. Šajā saistībā Vācija paskaidro, ka 19. punkta piemaksa tika ieviesta, lai varētu izlīdzināt ieņēmumu zaudējumus pēc atbrīvojuma ieviešanas. Šāda izlīdzināšana visā Vācijā bija nepieciešama, ņemot vērā regulējuma specifiku Vācijā, kur pārvades tīkls ir sadalīts četros ģeogrāfiskos apgabalos, kurus pārvalda četri PSO. Alternatīva būtu bijusi palielināt tīkla maksu tiešajiem lietotājiem, kas nav atbrīvoti no maksas, attiecīgajā tīkla apgabalā, tomēr tas radītu ģeogrāfiski atšķirīgus izmaksu slogus Vācijā. Tādējādi izmaksu sloga apjoms ir atkarīgs no atbrīvojumu apjoma konkrētajā tīkla apgabalā.

([44]) Kumulatīvās prasības par 10 GWh patēriņa pārsniegšanu un 7 000 pilnīgas izmantošanas stundu sasniegšanu var izpildīt jau pie 1,4 MW slodzes.

([45]) Spriedums, 2008. gada 17. jūlijs, *Essent Netwerk Noord*, C-206/06, ECLI:EU:C:2008:413.

(77) Attiecībā uz 2011. gadu Vācija paskaidro, ka ieņēmumu zaudējumus, kas radās 2011. gadā, nevarēja atgūt ar tīkla maksu 2011. gadā, jo tīkla maksa bija jānosaka iepriekš. Minētos zaudējumus nevarēja atgūt arī 2012. gadā, jo tīkla maksa ir jāaprēķina, pamatojoties uz prognozētajām tīkla izmaksām. Tādējādi, ja nebūtu 19. punkta piemaksas, ieņēmumu zaudējumus pēc atbrīvojuma ieviešanas būtu bijis iespējams daļēji (ja vispār) kompensēt, izmantojot *Regulierungskonto* saskaņā ar *ARegV 2011* 5. punkta noteikumiem. Ja tādā gadījumā ieņēmumu zaudējumi būtu radījuši negatīvu starpību starp gūtajiem ieņēmumiem un atļauto maksimālo ieņēmumu līmeni, šī starpība būtu iegrāmatota regulatīvajā kontā. Ja regulatīvā laikposma beigās joprojām būtu negatīva bilance, tas varētu novest pie maksimālā atļauto ieņēmumu līmeņa palielināšanas nākamajā regulatīvajā laikposmā. Šajā ziņā Vācija arī paskaidro, ka kompetentajai regulatīvajai iestādei nebija nedz īpašumtiesību, nedz kontroles pār *Regulierungskonto*. *Regulierungskonto* bija paredzēts vienīgi tam, lai īpašajā regulatīvajā laikposmā atbilstoši 41. apsvērumā aprakstītajai sistēmai izlīdzinātu no tīkla maksas gūtos ieņēmumus, kas pārsniedz apstiprināto maksimālo ieņēmumu līmeni. Attiecīgi *Regulierungskonto* netika iegrāmatoti likvīdie aktīvi, ko varēja izmantot, lai finansētu atbrīvojuma izraisītos ieņēmumu zaudējumus.

(78) Vācija arī uzskata, ka pilnīgais atbrīvojums nerada papildu slogu valsts budžetam. Jo īpaši PSO nevar pielīdzināt valstij. Koordinējot savas 19. punkta piemaksas procedūras efektivitātes un pārredzamības nolūkos, tie nav rīkojušies līdzīgi fondam.

(79) Vācija arī pauda viedokli, ka pilnīgais atbrīvojums no tīkla maksas neradīja konkurences izkropļojumu iekšējā tirgū. Šajā saistībā Vācija atsaucās uz augstajām elektroenerģijas izmaksām, kas apgrūtina Vācijā darbojošos energoietilpīgus uzņēmumus vairāk nekā to konkurentus, kuri darbojas citās dalībvalstīs. Šajā ziņā Vācija arī argumentēja, ka būtu jāļauj dalībvalstīm noteikt pasākumus, lai saglabātu Eiropas ražošanas nozares un jo īpaši energoietilpīgu nozaru konkurētspēju, un uzsvēra, ka tai ir ļoti vērienīga politika atjaunojamo energoresursu jomā, salīdzinot ar citām dalībvalstīm, un ka šai vērienīgajai politikai ir vajadzīgi būtiski ieguldījumi tīklā. Tādējādi palielinātos tīkla maksa. Lai nodrošinātu tādus pašus konkurences apstākļus, kādi ir rūpniecības nozarēm citās dalībvalstīs vai trešās valstīs, bija nepieciešams ierobežot enerģijas izmaksas, ko izraisīja atjaunojamo energoresursu izvēršana. Ja šāda ierobežojuma nebūtu, Vācijas rūpnieciskā ražošana būtu apdraudēta.

(80) Vācija arī paskaidro, ka pat tad, ja pilnīgo atbrīvojumu atzītu par atbalstu, tas jebkurā gadījumā būtu saderīgs atbalsts saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta b) vai c) apakšpunktu, ņemot vērā, ka pilnīgais atbrīvojums, kas bija spēkā no 2011. gada līdz 2013. gadam, bija nepieciešams, lai stimulētu elektroenerģijas patēriņa modeli, kas bija labvēlīgs tīklam un tā stabilitātei. Vācija šajā ziņā paskaidro, ka pilnīgais atbrīvojums bija nepieciešams, lai noturētu bāzes slodzes patērētājus vispārējās elektroapgādes sistēmā un novērstu to, ka tie pāriet uz pašapgādes sistēmu vai būvē tiešu līniju uz elektrostaciju, kaitējot tīkla stabilitātei. Tādējādi pilnīgais atbrīvojums palīdzēja sasniegt energoapgādes drošības mērķi. Šajā saistībā Vācija atkārtoti norāda, ka bāzes slodzes patērētāji ar savu prognozējamību un stabilo patēriņu veicina tīklu drošu pārvaldību. Turklāt Vācija uzsver, ka bāzes slodzes patēriņš, kam nepiemēroja tīkla maksu, bija priekšnosacījums, lai tradicionālajās elektrostacijās varētu saražot minimālo elektroenerģijas daudzumu, kas nepieciešams, lai garantētu tīkla stabilitāti, un tā arī atsaucās uz 2012. gada pētījumu. Vācija jo īpaši paskaidro, ka laikposmā no 2011. gada līdz 2013. gadam elektroenerģijas resursu struktūrā Vācijā joprojām dominēja tradicionālās elektrostacijas, un tajā vēl nebija īpašas elastības. Ja nenotiktu plaša un pastāvīga elektroenerģijas patērēšana, tradicionālās elektrostacijas, kas aprīkotas ar sinhronģeneratoriem, nebūtu spējušas darboties nepārtrauktā režīmā un nodrošināt tādus pašus palīgpakalpojumus ([46]). Tas ir jo īpaši svarīgi, ja ņem vērā no variabliem atjaunojamiem energoresursiem saražotās elektroenerģijas īpatsvara palielināšanos un lēmumu slēgt astoņas kodolelektrostacijas pēc Fukušimas katastrofas. Ja nebūtu tradicionālo elektrostaciju, kas aprīkotas ar sinhronģeneratoriem, tīklu operatoriem būtu vajadzējis īstenot citus tīklu stabilizācijas pasākumus, kas, savukārt, būtu palielinājis kopējās tīklu izmaksas. Tāpēc Vācija uzskata, ka pilnīgā atbrīvojuma mērķis bija atbilstošs vispārējiem mērķiem, kas noteikti *EnWG* 1. punktā, proti, droša un efektīva elektroapgāde par saprātīgām cenām. Vācija arī argumentē, ka pilnīgais atbrīvojums bija vajadzīgs, lai veicinātu atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas attīstību, ņemot vērā, ka tas garantēja, ka vienmēr būs patērētāji, kas patērēs atjaunojamo energoresursu elektroenerģiju neatkarīgi no tās ražošanas laika. Ja nebūtu bāzes slodzes patērētāju, pastāvētu risks, ka atjaunojamo energoresursu elektroenerģija tiek saražota laikos, kad nav elektroenerģijas pieprasījuma. Taču tas liktu tīklu operatoriem ierobežot atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas ražošanas iekārtu jaudu un maksāt tām kompensāciju, tādējādi palielinot atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas atbalsta izmaksas.

([46]) Direktīvā 2009/72/EK palīgpakalpojums ir definēts kā "pakalpojums, kas vajadzīgs, lai pārvades vai sadales sistēma darbotos". Šādi pakalpojumi, ko PSO var saņemt no ražotājiem, ir, piemēram, frekvences palīgpakalpojumi (sistēmas balansēšana) un ar frekvenci nesaistīti palīgpakalpojumi (sprieguma kontrole un darbības atjaunošana pēc izslēgšanās), lai nodrošinātu sistēmas pārvaldību.

(81) Visbeidzot, Vācija skaidro, ka pilnīgā atbrīvojuma mērķis bija arī īstenot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 714/2009 ([47]) 14. pantu, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/72/EK ([48]) 32. apsvērumu un 32. panta 1. punktu, kas nosaka, ka tīkla maksa jāpiemēro nediskriminējoši. Vācija apgalvo, ka pilnīgais atbrīvojums nodrošināja to, ka tīkla maksa atspoguļo bāzes slodzes elektroenerģijas patēriņa un normālā elektroenerģijas patēriņa atšķirīgās izmaksu cēloņsakarības.

5. **ATBALSTA SHĒMAS NOVĒRTĒJUMS**

(82) Turpmāk izklāstītais novērtējums attiecas tikai uz tiesisko regulējumu, tirgus stāvokli, elektroenerģijas resursu struktūru un tīklu stāvokli no 2011. gada līdz 2013. gadam un ir balstīts tikai uz šiem aspektiem.

5.1. *ATBALSTA ESĪBA LĪGUMA 107. PANTA 1. PUNKTA NOZĪMĒ*

(83) Saskaņā ar Līguma 107. panta 1. punktu ar iekšējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm ([49]).

5.1.1. PRIEKŠROCĪBAS ESĪBA

(84) Atbalsta jēdziens Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē ietver ne tikai tādus pozitīvus atbalstus kā subsīdijas, bet arī intervences pasākumus, kas dažādos veidos samazina izmaksas, kuras parasti rodas uzņēmuma budžetā, un kam piemīt līdzīgs raksturs kā subsīdijām, un kam ir tādas pašas sekas, kaut arī tie nav uzskatāmi par subsīdijām šā termina burtiskajā nozīmē ([50]).

(85) Elektroenerģijas patērētājiem parasti ir jāmaksā maksa par elektroenerģijas tīkla izmantošanu. Šī maksa atspoguļo izmaksas, ko attiecīgais patērētājs rada tīklam. Uzņēmumiem, kas izmanto elektroenerģijas tīklu, tīkla maksa tādējādi ir daļa no to parastajām ražošanas izmaksām. Pilnīgi atbrīvojot no maksas bāzes slodzes patērētājus, kuru gada elektroenerģijas patēriņš pārsniedz 10 GWh un sasniedz 7 000 pilnīgas izmantošanas stundu, ar *StromNEV 2011* 19. punkta 2. apakšpunkta otro teikumu šādi patērētāji tika atbrīvoti no finansiālā sloga un ražošanas izmaksām, kas tiem citos gadījumos būtu jāsedz. Tādējādi ar *StromNEV 2011* 19. punkta 2. apakšpunkta otro teikumu tika piešķirta priekšrocība bāzes slodzes patērētājiem, kas atbilst noteiktajiem kritērijiem.

(86) Dažas ieinteresētās personas ir apgalvojušas, ka atbrīvojums neradīja priekšrocību, jo tas bija maksājums par pakalpojumu (stabilu patēriņu) tirgus apstākļos (atsaucoties uz tā dēvēto tirgus ekonomikas dalībnieka principu jeb "TEDP") vai kompensācijas maksājums par vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumu.

Kompensācijas neesība par vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumu

(87) Tiesa nolēmumā *Altmark* lietā ir precizējusi, ka, lai varētu uzskatīt, ka vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojums nav valsts atbalsts atbilstoši Līguma 107. panta 1. punktam, ir jābūt izpildītiem šādiem visiem četriem kritērijiem ([51]):

a) saņēmējam uzņēmumam jābūt faktiski uzdotai sabiedrisko pakalpojumu saistību pildīšanai un šīm saistībām jābūt skaidri definētām;

b) parametriem, uz kuru pamata aprēķina kompensāciju, jābūt iepriekš noteiktiem objektīvā un pārredzamā veidā, lai nepieļautu, ka tā rada konkurences priekšrocības, kas saņēmējam uzņēmumam varētu sniegt noteiktu izdevīgumu, salīdzinot ar konkurējošajiem uzņēmumiem;

([47]) Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Regula (EK) Nr. 714/2009 par nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi tīklam elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībā un par Regulas (EK) Nr. 1228/2003 atcelšanu (OV L 211, 14.8.2009., 15. lpp.).
([48]) Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Direktīva 2009/72/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/54/EK atcelšanu (OV L 211, 14.8.2009., 55. lpp.).
([49]) Novērtējums neskar notiekošo pārkāpumu lietu 2014/2285 par *EnWG* 24. punktu.
([50]) Spriedums, 1961. gada 23. februāris, *De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg/Augstā iestāde*, 30/59, ECLI:EU:C:1961:2; spriedums, 1999. gada 19. maijs, *Itālija/Komisija*, C-6/97, ECLI:EU:C:1999:251, 15. punkts; spriedums, 1999. gada 5. oktobris, *Francija/Komisija*, C-251/97, ECLI:EU:C:1999:480, 35. punkts.
([51]) Spriedums, 2003. gada 24. jūlijs, *Altmark Trans GmbH un Regierungspräsidium Magdeburg/Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH*, C-280/00, ECLI:EU:C:2003:415, 87.–93. punkts,

c) kompensācija nedrīkst pārsniegt to, kas nepieciešams, lai pilnībā vai daļēji segtu izmaksas, ko rada sabiedriskā pakalpojuma saistību pildīšana, ņemot vērā ar to saistītos ienākumus, kā arī saprātīgu peļņu par šo saistību pildīšanu;

d) ja uzņēmums sabiedrisko pakalpojumu saistībām konkrētajā gadījumā nav izraudzīts sabiedrisko iepirkumu procedūras rezultātā, kas ļautu izvēlēties pretendentu, kurš spēj šos pakalpojumus piedāvāt par sabiedrībai viszemāko cenu, kompensācijas apjoms nosakāms, pamatojoties uz to izdevumu analīzi, kādi, pildot šīs saistības, rastos tipiskam uzņēmumam, kas ir labi vadīts un adekvāti nodrošināts ar līdzekļiem, lai spētu izpildīt sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas pienākumus, ņemot vērā atbilstošos rēķinus un paredzot saprātīgu peļņu par šo saistību izpildi.

(88) Tomēr tiek norādīts, ka minētie četri kumulatīvie nosacījumi šajā gadījumā nav izpildīti. Pirmkārt, Vācijas tiesību aktos nav noteikts neviens vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojums, kuru veido stabils patēriņš, un tie arī neparedz bāzes slodzes patērētājiem nekādu sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas pienākumu ([52]). Otrkārt, Vācijas tiesību aktos nav noteikti kritēriji, uz kuru pamata būtu jāaprēķina izmaksas, lai izvairītos no pārmērīgas kompensācijas. Treškārt, daudziem bāzes slodzes patērētājiem patēriņš, kas sasniedz 7 000 pilnīgas izmantošanas stundu un pārsniedz 10 GWh, ir to normālais patēriņa profils, kas nav saistīts ar būtiskām izmaksām. Šādos gadījumos pilnīgais atbrīvojums nevajadzīgi rada pārmērīgu kompensāciju, jo tas pārsniedz kompensāciju, kas būtu bijusi nepieciešama, lai segtu ar varbūtējo sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas pienākumu saistītās papildu izmaksas. Visbeidzot, uzņēmumi netika izvēlēti atbilstoši publiskā iepirkuma procedūrai, un atbrīvojums netika noteikts, pamatojoties uz to izdevumu analīzi, kādi, pildot šīs saistības, rastos tipiskam uzņēmumam, kas ir labi vadīts un adekvāti nodrošināts ar līdzekļiem, lai spētu izpildīt sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas pienākumus, ņemot vērā atbilstošos rēķinus un paredzot saprātīgu peļņu par šo saistību izpildi. Vācija ir – gluži pretēji – norādījusi, ka bija grūti skaitliski noteikt stabilās slodzes radīto vērtību tīklam.

Pilnīgais atbrīvojums neatbilst tirgus dalībnieka uzvedībai

(89) Attiecībā uz argumentu, ka pilnīgais atbrīvojums ir līdzīgs maksājumam, ko tirgus dalībnieks veiktu, pērkot attiecīgos pakalpojumus, tiek norādīts, ka nav iesniegti pārliecinoši argumenti, kas pierādītu, ka pilnīgā atbrīvojuma vērtība atbilst cenai, par kādu tīklu operatori vēlētos iegādāties varbūtējo pakalpojumu no bāzes slodzes patērētājiem, ja nebūtu *StromNEV 2011* 19. punkta 2. apakšpunkta otrā teikuma.

(90) Pirmkārt, fakts, ka tīklu operatori ir apstrīdējuši atbrīvojumu valsts tiesās (sk. 52. un 53. apsvērumu), pierāda, ka tīklu operatori paši nebūtu pirkuši varbūtējo pakalpojumu, lai saņemtu pilnīgo atbrīvojumu, kas pārsniedz individuālās tīkla maksas līmeni (attiecībā uz individuālo tīkla maksu sk. 5.1.2. punktu turpmāk). *BNetzA* veica tīklu operatoru aptauju saistībā ar 2015. gada 30. marta novērtējuma ziņojumu par *StromNEV* 19. punkta 2. apakšpunkta ietekmi uz elektroenerģijas tīklu pārvaldību, koncentrējoties uz datiem par laikposmu no 2011. gada līdz 2013. gadam ("2015. gada novērtējuma ziņojums") ([53]). Minētais ziņojums liecina, ka tīklu operatoriem, kuru tīklam ir pieslēgti bāzes slodzes patērētāji, ir atšķirīgi viedokļi par bāzes slodzes patērētāju nozīmīgumu tīkla stabilitātei. Daži tīklu operatori norādīja, ka laikposmā no 2011. gada līdz 2013. gadam bāzes slodzes patērētāji radīja mazākas tīkla izmaksas – bet būtiski ir tas, ka tie tomēr radīja izmaksas – salīdzinājumā ar citiem tīklu lietotājiem ar mainīgu un neprognozējamu slodzi, savukārt citi paskaidroja, ka elastīga slodze ir noderīgāka nepastāvības regulēšanai ([54]). Arī viens PSO paskaidroja, ka bāzes slodzes patērētāju ieguldījums tīklu stabilitātē ir atkarīgs no konkrētajiem tīkla apstākļiem ([55]). Visbeidzot, vairāki no minētajiem tīklu operatoriem bija novērojuši, ka konkrētajiem bāzes slodzes patērētājiem tāds pats patēriņa modelis bija jau pirms atbrīvojuma ieviešanas, tāpēc atbrīvojums nebija vajadzīgs, lai tie mainītu savu uzvedību. Citiem vārdiem sakot, pakalpojums tika sniegts jebkurā gadījumā, jau tad, kad konkrētā pasākuma nebija. Minētie konstatējumi arī apstiprina, ka ne visi tīklu operatori pēc savas iniciatīvas "pirka" stabilo slodzi no bāzes slodzes patērētājiem, un neviens no tiem to nepirka par pilnīga atbrīvojuma cenu.

(91) Otrkārt, pat pieņemot, ka dažos gadījumos tīklu operatori būtu aktīvi pirkuši varbūtējo pakalpojumu, tie būtu to iegādājušies tikai tiktāl, ciktāl tas ir nepieciešams, lai veicinātu tīkla pārvaldību, un par cenu, kas atspoguļo diferencēto ieguldījumu stabilitātē. Turpretī pilnīgais atbrīvojums ir piešķirts bāzes slodzes patērētājiem, kuru

([52]) Sk. arī spriedumu, 2015. gada 26. novembris, *Spānija/Komisija*, T-461/13, ECLI:EU:T:2015:891, 67.–75. punktu.
([53]) *Evaluierungsbericht zu den Auswirkungen des § 19 Abs. 2 StromNEV auf den Betrieb von Elektrizitätsversorgungsnetzen*, *BNetzA*, 2015. gada 30. marts. Sk. arī Federālās valdības atbildes par šo ziņojumu Vācijas Parlamenta locekļiem (*BT-Drucksache* 18/5763, pieejams vietnē: http://dipbt.bundestag.de/doc/btd/18/057/1805763.pdf).
([54]) Sk. negatīvās atbildes ziņojuma 6. un 7. attēlā un konstatējumus 2015. gada novērtējuma ziņojuma 38. lpp.
([55]) Sk. 2015. gada novērtējuma ziņojuma 38. lpp.

patēriņš sasniedz 7 000 pilnīgas izmantošanas stundu un pārsniedz 10 GWh, neņemot vērā nedz tīkla līmeni, kādā tie ir pieslēgti, nedz to faktisko ieguldījumu tīklu stabilitātē ([56]), nedz arī faktu, ka, iespējams, jau bija pietiekami daudz šādu bāzes slodzes patērētāju, lai nodrošinātu stabilu tīkla pārvaldību. Arī, ja drošai tīkla stabilitātei galvenais būtu stabils pieprasījums (nevis izmaksu samazinājums), nav iemesla izslēgt no atbrīvojuma patērētājus ar stabilu patēriņu, kuri patērē mazāk nekā 10 GWh.

(92) Treškārt, jāatzīmē, ka arī Vācijas tiesas secināja, ka pilnīgo atbrīvojumu nevar uzskatīt par maksājumu par pakalpojumu, jo, pirmkārt, daudziem bāzes slodzes patērētājiem "pakalpojums" vienkārši atbilda to parastajam patēriņa režīmam, un, otrkārt, pilnīgajā atbrīvojumā nebija ņemts vērā konkrētais radītais stabilitātes palielinājums. Kā norādīja minētās tiesas, pamatots būtu bijis tikai samazinājums, kura noteikšanā ņem vērā katra bāzes slodzes patērētāja konkrēto ietekmi uz tīklu (sk. 52. un 52. apsvērumu).

(93) Daļa ieinteresēto personu argumentu, ka pilnīgais atbrīvojums atbilda maksājumam, kādu tirgus dalībnieks maksātu, lai nopirktu bāzes slodzes patērētāju pakalpojumu, pamatoja ar 2012. gada pētījumu (sk. šā lēmuma 59. apsvērumu).

(94) Pirmkārt, tiek norādīts, ka atbrīvojums bija ieviests ar normatīvu aktu, un to ieviesa valsts kā regulatīva iestāde. Šajā saistībā ir jāpiemēro jaunākā Vispārējās tiesas judikatūra, *EDF/Komisija* ([57]). Saskaņā ar spriedumu minētajā lietā, ja dalībvalsts atsaucas uz TEDP, tai ir jāpierāda, ka tā savu regulatīvo lēmumu pieņēmusi kā akcionāre, nevis kā valsts varas nesēja. Pašreizējā lietā Vācijai (federālā līmenī) nav akciju daļas tīklu operatoru uzņēmumos. Jebkurā gadījumā Vācija nav iesniegusi dokumentus, kuros būtu norādīts, ka tā ņēma vērā reģionālo un vietējo iestāžu akciju daļu tīklu operatoru uzņēmumos. Patiešām, nedz Vācija, nedz arī ieinteresētās personas nav uzrādījušas nekādus ar attiecīgo laikposmu saistītus pierādījumus, ka ir ņemti vērā komerciāli apsvērumi,. Pētījums ir datēts ar vēlāku laiku nekā *BNetzA* 2011. gada 14. decembra regulatīvais lēmums. Tādējādi TEDP nav piemērojams šajā lietā.

(95) Otrkārt, tiek norādīts, ka pat tad, ja TEDP būtu piemērojams (kā tas nav), minētais pētījums ir datēts ar vēlāku laiku nekā atbrīvojuma ieviešana. Tas nozīmē, ka tirgus ekonomikas dalībnieks nevarēja uz to atsaukties, izlemjot par atbrīvojumu.

(96) Pat ja 2012. gada pētījumam būtu nozīme attiecībā uz TEDP piemērošanu, tas nepamato izteiktos apgalvojumus. Ieinteresētās personas apgalvo, ka, lai šādas elektrostacijas garantētu nepieciešamo minimālo saražotās elektroenerģijas apjomu, ir jābūt stabilam un lielam pieprasījumam, jo tas nodrošinās attiecīgās elektrostacijas rentabilitāti un to, ka tā nebūs "jāiekonservē". Tomēr jāatzīmē, ka 2012. gada pētījums pats par sevi nebūt neattiecas uz bāzes slodzes patērētāju nozīmīgumu nepieciešamā tradicionālajās elektrostacijās Vācijā saražotā minimālā elektroenerģijas apjoma saglabāšanā, lai nodrošinātu tīklu drošu pārvaldību. Tas nav 2012. gada pētījuma priekšmets, un bāzes slodzes patērētāji tajā faktiski nav pieminēti. Turpretī pētījuma rezultātu kopsavilkumā ([58]) ir uzsvērts, ka minimālā ražošanas jauda, kas vajadzīga Vācijā, lai nodrošinātu tīklu drošu pārvaldību, ir aplēsta, pamatojoties uz Vācijā pastāvošo pieprasījumu. Citiem vārdiem sakot, minimālā ražošanas jauda, kas vajadzīga Vācijā, lai nodrošinātu tīklu drošu pārvaldību, ir atkarīga no patēriņa apjoma, kā arī no tās slodzes veida, kas ir jāapmierina. Ja pieprasījums būtu bijis mazāks vai ja nebūtu vajadzības nodrošināt bāzes slodzes ražošanu, lai segtu bāzes slodzes patēriņu, vajadzīgā ražošanas jauda Vācijā būtu bijusi atšķirīga. Bāzes slodzes patērētāji daļēji ir iemesls, kāpēc visupirms ir vajadzīgs šis ražošanas jaudas apjoms. Tāpēc ir grūti to patēriņu raksturot kā pakalpojumu. Jebkurā gadījumā ar to vien, ka bāzes slodzes patērētāji pastāv, nepietiek, lai nodrošinātu attiecīgo elektrostaciju palikšanu tirgū. Tas galu galā būs atkarīgs no cenas, par kādu tiek pārdota elektroenerģija. Ja šī cena būs pārāk zema, bāzes slodzes elektrostacijas nevarēs palikt tirgū. Tas būs atkarīgs arī no atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas ražošanas līmeņa. Laikā, kad ir zems pieprasījums, bet liels atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas ražošanas apjoms, atjaunojamo energoresursu elektroenerģijai ir prioritāte attiecībā uz dispečēšanu un piekļuvi salīdzinājumā ar elektrostacijām, kas izmanto fosilo kurināmo. Visbeidzot, būtu jāatzīmē, ka daļa no tradicionālajām elektrostacijām, kas minētas 2012. gada pētījumā par minimālo saražoto elektroenerģijas apjomu tradicionālajās elektrostacijās, nav bāzes slodzes elektrostacijas, bet ir tradicionālās elektrostacijas, kur jaudu var ātri palielināt kā gāzturbīnām. Bāzes slodzes patērētāji nebūs stimuls šā veida elektrostacijām palikt tirgū, jo to rentabilitāte ir saistīta ar iespēju panākt augstākas elektroenerģijas cenas, kad sistēma ir noslogota.

([56]) Pilnīgā atbrīvojuma nolūkos netiek diferencēti patērētāji ar pilnīgi stabilu patēriņu, kas pārsniedz 8 760 pilnīgas izmantošanas stundu, un patērētāji, kuru patēriņš ir nestabilāks.

([57]) Spriedums, 2018. gada 16. janvāris, *EDF/Komisija*, T-747/15, ECLI:EU:T:2018:6, 218.–251. punkts.

([58]) Sk. 2012. gada pētījuma i) punktu ar nosaukumu *Ergebniszusammenfassung* (Rezultātu kopsavilkums).

(97) Dažas ieinteresētās personas ir arī argumentējušas, ka atbrīvojums ir pamatots, jo bāzes slodzes patērētāji ir daļa no piecpakāpju atslogošanas plāna, ko ieviesuši PSO, lai novērstu nodzisumu, kad sistēma ir pārslogota. Šis plāns ir aprakstīts 2007. gada Pārvades kodeksā (Vācijas pārvades sistēmu operatoru tīklu un sistēmu noteikumi). Tās arī apgalvo, ka šī atslogošana notika ārpus jebkādām līgumiskām attiecībām un bez kompensācijas un ka pilnīgais atbrīvojums ir kompensācija tām par to ieguldījumu energoapgādes drošībā.

(98) Šajā ziņā vispirms jāatzīmē, ka šie apgalvojumi ir pretrunā 2007. gada Pārvades kodeksam. Proti, 2007. gada Pārvades kodeksa 7.3.4. panta 6. punktā ir skaidri norādīts, ka atslogošanu nodrošina, noslēdzot līgumiskas vienošanās ar tīklu klientiem. Turklāt nav savstarpējas saistības starp pilnīgo atbrīvojumu un atslogojumu tādā ziņā, ka iekļaušana piecpakāpju atslogošanas plānā nav prasība, kas jāizpilda, lai varētu saņemt pilnīgo atbrīvojumu. Ieinteresētās personas šajā ziņā atzīst, ka to stabilais patēriņš tikai palielina iekļaušanas plānā iespējamību. Arī patērētāji, kas nav uzskatāmi par bāzes slodzes patērētājiem, var būt daļa no plāna. Piecpakāpju atslogojuma plānā faktiski būs jāiekļauj patērētāji, kas nav bāzes slodzes patērētāji. Patiešām, plāns ietver 35–50 % no sistēmas slodzes (pēc sūkņu atslogošanas) ([59]). Pamatojoties uz Vācijas iesniegto informāciju, pilnīgā atbrīvojuma saņēmēju kopējā maksimumslodze ir aptuveni 3,5 GW, kas ir aptuveni 4,2 % no maksimumslodzes Vācijā 2013. gadā ([60]). Tādējādi, pat pieņemot, ka atbrīvojums varētu būt atlīdzība par iekļaušanu piecpakāpju plānā, tas tik un tā ir selektīva priekšrocība, ņemot vērā, ka tas ir piešķirts tikai bāzes slodzes patērētājiem un nav pieejams visiem pārējiem patērētājiem, kas arī ir daļa no piecpakāpju atslogošanas plāna.

(99) Visbeidzot, dažas ieinteresētās personas netieši norāda, ka bāzes slodzes patērētājiem, pieslēdzoties tīklam, esot jāizpilda konkrētas tehniskas specifikācijas un ka bāzes slodzes patērētājiem, lai izpildītu minētās specifikācijas, jāiegulda ierīcēs, kas uzlabo tīkla stabilitāti, jo tās nodrošina reaktīvo jaudu ([61]), bet par to tie nesaņem kompensāciju.

(100) Tomēr jāatzīmē, ka pilnīgo atbrīvojumu nevar uzskatīt par atlīdzību, ko par šo varbūtējo pakalpojumu būtu maksājis tirgus ekonomikas dalībnieks. Patiešām, ieinteresēto personu raksturotā situācija neatbilst pakalpojumam, ko pirktu tīkla operators. Tā atbilst tehniskai specifikācijai, kas patērētājiem jāizpilda, lai tos pieslēgtu tīklam. Tiem ir jo īpaši jānodrošina, ka to nobīdes koeficients saglabājas robežās no – 0,9 līdz + 0,9. Atkarībā no apstākļiem, lai to izpildītu, patērētājam patiešām var būt nepieciešams ieguldīt īpašā aprīkojumā, kas nodrošina, ka nobīdes koeficients saglabājas noteikto vērtību robežās. To nevar uzskatīt par pakalpojumu tīklam – tas ir pasākums, lai novērstu lielākus tīkla traucējumus. Ja patērētāji, tostarp bāzes slodzes patērētāji, neizpildīja minēto tehnisko specifikāciju, tie bija atbildīgi par būtiskām sprieguma svārstībām tīklā. Ieinteresētās personas pašas atzīst, ka šī specifikācija ir nepieciešama, lai nodrošinātu tīklu drošu pārvaldību. Turklāt tehniskās specifikācijas ir piemērojamas jebkuram patērētājam, kas prasa, lai to pieslēdz pie attiecīgā tīkla, nevis konkrēti bāzes slodzes patērētājiem, tāpēc, pat ja atbrīvojumu varētu uzskatīt par "atlīdzību" (kā tas tomēr nav), tas tik un tā būtu selektīva priekšrocība, ņemot vērā, ka tas ir piešķirts tikai bāzes slodzes patērētājiem un nav pieejams visiem pārējiem patērētājiem, kuriem jāizpilda tā pati prasība.

5.1.2. SELEKTĪVAS PRIEKŠROCĪBAS ESĪBA

(101) Gan ieinteresētās personas, gan Vācija ir argumentējusi, ka pilnīgais atbrīvojums nebija selektīva priekšrocība, jo tās pamatā bija Vācijā pastāvošās tīkla maksas sistēmas raksturs un loģika. Tās uzsver, ka tīkla maksas sistēma Vācijā ir balstīta uz izmaksu cēloņsakarību un ka bāzes slodzes patērētāju patēriņš un slodzes modelis ļoti

([59]) 1. pakāpe: 49,8 Hz – personāla brīdināšana un vēl neaktivizētās elektrostacijas jaudas saplānošana atbilstoši PSO norādījumiem, sūkņu atslogošana.
2. pakāpe: 49,0 Hz – tūlītēja atslogošana, noņemot 10–15 % no sistēmas slodzes.
3. pakāpe: 48,7 Hz – tūlītēja atslogošana, noņemot vēl 10–15 % no sistēmas slodzes.
4. pakāpe: 48,4 Hz – tūlītēja atslogošana, noņemot vēl 15–20 % no sistēmas slodzes.
5. pakāpe: 47,5 Hz – visu ražošanas iekārtu atvienošana no tīkla.

([60]) Maksimumslodze Vācijā 2013. gadā bija 83,1 GW; sk. *RAP* (2015. gads) – Ziņojums par Vācijas elektroenerģijas sistēmu. Versija 1.0. *Agora Energiewende* pasūtīts pētījums, pieejams vietnē https://www.agora-energiewende.de/fileadmin/downloads/publikationen/CountryProfiles/Agora_CP_Germany_web.pdf.

([61]) Tīklā, kas izmanto maiņstrāvu, elektroenerģijas pārvadei ir vajadzīga gan aktīvā jauda, gan reaktīvā jauda. Aktīvā jauda ir jauda, kas tiek patērēta un transportēta pa elektrolīnijām. Turpretī reaktīvā jauda ir vajadzīga, lai uzturētu līnijas spriegumu (sk., piemēram, *Amprion* sniegtos paskaidrojumus: https://www.amprion.net/%C3%9Cbertragungsnetz/Physikalische-Grundlagen/Blind-Wirkleistung/). To ražo sinhronģeneratori un citas reaktīvās jaudas kompensācijas iekārtas. Reaktīvā jauda parasti samazinās, ja elektrolīnijas ir garas, tāpēc garu līniju vidū ir jāuzstāda reaktīvās jaudas kompensācijas iekārtas.

atšķiras no tipiskiem tīklu lietotājiem, kuru patēriņš un slodze ir mainīgi un neprognozējami. Bāzes slodzes patērētāji veicināja dažādu tīkla izmaksu samazināšanos, kas pamatoja pilnīgo atbrīvojumu.

(102) Pilnīgais atbrīvojums var būt valsts atbalsts tikai tiktāl, ciktāl bāzes slodzes patērētājiem piešķirtā priekšrocība ir selektīva. Lai noteiktu, ka priekšrocība ir selektīva, Komisijai ir jāpierāda, ka attiecīgajā pasākumā tiek diferencēti ekonomikas dalībnieki, kuri, ņemot vērā noteiktās atsauces sistēmas mērķi, atrodas faktiski un juridiski salīdzināmā situācijā, un ka šādu nošķiršanu nevar pamatot ar atsauces sistēmas raksturu vai vispārējo struktūru ([62]).

(103) Lai pārbaudītu, vai attiecīgā tiesiskā regulējuma ietvaros pilnīgais atbrīvojums ir uzskatāms par selektīvu priekšrocību konkrētiem uzņēmumiem salīdzinājumā ar citiem, kuri, ņemot vērā attiecīgā regulējuma mērķi, atrodas faktiski un juridiski salīdzināmā situācijā, vispirms ir jānosaka atsauces satvars, kurā attiecīgais pasākums ir iederīgs ([63]).

5.1.2.1. ***Atsauces sistēma***

(104) Komisija piekrīt, ka šā lēmuma nolūkos attiecīgais atsauces satvars ir tīkla maksas sistēma Vācijā. Šīs tīkla maksas pamatā ir princips, ka tīkla maksai jābūt balstītai uz izmaksām un nediskriminējošai. Patiešām, *EnWG* 21. punktā ir noteikts princips, ka tīkla maksai jābūt samērīgai ("*angemessen*"), nediskriminējošai un pārredzamai (sk. šā lēmuma 7. apsvērumu). Izmaksu cēloņsakarības princips ir noteikts *StromNEV* 16. punktā un netieši ietverts *StromNEV* 3. punktā, kurā ir teikts, ka tīkla maksa atbilst maksājumam par tīklu izmantošanu. *StromNEV* ir ietverti sīki izstrādāti noteikumi par metodiku tādai tīkla maksas noteikšanai, kas atspoguļo izmaksas.

(105) Ar *EnWG 2011* 24. punktu federālā valdība ir pilnvarota ar rīkojumu noteikt metodiku vispārējās maksājamās tīkla maksas noteikšanai. Kā izklāstīts šā lēmuma 7. apsvērumā, *EnWG* 24. punktā šajā ziņā ir diferencēti vispārējie lietotāji un netipiskie tīklu lietotāji, kam var noteikt individuālu tīkla maksu. Ar *StromNEV* tiek īstenota šī diferencēšana, un tajā ir arī ietverti divu metodiku kopumi – metodika, kas piemērojama tipiskiem tīklu lietotājiem (*StromNEV* 15., 16. un 17. punkts), un metodika, kas piemērojama netipiskiem tīklu lietotājiem (sk. šā lēmuma 17.–20. apsvērumu).

(106) *StromNEV* 15., 16. un 17. punktā ir paredzēta vispārēja aprēķināšanas metode tīkla maksas noteikšanai. Šī metode ir aprakstīta šā lēmuma 10. un 14. apsvērumā. Jo īpaši *StromNEV* 16. punkta 2. apakšpunktā un *StromNEV* 4. pielikumā aprakstītā vienlaicīguma funkcija ļauj sadalīt tīkla izmaksas dažādajiem tīklu lietotājiem atbilstoši varbūtībai, ka konkrētā individuālā lietotāja elektroenerģijas patēriņš palielina gada maksimumslodzi. Vācija ir norādījusi, ka sistēmā, kurā elektrības plūsma ir lejupēja, gada maksimumslodzes elements ir viens no galvenajiem tīkla izmaksas veidojošiem faktoriem.

(107) Tomēr Vācija ir pierādījusi, ka, lai gan šī vispārējā metodika ļauj uzticami noteikt tīkla izmaksas, ko rada lielākā daļa tiešo lietotāju, vienlaicīguma funkcijas piemērošanā – ja to piemēro vienādi visiem tīkla lietotājiem – ir *de facto* pārāk augstu novērtētas izmaksas, ko radījuši bāzes slodzes patērētāji laikposmā no 2011. gada līdz 2013. gadam. Tas ir skaidrojams ar faktu, ka aprēķināšanas metodikā, kas balstīta uz vienlaicīguma funkciju, visas tīkla izmaksas tiek sadalītas starp visiem lietotājiem, lai gan šādas izmaksas ietver arī izmaksas, ko bāzes slodzes patērētāji nav radījuši vai laikposmā no 2011. gada līdz 2013. gadam ir radījuši daudz mazākā apjomā. Jo īpaši izmaksas, kas saistītas ar strauju pieprasījuma svārstību izlīdzināšanu, nerada bāzes slodzes patērētāji, jo tiem ir prognozējams un daudz pastāvīgāks patēriņš. Tas pats attiecas uz pasākumiem, kas jāveic, lai saglabātu tīkla frekvenci, neraugoties uz slodzes svārstībām.

([62]) Spriedums, 2004. gada 29. aprīlis, *Nīderlande/Komisija*, C-159/01, ECLI:EU:C:2004:246, 43. punkts; spriedums, 2006. gada 6. septembris, *Portugāle/Komisija*, C-88/03, ECLI:EU:C:2006:511, 80. punkts; spriedums, 2011. gada 8. septembris, *Komisija/Nīderlande*, C-279/08 P, ECLI:EU:C:2011:551, 62. punkts; spriedums, 2016. gada 21. decembris, *Komisija/Hansestadt Lübeck*, C-524/14 P, ECLI:EU:C:2016:971, 53.–60. punkts; spriedums, 2016. gada 21. decembris, *Komisija/Workd Duty Free Group SA*, apvienotās lietas C-20/15 P un C-21/15 P, ECLI:EU:C:2016:981, 92.–94. punkts.

([63]) Spriedums, 2006. gada 6. septembris, *Portugāle/Komisija*, C-88/03, ECLI:EU:C:2006:511, 56. punkts, un spriedums, 2016. gada 21. decembris, *Komisija/Hansestadt Lübeck*, C-524/14 P, ECLI:EU:C:2016:971, 55. punkts.

(108) Ir tiesa, ka bāzes slodzes patērētāji palielina maksimumslodzi tāpat kā visi citi tīkla lietotāji un ka maksimumslodze ir būtiska tīkla dimensionēšanai un tādējādi vienam no faktoriem, kas rada tīkla izmaksas. Tomēr maksimumslodze nav būtiska attiecībā uz citu tīkla izmaksu (piemēram, izmaksu, kas saistītas ar rezervēm, kuras vajadzīgas balansēšanas enerģijas piegādei) sadalīšanu. Ja visu tīkla lietotāju patēriņš būtu neprognozējams un mainīgs, arī tad būtu racionāli sadalīt šīs izmaksas, izmantojot vienādu sadales principu, proti, proporcionāli lietotāju ieguldījumam maksimumslodzē. Tomēr bāzes slodzes patērētāju slodzes patēriņš ir prognozējams un daudz stabilāks. Laikposmā no 2011. gada līdz 2013. gadam, ņemot vērā energoresursu struktūru, bāzes slodzes patērētāji radīja daudz mazāku vajadzību pēc sistēmas pakalpojumiem nekā citi tīkla lietotāji. Tādējādi tīkla maksas sistēmā, kas balstīta uz izmaksu cēloņsakarības principu, to sistēmas pakalpojumu izmaksas, kuri nav vajadzīgi bāzes slodzes patērētājiem, nevarēja tiem sadalīt, izmantojot tādu pašu principu kā tīkla lietotājiem, kam ir mainīga un neprognozējama slodze.

(109) Aprēķināšanas metodikā, kas balstīta uz vienlaicīguma funkciju, nav ņemti vērā arī apjomradīti ietaupījumi. Ja tīkls tiek pastāvīgi izmantots līdz tā pilnai jaudai, izmaksas uz vienību ir daudz mazākas nekā tad, ja patērētāji ar mainīgu patēriņu tikai laiku pa laikam izmanto to pašu tīklu līdz pilnai tā jaudai, parasti to izmantojot tikai līdz 30 % tā jaudas. Visbeidzot, tā kā lietotāju patēriņš kopumā ir mainīgs un neprognozējams, tīklu operatoriem tīkla dimensionēšanā ir jāņem vērā drošības rezerve. Patiešām, vienlaicīguma koeficients tikai izsaka varbūtību, ka konkrēts patērētājs patērēs elektroenerģiju maksimumslodzes laikā, bet nevar to garantēt. Tomēr šāda drošības rezerve nav vajadzīga attiecībā uz bāzes slodzes patērētājiem tādā pašā pakāpē, ja vispār ir vajadzīga. Tādējādi, ja tīkla maksa bāzes slodzes patērētājiem tiktu aprēķināta, pamatojoties uz tīkla maksas aprēķināšanas metodiku, kurā izmanto vienlaicīguma funkciju, arī tad tā būtu novērtēta pārāk augstu.

(110) Tāpēc Komisija uzskata, ka *EnWG 2011* 24. punktā paredzētā iespēja noteikt individuālu tīkla maksu netipiskiem lietotājiem, kādi ir bāzes slodzes patērētāji, atbilst izmaksu cēloņsakarības un nediskriminācijas principam. Tā jāuzskata par neatņemamu atsauces sistēmas sastāvdaļu, jo tā kalpo kā korekcija, lai ņemtu vērā tīkla izmaksas, ko faktiski radījuši netipiski tīkla lietotāji, kādi ir bāzes slodzes patērētāji.

(111) Komisija arī uzskata, ka noteikums, ka individuālā tīkla maksa, ko maksā netipiski tīkla lietotāji, nevar būt zemāka par 20 % no publicētās tīkla maksas, ir to noteikumu neatņemama daļa, kuri reglamentē individuālu tīkla maksu atbilstoši *StromNEV*. Pirmkārt, šī minimālā iemaksa pastāvīgi ir bijusi viena no prasībām attiecībā uz netipisku tīkla lietotāju grupu, kas aplūkota *StromNEV* 19. punkta 2. apakšpunkta pirmajā teikumā, un šī prasība jo īpaši bija piemērojama laikposmā no 2011. gada līdz 2013. gadam (sk. šā lēmuma 21. apsvērumu). Otrkārt, tā bija piemērojama attiecībā uz bāzes slodzes patērētājiem arī atbilstoši *StromNEV 2010* (sk. šā lēmuma 20. apsvērumu). Visbeidzot, minimālā tīkla maksa 20 % apmērā netipiskiem tiešajiem lietotājiem, kādi ir bāzes slodzes patērētāji, atbilst – kā Vācija ir paskaidrojusi (sk. 20. apsvērumu) – drošības tīklam, kas nodrošina, ka netipiskie patērētāji sniedz minimālu ieguldījumu tā ieguvuma atlīdzināšanā, kuru rada pieslēgšanās tīklam. Konkrēti attiecībā uz bāzes slodzes patērētājiem minimālajā iemaksā, kas ir 20 %, ir arī ņemts vērā, ka fiziskā maršruta metodika – lai gan tā cieši atspoguļo tīkla izmaksas, ko rada bāzes slodzes patērētāji – tik un tā ir saistīta ar noteiktu tuvinājumu.

5.1.2.2. ***Novirze no atsauces sistēmas***

(112) Tomēr Komisija uzskata, ka pilnīgais atbrīvojums, kas ieviests ar 2011. gada 26. jūlija likumu, neatbilst individuālās tīkla maksas koncepcijai, kura noteikta *EnWG 2011* 24. punkta pirmā teikuma 3. apakšpunktā un saskaņā ar kuru netipiskiem tīkla izmantošanas veidiem var piemērot individuālu tīkla maksu.

(113) Izmaksu cēloņsakarības princips un princips, ka tīkla maksai jābūt samērīgai un nediskriminējošai, nozīmē, ka tīkla maksu nosaka, pamatojoties uz individuālajām tīkla izmaksām, kas piedēvējamas konkrētam tīkla lietotājam. Tāpēc pilnīgais atbrīvojums no tīkla maksas atbilstu minētajiem principiem tikai tad, ja tiktu pierādīts, ka bāzes slodzes patērētāji nerada nekādas tīkla izmaksas. Tomēr tas nav pierādīts. Gluži pretēji – bāzes slodzes patērētāji rada tīkla izmaksas, jo īpaši kad tie tiek no jauna pieslēgti esošam tīklam, ņemot vērā, ka to pieslēgšanai var būt nepieciešams palielināt šāda tīkla jaudu. Līdzīgi, ja tīkls vēl nav izbūvēts, tas ir atbilstoši jādimensionē, lai tiktu apmierināts vismaz bāzes slodzes patērētāju pieprasījums. To ir atzinušas arī Vācijas apgabaltiesas un Federālā Augstākā tiesa. Tās ir skaidri secinājušas, ka pilnīgais atbrīvojums bija pretrunā *EnWG 2011* 24. punktam (sk. šā lēmuma 52. un 52. apsvērumu). Turklāt jāatzīmē, ka otrai netipisku tīkla lietotāju kategorijai, kas minēta *StromNEV* 19. punkta 2. apakšpunkta pirmajā teikumā, turpināja piemērot individuālu tīkla maksu, kas aprēķināta, pamatojoties uz to individuālo slodzes profilu laikposmā no 2011. gada līdz 2013. gadam (sk. šā

lēmuma 21. apsvērumu). Tāpēc ar pilnīgo atbrīvojumu, ko piešķīra bāzes slodzes patērētājiem, tika diskriminētas abas pārējās netipisku tīkla lietotāju grupas, kam turpināja piemērot individuālu tīkla maksu, un visi citi tiešie lietotāji, ņemot vērā, ka pilnīgais atbrīvojums ir novirze no izmaksu cēloņsakarības un tīkla maksas samērīguma principa.

(114) Jāatzīmē, ka pirms pilnīgā atbrīvojuma ieviešanas 2011. gadā bāzes slodzes patērētājiem piemēroja individuālu tīkla maksu, kas bija jānosaka, ņemot vērā tīkla izmaksu samazinājumu vai tīkla izmaksu palielināšanās samazinājumu, ko izraisīja bāzes slodzes patērētāji. Tomēr šāda individuālā tīkla maksa nevarēja būt zemāka par 20 % no publicētās tīkla maksas. Lai aprēķinātu minētās izmaksas, *BNetzA* bija definējusi fiziskā maršruta metodiku (sk. 19. apsvērumu). Komisija uzskata, ka šī metodika ir uzticama metodika aptuvenai to izmaksu noteikšanai, kuras radīja bāzes slodzes patērētāji laikposmā no 2011. gada līdz 2013. gadam, ņemot vērā elektroenerģijas sistēmas iezīmes tolaik. Patiešām, izmantojot šo metodiku, tīkla maksa tiek noteikta, pamatojoties uz izmaksām, ko var piedēvēt bāzes slodzes patērētājam, tas ir, kapitāla izmaksām un nemainīgajām pamatdarbības izmaksām, kas saistītas ar to tīkla daļu, kurā bāzes slodzes patērētājs ir pieslēgts tuvākajai bāzes slodzes elektrostacijai, kas var *de facto* apmierināt visu tā pieprasījumu. Lai gan ir taisnība, ka (kā to kritizējusi viena ieinteresētā persona), izmantojot šo metodi, rezultātā tiek noteikta atšķirīga tīkla maksa atkarībā no bāzes slodzes patērētāja atrašanās vietas tīklā, tieši tāda ir individuālās tīkla maksas jēga, proti, pārbaudīt izmaksas, ko tīklam rada katrs bāzes slodzes patērētājs individuāli. Ja bāzes slodzes patērētājs atrodas tālāk no bāzes slodzes elektrostacijas, tas nozīmē, ka tas izmantos daudz lielāku tīkla daļu, lai elektroenerģiju varētu transportēt no elektrostacijas, kas var *de facto* apmierināt tā pieprasījumu Pamatoti ir arī tas, ka fiziskais maršruts tiek aprēķināts, kā atsauci izmantojot elektrostaciju, kas apmierina visu bāzes slodzes patērētāja pieprasījumu. Ja elektrostacija apmierinātu tikai daļu no bāzes slodzes patērētāja pieprasījuma, tas nozīmētu, ka tas izmanto vairākas tīkla daļas, lai varētu apmierināt savu pieprasījumu, un tādējādi arī ir atbildīgs par lielākām tīkla izmaksām. Attiecībā uz faktu, ka fiziskā maršruta metodikā hidroelektrostacijas netiek atzītas par bāzes slodzes elektrostacijām, jāatzīmē, ka iepriekš 19. apsvērumā minētajā *BNetzA* 2010. gada norādījumu dokumentā hidroelektrostacijas ir atzītas par bāzes slodzes elektrostacijām. Turklāt fiziskā maršruta metodikā arī tiek ņemti vērā tīkla zaudējumi un visi tīkla pakalpojumi, ko bāzes slodzes patērētājs izmantojis (ja tādi ir). Fiziskā maršruta metodikas piemērotību, lai noteiktu tīkla izmaksas, ko radījuši bāzes slodzes patērētāji, ir jo īpaši atzinusi Federālā Augstākā tiesa 2016. gadā ([64]).

(115) Tādējādi Komisija uzskata, ka atšķirīga režīma piemērošana netipiskiem lietotājiem (t. i., patērētājiem ārpus maksimumslodzes un bāzes slodzes patērētājiem) salīdzinājumā ar pārējiem tīklu lietotājiem ir atsauces sistēmas neatņemama daļa un izpaužas tās struktūrā, kamēr vien tā pamatā ir koncepcija par individuālām tīkla izmaksām, kas piedēvējamas konkrētam tīkla lietotājam.

(116) Tomēr pilnīgais atbrīvojums, kas bija spēkā no 2011. gada līdz 2013. gadam, ir novirze no netipiskiem lietotājiem piemērojamas individuālas tīkla maksas noteikšanas, ņemot vērā, ka pilnīgais atbrīvojums nav atkarīgs no bāzes slodzes patērētāja radītu izmaksu individuālas noteikšanas. Lai gan, ņemot vērā tīkla maksas sistēmas mērķi, patērētāji ārpus maksimumslodzes un bāzes slodzes patērētāji atrodas faktiski un juridiski salīdzināmā situācijā (tie ir netipiski lietotāji, kuru tīkla maksā, kas noteikta, pamatojoties uz publicēto tīkla maksu no 2011. gada līdz 2013. gadam, nebija atspoguļotas to izmaksas), tiem tika piemērots atšķirīgs režīms.

(117) Turklāt pilnīgais atbrīvojums ir novirze no atsauces sistēmas arī tādā ziņā, ka tas neparedz, ka bāzes slodzes patērētājam ir jāmaksā vismaz 20 % no publicētās tīkla maksas, kā tas ir noteikts citiem netipiskiem lietotājiem, proti, patērētājiem ārpus maksimumslodzes. Šāda atšķirīga režīma piemērošana ir diskriminācija, ņemot vērā, ka nav iemesla bāzes slodzes patērētājus atbrīvot no minētās prasības. Jo īpaši nav iemesla individuālai tīkla maksai, kas noteikta patērētājiem ārpus maksimumslodzes, piemērot drošības tīklu, tādu nepiemērojot bāzes slodzes patērētājiem, zinot, ka arī bāzes slodzes patērētāji tāpat kā patērētāji ārpus maksimumslodzes gūst labumu no tā, ka ir pieslēgti tīklam. Turklāt individuālā tīkla maksa, kas aprēķināta, izmantojot fiziskā maršruta metodiku, ietver konkrētu tuvinājumu.

5.1.2.3. ***Tīkla maksas sistēmas rakstura un loģikas nepamatotība***

(118) Uz pasākumiem, kas uzņēmumiem izdevumu ziņā rada atšķirīgas sekas, valsts atbalsta jēdziens neattiecas tad, ja šī atšķirība ir pamatota ar attiecīgā izdevumu režīma raksturu un struktūru ([65]). Pienākums pierādīt šādu pamatotību ir dalībvalstij.

([64]) *EnVR* 34/15, 27. punkts.
([65]) Spriedums, 2004. gada 29. aprīlis, *Nīderlande/Komisija*, C-159/01, ECLI:EU:C:2004:246, 42. punkts; spriedums, 2011. gada 8. septembris, *Komisija/Nīderlande*, C-279/08 P, ECLI:EU:C:2011:551, 62. punkts.

(119) Tiek atzīmēts, ka Vācija nav norādījusi nevienu elementu, kas pierādītu, ka pilnīgo atbrīvojumu pamato Vācijā pastāvošās tīkla maksas sistēmas raksturs un struktūra. Tā ir argumentējusi, ka pilnīgais atbrīvojums varēja palīdzēt nodrošināt energoapgādes drošību, nodrošinot, ka pastāv tradicionālās elektrostacijas, kas ir vajadzīgas energoapgādes drošības nodrošināšanai, un varēja arī palīdzēt veicināt atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas izmantošanu. Tomēr šie mērķi nav saistīti ar tīkla maksu un tāpēc ir jāizvērtē atbilstības novērtējumā, ko veic saskaņā ar Tiesas judikatūru ([66]) (sk. 3.3.1. iedaļu).

5.1.2.4. ***Secinājums***

(120) Pilnīgo atbrīvojumu nevar pamatot ar tīkla maksas loģiku Vācijā tiktāl, ciktāl tas pārsniedz publicētās tīkla maksas samazinājumu, kas atspoguļo bāzes slodzes patērētāju ieguldījumu izmaksu ietaupījumos vai izmaksu rašanās novēršanā. Pilnīgais atbrīvojums jo īpaši ir nepamatota novirze no atsauces sistēmas, jo, to piemērojot, bāzes slodzes patērētāji tiek atbrīvoti no izmaksām, kas tiem būtu jāsedz atbilstoši atsauces sistēmai, proti, individuālajām tīkla izmaksām, kas aprēķinātas, pamatojoties uz fiziskā maršruta metodiku, un kas nevar būt zemākas par 20 % no publicētās tīkla maksas.

(121) Tāpēc Komisija secina, ka, ciktāl bāzes slodzes patērētāji bija atbrīvoti no pienākuma maksāt tīkla maksu, kas pārsniedz to patēriņa radītās tīkla izmaksas, vai – ja šādas izmaksas bija mazākas nekā minimālā iemaksa 20 % apmērā no publicētās tīkla maksas – bija atbrīvoti no šādas minimālās iemaksas, atbrīvojums neatbilst atsauces loģikas sistēmai un rada selektīvu priekšrocību.

5.1.3. ATTIECINĀMĪBA

(122) Pilnīgais atbrīvojums bija paredzēts 2011. gada 26. jūlija likuma 7. pantā (sk. šā lēmuma 21. apsvērumu) un tika īstenots ar administratīviem aktiem, ar kuriem tika apstiprināti atbrīvojuma pieprasījumi (sk. šā lēmuma 24. apsvērumu). Tāpēc tas ir attiecināms uz valsti.

(123) Arī 19. punkta piemaksa, no kuras tika finansēts atbrīvojums, ir attiecināma uz valsti. Pirmkārt, 19. punkta piemaksa bija paredzēta 2011. gada 26. jūlija likuma 7. pantā (sk. šā lēmuma 21. apsvērumu), un to īstenoja *BNetzA*, kas ir valdības aģentūra (sk. šā lēmuma 2.4.2. iedaļu un 22. zemsvītras piezīmi). Šo secinājumu neietekmē fakts, ka maksu aprēķina privātas struktūras, kuras ar likumu ir pilnvarotas to darīt, jo attiecīgajām privātajām struktūrām, proti, PSO, nav rīcības brīvības šā uzdevuma veikšanā un valsts ir uzdevusi tām veikt šo uzdevumu, tās pilnvarojot kā PSO atbilstoši *StromNEV 2011* 19. punkta 2. apakšpunktam. Turklāt *BNetzA* ir dotas parastās uzraudzības pilnvaras attiecībā uz PSO, un tā var pieņemt PSO adresētus saistošus lēmumus, ja tie neizpilda savus pienākumus (*EnWG 2011* 29. un 54. punkts). Visbeidzot, attiecībā uz 2012. gadu *BNetzA* tieši noteica, kāda kopējā summa bija jākompensē no 19. punkta piemaksas (sk. šā lēmuma 37. apsvērumu).

5.1.4. VALSTS LĪDZEKĻU ESĪBA

(124) Lai selektīvas priekšrocības uzskatītu par atbalstu Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē, tām jābūt tieši vai netieši piešķirtām no valsts līdzekļiem. Jēdziens "intervence, izmantojot valsts līdzekļus" attiecas ne tikai uz tām priekšrocībām, kuras tieši piešķir valsts, bet arī uz "tām, ko piešķīrusi publiska vai privāta struktūra, kuru šī valsts iecēlusi vai izveidojusi atbalsta administrēšanai" ([67]). Šajā ziņā Līguma 107. panta 1. punkts attiecas uz visiem finanšu līdzekļiem, ko publiskas iestādes var faktiski izmantot, lai atbalstītu uzņēmumus, neatkarīgi no tā, vai šādi līdzekļi ir publiskā sektora pastāvīgā īpašumā vai nav ([68]).

([66]) Sk. Komisijas paziņojumu par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 1. punktā minēto valsts atbalsta jēdzienu (OV C 262, 19.7.2016., 1. lpp.), 138. punktu; sk. spriedumu, 2011. gada 8. septembris, *Paint Graphos un citi*, apvienotās lietas no C-78/08 līdz C-80/08, ECLI:EU:C:2011:550, 69. un 70. punktu; spriedumu, 2006. gada 6. septembris, *Portugāle/Komisija*, C-88/03, ECLI:EU:C:2006:511, 81. punktu; spriedumu, 2011. gada 8. septembris, *Komisija/Nīderlande*, C-279/08 P, ECLI:EU:C:2011:551; spriedumu, 2008. gada 22. decembris, *British Aggregates/Komisija*, C-487/06 P, ECLI:EU:C:2008:757; spriedumu, 2013. gada 18. jūlijs, *P Oy*, C-6/12, ECLI:EU:C:2013:525, 27. punktu un turpmākos punktus.

([67]) Spriedums, 1977. gada 22. marts, *Steinike & Weinlig/Vācija*, C-78/76, ECLI:EU:C:1977:52, 21. punkts; spriedums, 2001. gada 13. marts, *PreussenElektra*, C-379/98, ECLI:EU:C:2001:160, 58. punkts; spriedums, 2013. gada 30. maijs, *Doux Élevage*, C-677/11, ECLI:EU:C:2013:348, 26. punkts; spriedums, 2013. gada 19. decembris, *Association Vent de Colère*, C-262/12, ECLI:EU:C:2013:851, 20. punkts; spriedums, 1993. gada 17. marts, *Sloman Neptun*, apvienotās lietas C-72/91 un C-73/91, ECLI:EU:C:1993:97, 19. punkts; spriedums, 2017. gada 9. novembris, *Komisija/TV2/Danmark*, C-656/15 P, ECLI:EU:C:2017:836, 44. punkts.

([68]) Spriedums, 2013. gada 30. maijs, *Doux Elevage un Cooperative agricole UKL-ARREE*, C-677/11, ECLI:EU:C:2013:348, 34. punkts; spriedums, 2012. gada 27. septembris, *Francija/Komisija*, T-139/09, ECLI:EU:T:2012:496, 36. punkts; spriedums, 2013. gada 19. decembris, *Association Vent de Colère*, C-262/12, E ECLI:EU:C:2013:851, 21. punkts.

(125) Tikai ar faktu, ka priekšrocība netiek tieši finansēta no valsts budžeta, nepietiek, lai izslēgtu to, ka ir iesaistīti valsts līdzekļi. No Eiropas Savienības Tiesas judikatūras izriet, ka, lai priekšrocību varētu uzskatīt par valsts atbalstu Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē, nav nepieciešams katrā gadījumā konstatēt, ka ir notikusi naudas pārskaitīšana no budžeta vai no publiskas struktūras priekšrocībai, kas piešķirta vienam vai vairākiem uzņēmumiem ([69]).

(126) Tas, ka līdzekļi ir privāti līdzekļi, neliedz tos uzskatīt par valsts līdzekļiem Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē ([70]). Tas tika atgādināts arī nolēmumā lietā *Francija/Komisija* ([71]), kurā Vispārējā tiesa secināja, ka, novērtējot, vai līdzekļi ir valsts līdzekļi neatkarīgi no to sākotnējās izcelsmes, būtiskais kritērijs ir tas, kādā pakāpē valsts iestāde iesaistās attiecīgo pasākumu un to finansēšanas metožu noteikšanā. Ar to vien, ka subsīdiju shēma, kas atbalsta konkrētus attiecīgās nozares saimnieciskās darbības subjektus, pilnībā vai daļēji tiek finansēta no valsts iestāžu uzliktajām iemaksām, kuras atskaita no attiecīgajiem saimnieciskās darbības subjektiem, nepietiek, lai šī shēma zaudētu valsts piešķirta atbalsta statusu Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē ([72]). Tāpat arī fakts, ka līdzekļi nevienā brīdī nav valsts īpašums, neizslēdz to, ka konkrētie līdzekļi varētu būt valsts līdzekļi, ja tie ir valsts kontrolē ([73]). Jēdziens "no valsts līdzekļiem piešķirts atbalsts" faktiski ir paredzēts, lai Līguma 107. panta 1. punkta darbības jomā iekļautu ne tikai atbalstu, ko tieši piešķir valsts, bet arī atbalstu, ko piešķir valsts vai privātas struktūras, kuras norīkojusi vai izveidojusi valsts ([74]).

(127) Šāda argumentācija arī tika piemērota *Essent* lietā ([75]). Minētajā lietā Tiesai bija jānovērtē likums, kas paredzēja, ka Nīderlandes elektroenerģijas tīkla operatoriem bija jāiekasē cenas piemaksa par elektroenerģiju, ko patērēja privāti elektroenerģijas klienti, un no šādas piemaksas gūtie ieņēmumi jānodod *SEP* – četru elektroenerģijas ražotāju kopējam meitasuzņēmumam –, lai kompensētu minēto ražotāju tā dēvētās "balasta izmaksas". Tīklu operatoriem minētā piemaksa bija jāpārskaita *SEP*, kam bija jāiekasē ieņēmumi un tie jāizmanto līdz konkrētai likumā noteiktai summai, lai segtu "balasta izmaksas". Šajā saistībā Tiesa atzīmēja, ka *SEP* tika ar likumu iecelts, lai pārvaldītu valsts līdzekļus ([76]). Tiesa konstatēja, ka Nīderlandes sistēma ir saistīta ar valsts līdzekļiem ([77]).

(128) Pamatojoties uz minēto judikatūru, var secināt, ka subsīdijas, ko finansē, izmantojot parafiskālus maksājumus vai iemaksas, kuras noteikusi valsts un kuras pārvalda un sadala atbilstoši tiesību aktu noteikumiem, ietver valsts līdzekļu nodošanu, pat ja šādus līdzekļus pārvalda nevis valsts iestādes, bet valsts pilnvarotas, no valsts iestādēm nošķirtas privātas struktūras.

(129) Tiesa ir to apstiprinājusi *Vent de Colère* lietā ([78]), kurā tā jo īpaši atzīmēja, ka fakts, ka daļa no iekasētajiem līdzekļiem netika novirzīta uz *Caisse des dépôts et consignations* kontu, bet to paturēja uzņēmumi, kam bija saistošs pienākums pirkt no atjaunojamiem energoresursiem saražotu enerģiju par valsts regulētiem tarifiem, nav pietiekams, lai tiktu izslēgta intervences, izmantojot valsts līdzekļus, esība.

(130) Tiesa izslēdza valsts līdzekļu nodošanu tikai ļoti īpašos apstākļos. Piemēram, Tiesa ([79]) uzskatīja, ka valsts iestādes lēmumam, ar kuru uz visiem tirgotājiem konkrētā nozarē tiek attiecināts nolīgums, kurā ir noteikta obligāta iemaksa attiecīgās valsts iestādes atzītā starpnozaru organizācijā, lai varētu veikt konkrētas reklāmas un sabiedrisko attiecību darbības, nepiemīt valsts atbalsta aspekts. Tiesa šajā saistībā atzīmēja, ka konkrētais

([69]) Sk. spriedumu, 2002. gada 16. maijs, *Francija/Komisija*, C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, 36. punktu; spriedumu, 2008. gada 17. jūlijs, *Essent Netwerk Noord*, C-206/06, ECLI:EU:C:2008:413, 70. punktu; spriedumu, 2013. gada 19. decembris, *Association Vent De Colère! un citi*, C-262/12, ECLI:EU:C:2013:851, 19.–21. punktu; spriedumu, 2017. gada 13. septembris, *ENEA*, C-329/15, ECLI:EU:C:2017:671, 25. punktu; sk. arī spriedumu, 2013. gada 30. maijs, *Doux Elevage un Cooperative agricole UKL-ARREE*, C-677/11, ECLI:EU:C:2013:348, 34. punktu, un spriedumu, 2013. gada 19. marts, *Bouygues Telecom/Komisija*, apvienotās lietas C-399/10 P un C-401/10 P, ECLI:EU:C:2013:175, 100. punktu.

([70]) Spriedums, 1996. gada 12. decembris, *Air France/Komisija*, T-358/94, ECLI:EU:T:1996:194, 63.–65. punkts; spriedums, 2017. gada 9. novembris, *Komisija/TV2/Danmark*, C-656/15 P, ECLI:EU:C:2017:836, 48. punkts.

([71]) Spriedums, 2012. gada 27. septembris, *Francija/Komisija*, T-139/09, ECLI:EU:T:2012:496.

([72]) Spriedums, 2012. gada 27. septembris, *Francija/Komisija*, T-139/09, ECLI:EU:T:2012:496, 61. punkts.

([73]) Spriedums, 1996. gada 12. decembris, *Air France/Komisija*, T-358/94, ECLI:EU:T:1996:194, 65.–67. punkts; spriedums, 2002. gada 16. maijs, *Francija/Komisija*, C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, 37. punkts; spriedums, 2013. gada 30. maijs, *Doux Elevage un Cooperative agricole UKL-ARREE*, C-677/11, ECLI:EU:C:2013:348, 35. punkts.

([74]) Šajā saistībā sk. spriedumu, 1977. gada 22. marts, *Steinike & Weinlig*, C-78/76, ECLI:EU:C:1977:52, 21. punktu; spriedumu, 1993. gada 17. marts, *Sloman Neptun*, apvienotās lietas C-72/91 un C-73/91, ECLI:EU:C:1993:97, 19. punktu, un spriedumu, 2016. gada 10. maijs, *Vācija/Komisija*, T-47/15, ECLI:EU:T:2016:281, 81. punktu; spriedumu, 2017. gada 9. novembris, *Komisija/TV2/Danmark*, C-657/15 P, ECLI:EU:C:2017:837, 36. punktu.

([75]) Spriedums, 2008. gada 17. jūlijs, *Essent Netwerk Noord*, C-206/06, ECLI:EU:C:2008:413.

([76]) Spriedums, 2008. gada 17. jūlijs, *Essent Netwerk Noord*, C-206/06, ECLI:EU:C:2008:413, 74. punkts.

([77]) Spriedums, 2008. gada 17. jūlijs, *Essent Netwerk Noord*, C-206/06, ECLI:EU:C:2008:413, 66. punkts.

([78]) Spriedums, 2013. gada 19. decembris, *Association Vent de Colère*, C-262/12, ECLI:EU:C:2013:851, 27. punkts.

([79]) Spriedums, 2013. gada 30. maijs, *Doux Élevage*, C-677/11, ECLI:EU:C:2013:348; spriedums, 2004. gada 15. jūlijs, *Pearle*, C-345/02, ECLI:EU:C:2004:448.

pasākums nebija finansēts no valsts līdzekļiem, jo nevis valsts, bet gan starpnozaru organizācija izlēma, kā izmantot no nodevas izrietošos līdzekļus. Minētie līdzekļi tika pilnībā izmantoti konkrētās organizācijas noteiktu mērķu īstenošanai. Tas nozīmē, ka līdzekļi nebija pastāvīgā valsts kontrolē un nebija valsts iestāžu rīcībā.

(131) *PreussenElektra* lietā Tiesa konstatēja, ka Elektroenerģijas ievades likums (*Stromeinspeisungsgesetz*) ([80]) tā versijā, kas bija piemērojama 1998. gadā, neattiecās uz valsts vai privātu struktūru, kas izveidota vai pilnvarota, lai pārvaldītu atbalstu ([81]). Šāds secinājums tiks izdarīts, pamatojoties uz novērojumu, ka ar *Stromeinspeisungsgesetz* bija ieviests mehānisms, kas bija ierobežots līdz tam, ka tas tieši noteica elektroapgādes uzņēmumiem un augšupējiem elektroenerģijas tīkla operatoriem pienākumu pirkt atjaunojamo energoresursu elektroenerģiju par noteiktu cenu, neparedzot struktūru, kas pārvalda maksājumu plūsmu ([82]). *Stromeinspeisungsgesetz* paredzētajai situācijai bija raksturīgas vairākas divpusējas attiecības starp atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas ražotājiem un elektroenerģijas piegādātājiem. Nebija valsts noteiktas piemaksas, lai elektroenerģijas piegādātājiem kompensētu finansiālo slogu, ko rada piegādes pienākums. Tāpēc neviens netika pilnvarots pārvaldīt šādu piemaksu un atbilstošās finanšu plūsmas.

(132) Turpretī *Vent de Colère* lietā Tiesa norādīja, ka Francijas atbalsta sistēma atšķiras no *PreussenElektra* lietā izvērtētās situācijas divos aspektos. *PreussenElektra* lietā attiecīgā dalībvalsts nebija pilnvarojusi privātuzņēmumus pārvaldīt valsts līdzekļus, bet tiem bija pienākums pirkt, izmantojot pašiem savus finanšu līdzekļus. Turklāt *PreussenElektra* lietā nebija valsts izveidota un regulēta mehānisma, lai kompensētu no iepirkšanas pienākuma izrietošās papildu izmaksas un ar kuru valsts šiem privātajiem operatoriem, kam ir saistošs pirkšanas pienākums, garantētu pilnīgu minēto izmaksu segšanu ([83]).

(133) Tiesa ir nesen apstiprinājusi šo diferencēto pieeju attiecībā uz valsts līdzekļu novērtējumu. *ENEA S.A.* lietā Tiesa nosprieda, ka valsts pasākums, ar kuru gan privātiem, gan valsts uzņēmumiem ir noteikts pienākums iepirkt koģenerācijas režīmā iegūtu elektroenerģiju, nav ne valsts iejaukšanās, ne valsts līdzekļu izmantošana, ja šādas papildu izmaksas nevar pilnībā pārnest uz tiešajiem lietotājiem un tās netiek finansētas no valsts noteiktas obligātas iemaksas vai ar pilnīgas kompensēšanas mehānismu ([84]).

(134) Ņemot vērā minētos principus, lai izvērtētu, vai pilnīgā atbrīvojuma finansēšana, kas izriet no *StromNEV 2011* 19. punkta 2. apakšpunkta otrā teikuma, ietver valsts līdzekļus, ir jāatšķir pilnīgā atbrīvojuma finansēšana 2011. gadā no šā atbrīvojuma finansēšanas 2012. un 2013. gadā, tas ir, pēc 19. punkta piemaksas ieviešanas.

5.1.4.1. ***Finansēšana no valsts līdzekļiem pēc tam, kad BNetzA ieviesa 19. punkta piemaksu (2012. un 2013. gads)***

(135) Pamatojoties uz kompensācijas mehānismu, kas paredzēts *StromNEV 2011* 19. punkta 2. apakšpunkta sestajā un septītajā teikumā, kā aprakstīts šā lēmuma 2.4. iedaļā, *BNetzA* ar 2011. gada 14. decembra regulatīvo lēmumu noteica SSO pienākumu iekasēt no tiešajiem lietotājiem 19. punkta piemaksu un ieņēmumus no šīs iemaksas katru mēnesi pārskaitīt PSO.

(136) Procedūras sākšanas lēmuma 49.–84. apsvērumā Komisija norādīja, kāpēc tā uzskatīja, ka pilnīgais atbrīvojums ir jāuzskata par finansētu no valsts līdzekļiem. Iemeslus var kopumā raksturot šādi:

a) pilnīgais atbrīvojums atbilst valsts politikai;

b) tīklu operatoriem likumā ir paredzēta garantija, ka finansiālie zaudējumi, kas izriet no pilnīgā atbrīvojuma, tiks pilnībā kompensēti ar piemaksu par tīkla lietotāju elektroenerģijas patēriņu, proti, tiem atbrīvojums nav jāfinansē no saviem finanšu līdzekļiem;

c) PSO ir uzticēta to finanšu plūsmu pārvaldība, kas izriet no atbrīvojuma un 19. punkta piemaksas;

([80]) *BGBl.* I, 2633. lpp.
([81]) Spriedums, 2001. gada 13. marts, *PreussenElektra*, C-379/98, ECLI:EU:C:2001:160, 58. un 59. punkts.
([82]) Spriedums, 2001. gada 13. marts, *PreussenElektra*, C-379/98, ECLI:EU:C:2001:160, 56. punkts. Sk. arī spriedumu, 2008. gada 17. jūlijs, *Essent Netwerk Noord*, C-206/06, ECLI:EU:C:2008:413, 74. punktu, kur Tiesa atzīmē, ka *PreussenElektra* lietā valsts nebija pilnvarojusi uzņēmumus pārvaldīt valsts līdzekļus.
([83]) Spriedums, 2013. gada 19. decembris, *Association Vent de Colère*, C-262/12, ECLI:EU:C:2013:851, 34.–36. punkts.
([84]) Spriedums, 2017. gada 13. septembris, *ENEA*, C-329/15, ECLI:EU:C:2017:671, 30. punkts.

d) PSO nevar brīvi izmantot no piemaksas gūtos ieņēmumus pēc saviem ieskatiem, ņemot vērā, ka 19. punkta piemaksai jābūt ierobežotai līdz finansiālajiem zaudējumiem, kas izriet no atbrīvojuma; jebkuram no piemaksas gūto ieņēmumu pārsniegumam jābūt atskaitītam no piemaksām, kas maksājamas nākamajos gados;

e) 19. punkta piemaksa neatbilst maksājumam par preci vai pakalpojumu.

(137) Komisija nepiekrīt Vācijas un ieinteresēto personu paustajam viedoklim, ka pilnīgo atbrīvojumu nevarēja uzskatīt par finansētu no valsts līdzekļiem, jo finanšu līdzekļi, ar kuriem finansē atbrīvojumu, nav pārskaitīti no valsts budžeta. Kā atgādināts šā lēmuma 125.–129. apsvērumā, Tiesa ir atkārtoti nospriedusi, ka valsts līdzekļu jēdziens var būt izpildīts arī tad, ja atbalstu finansē no privātiem līdzekļiem, ko noteikusi valsts un ko pārvalda un sadala atbilstoši tiesību aktu noteikumiem. Kā uzskata Tiesa, šāda finansēšanas shēma ietver valsts līdzekļu nodošanu, neraugoties uz to, ka konkrētos līdzekļus pārvalda nevis valsts iestādes, bet valsts pilnvarotas, no valsts iestādēm nošķirtas privātas struktūras.

(138) Komisija uzskata, ka ieņēmumu zaudējumi, ko radīja pilnīgais atbrīvojums no tīkla maksas 2012. un 2013. gadā, tika pilnībā pārnesti uz tiešajiem lietotājiem, izmantojot pilnīgas kompensēšanas mehānismu, ko finansēja no obligātas iemaksas, kuru tiem noteica valsts.

(139) Kā aprakstīts šā lēmuma 35.–39. apsvērumā, tiesiskais regulējums, kas pastāvēja 2012. un 2013. gadā, paredzēja finansēšanas mehānismu, lai kompensētu ieņēmumu zaudējumus, kas radās tīkla operatoram, kuram bija pieslēgti no tīkla maksas atbrīvotie bāzes slodzes patērētāji. PSO bija pienākums kompensēt SSO ieņēmumu zaudējumus un vienlīdzīgi sadalīt šo papildu finanšu slogu savā starpā. Atbilstoši *BNetzA* 2011. gada 14. decembra regulatīvajam lēmumam, kas pieņemts, pamatojoties uz *EnWG* 29. punkta 1. apakšpunktu un *StromNEV 2011* 30. punkta 2. apakšpunkta 6. punktu, šis finansiālais slogs PSO tika kompensēts ar 19. punkta piemaksu.

(140) 19. punkta piemaksa bija parafiskāls maksājums, kas bija uzlikts tiešajiem lietotājiem. Kā šāds maksājums tas nebija daļa no tīkla maksas vispārējās sistēmas, kā minēts ieinteresēto personu iesniegtajās piezīmēs. *BNetzA* savā 2011. gada 14. decembra lēmumā pati ir paskaidrojusi, ka 19. punkta piemaksai bija īpašs mērķis, proti, kompensēt PSO to finansiālos zaudējumus, tāpēc tā neatbilda vispārējai tīkla maksai, bet drīzāk bija "*cita maksa*" *StromNEV* 17. punkta 8. apakšpunkta nozīmē, kas bija jāiekasē atsevišķi no vispārējās tīkla maksas. To apstiprināja arī Vācijas tiesas un jo īpaši Federālā Augstākā tiesa, kas secināja, ka 19. punkta piemaksa neatbilda tīkla maksai, bet bija piemaksa, kuras mērķis bija segt finansiālos zaudējumus, ko radīja *StromNEV 2011* 19. punkta 2. apakšpunkta otrajā teikumā paredzētais atbrīvojums (sk. šā lēmuma 52. un 53. apsvērumu).

(141) 19. punkta piemaksa ir valsts noteikta obligāta iemaksa. Tā bija paredzēta *StromNEV 2011* un tika ieviesta ar saistošu regulatīvu lēmumu, ko pieņēma *BNetzA* – augsta federāla valsts iestāde, kam uzticēti administratīvi un regulatīvi uzdevumi un kas darbojas Ekonomikas un enerģētikas ministrijas pārraudzībā. Tās priekšsēdētāju un priekšsēdētāja vietniekus izvirza ministrs, savukārt tās padomē ir Bundesrāta un Bundestāga pārstāvji ([85]).

(142) Turklāt tīklu operatoriem bija uzdots iekasēt un pārvaldīt 19. punkta piemaksu saskaņā ar spēkā esošo tiesisko regulējumu. Šajā saistībā jāatgādina, ka Tiesa ir vairākkārt nospriedusi, ka arī privātu struktūru var norīkot valsts līdzekļu pārvaldīšanai. Arī no sprieduma *Essent* lietā izriet, ka piemaksas pārvaldīšanai var norīkot vairāk nekā tikai vienu struktūru.

(143) Pirmkārt, SSO un PSO bija pienākums iekasēt 19. punkta piemaksu no tiešajiem lietotājiem, un SSO bija pienākums pārskaitīt 19. punkta piemaksu PSO.

(144) Otrkārt, PSO varēja izmantot no 19. punkta piemaksas gūtos ieņēmumus vienīgi to ieņēmumu zaudējumu kompensēšanai, kuri izriet no atbrīvojuma, kas piešķirts bāzes slodzes patērētājiem atbilstoši *StromNEV 2011* 19. punkta 2. apakšpunkta otrajam teikumam un šā lēmuma 35. apsvērumā aprakstītajam izlīdzināšanas mehānismam. To pierāda fakts, ka 19. punkta piemaksas summa bija pielāgota finansiālajām vajadzībām, ko radīja pilnīgais atbrīvojums. Proti, visi x gadā gūtie ieņēmumi, kas pārsniedza minētā finansiālā sloga kompensēšanai vajadzīgo summu, tikai izmantoti, lai attiecīgi samazinātu piemaksu x+2. gadā (sk. 39. apsvērumu). Tāpēc Komisija nepiekrīt Vācijas un ieinteresēto personu viedoklim, ka tīklu operatori varēja izmantot no 19. punkta piemaksas gūtos ieņēmumus pēc saviem ieskatiem.

([85]) Sk. 2005. gada 7. jūlija Likuma par Federālo Elektroenerģijas, gāzes, telesakaru, pasta un dzelzceļa tīklu aģentūru (*BGBl.* I, 1970., 2009. lpp.) 1., 3., 4. un 5. punktu.

(145) Ņemot vērā iepriekš minēto, jāatzīmē, ka 19. punkta piemaksas ieviešana sniedza tīklu operatoriem garantiju, ka to ieņēmumu zaudējumi, ko rada atbilstoši *StromNEV 2011* 19. punkta 2. apakšpunkta otrajam teikumam piešķirtais atbrīvojums, tiks pilnībā kompensēti, tāpēc šī lieta atšķiras no *PreussenElektra* un *ENEA* ([86]) lietām, kurās uzņēmumiem, kam bija noteikts pirkšanas pienākums, šāds pienākums bija jāfinansē no saviem finanšu līdzekļiem, un tie nevarēja izmaksas pārnest uz saviem klientiem.

(146) Šajā saistībā ieinteresēto personu viedokli, ka no 19. punkta piemaksas gūtie ieņēmumi nebija tieši paredzēti, lai finansētu atbrīvojumu, kas piešķirts atbilstoši *StromNEV 2011* 19. punkta 2. apakšpunkta otrajam teikumam, nevar pieņemt. Patiešām, kopš 2012. gada atbrīvojumu no tīkla maksas nevarēja finansēt citādi kā vien ar 19. punkta piemaksu, kas aprēķināta tā, lai tā precīzi atbilstu atbrīvojuma radītajām finansiālajām vajadzībām.

(147) Pamatojoties uz izklāstītajiem elementiem, Komisija saglabā savu secinājumu, ka priekšrocība, kas piešķirta bāzes slodzes patērētājiem pilnīgā atbrīvojuma veidā 2012. un 2013. gadā, ir jāuzskata par finansētu no valsts līdzekļiem.

5.1.4.2. ***Finansēšana no valsts līdzekļiem pirms 19. punkta piemaksas piemērošanas (2011. gada)***

(148) Lai gan pilnīgais atbrīvojums atbilstoši *StromNEV 2011* 19. punkta 2. apakšpunkta otrajam teikumam bija piemērojams no 2011. gada 1. janvāra, 19. punkta piemaksa stājās spēkā tikai 2012. gada 1. janvārī (sk. šā lēmuma 40. apsvērumu). Tāpēc Komisija procedūras sākšanas lēmumā šaubījās, vai 2011. gadā piešķirtie atbrīvojumi bija vienlīdzīgi finansēti no valsts līdzekļiem, un aicināja Vāciju sniegt papildu informāciju par to, kā pilnīgais atbrīvojums tika finansēts 2011. gadā.

(149) Pamatojoties uz Vācijas sniegto papildu informāciju un arī ņemot vērā ieinteresēto personu iesniegtās piezīmes, Komisija uzskata, ka finansēšanas mehānisms, kas bija ieviests 2011. gadā, nebija saistīts ar valsts līdzekļiem.

(150) Kā ir paskaidrojusi Vācija (sk. 77. apsvērumu) un kā *BNetzA* ir skaidri norādījusi 2011. gada 14. decembra regulatīvajā lēmumā, 2011. gadā nebija ieviesta kompensācija un mijieskaita mehānisms. Jo īpaši *StromNEV 2011* 19. punkta 2. apakšpunkta sestais un septītais teikums vēl nebija piemērojams. Zaudējumi, ko izraisīja pilnīgais atbrīvojums no tīkla maksas 2011. gadā, attiecīgi netika pārnesti uz tiešajiem lietotājiem, izmantojot pilnīgas kompensēšanas mehānismu vai – neesot 19. punkta piemaksai 2011. gadā – obligātu iemaksu, ko noteica valsts.

(151) Tā vietā, kā noteikts 2011. gada 14. decembra lēmumā, SSO un PSO ieņēmumu zaudējumi, kas radās pilnīgā atbrīvojuma dēļ 2011. gadā, bija jāsedz no saviem līdzekļiem.

(152) Tie bija tiesīgi iekļaut zaudējumus kā izmaksas savos regulatīvajos kontos, kas izveidoti atbilstoši *ARegV 2011*. Tomēr, kā izklāstīts 47. apsvērumā, ieņēmumu zaudējumus, kas radās 2011. gadā, nevarēja atgūt, pielāgojot 2011. gada tīkla maksu, jo maksa bija jānosaka iepriekš, un to nevar mainīt gada gaitā. Ieņēmumu zaudējumi – ja tos nevarēja kompensēt ar citiem ieņēmumu palielinājumiem un tādējādi ar PSO un SSO pašu līdzekļiem 2011. gadā – bija jāiegrāmato *Regulierungskonto*. Ja tā regulatīvā laikposma beigās, kas beidzās 2013. gadā, ieņēmumu zaudējumi par 2011. gadu tika kompensēti ar papildu ieņēmumiem citos attiecīgā regulatīvā laikposma gados, tad zaudējumi netika kompensēti un bija jāsedz no PSO un SSO pašu līdzekļiem. Tikai tad, ja zaudējumus nevarēja dzēst ar papildu ieņēmumiem regulatīvajā laikposmā, kas beidzās 2013. gadā, 2011. gada ieņēmumu zaudējumus varēja netieši kompensēt nākamajā regulatīvajā laikposmā. Tomēr pat šādā situācijā nebija garantijas par pilnīgu kompensāciju. Kompensācijas līmenis bija atkarīgs no citiem faktoriem, jo īpaši no SSO un PSO efektivitātes (vai neefektivitātes), jo *ARegV* ir balstīts nevis uz reālajām izmaksām, bet uz vēlamām efektīva uzņēmuma izmaksām.

(153) Tāpēc tīklu operatoriem nebija garantijas, ka to ieņēmumu zaudējumi, ko radīja pilnīgais atbrīvojums 2011. gadā, tiks kompensēti. Proti, 2011. gadā tīklu operatoriem bija jāfinansē pilnīgais atbrīvojums no saviem finanšu līdzekļiem.

([86]) Spriedums, 2001. gada 13. marts, *PreussenElektra*, C-379/98, ECLI:EU:C:2001:160, un spriedums, 2017. gada 13. septembris, *ENEA*, C-329/15, ECLI:EU:C:2017:671.

(154) Tāpēc Komisija secina, ka priekšrocība, kas piešķirta bāzes slodzes patērētājiem kā pilnīgs atbrīvojums no tīkla maksas 2011. gadā, tīklu operatoriem bija jāfinansē no saviem līdzekļiem, un tas netika finansēts no valsts līdzekļiem ([87]).

5.1.5. IETEKME UZ TIRDZNIECĪBU STARP DALĪBVALSTĪM

(155) Saskaņā ar iedibināto Tiesas judikatūru, lai valsts pasākumu klasificētu kā valsts atbalstu, ir nevis jākonstatē, ka atbalstam ir reāla ietekme uz tirdzniecību starp dalībvalstīm, bet tikai jāizvērtē, vai attiecīgais atbalsts var ietekmēt šādu tirdzniecību ([88]). It īpaši, ja dalībvalsts piešķirtais atbalsts stiprina kāda uzņēmuma stāvokli salīdzinājumā ar citiem uzņēmumiem, kas konkurē tirdzniecībā Kopienas iekšējā tirgū, ir jāuzskata, ka atbalsts ietekmē tirdzniecību ([89]).

(156) Kā norādīts iepriekš, lielākā daļa attiecīgo uzņēmumu aktīvi darbojas ķīmijas rūpniecībā (ieskaitot rūpnieciskās gāzes), papīra, tekstila, tērauda, krāsaino metālu rūpniecības nozarē, naftas pārstrādes rūpniecības nozarē un stikla ražošanas nozarē. Daži atbalsta saņēmēji arī uztur datu centrus kā pakalpojumu sniedzēji. Visas šīs nozares ir atvērtas tirdzniecībai starp dalībvalstīm ar preču pārrobežu apmaiņu. Atbrīvojot attiecīgos uzņēmumus no izmaksām, kas uzņēmumiem, kuri darbojas tajā pašā nozarē citās dalībvalstīs, parasti ir jāsedz (tīkla maksas), pilnīgais atbrīvojums stiprina no tīkla maksas atbrīvoto uzņēmumu stāvokli salīdzinājumā ar citiem uzņēmumiem, kuri konkurē tirdzniecībā Kopienas iekšējā tirgū, tāpēc pilnīgais atbrīvojums no tīkla maksas var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm.

5.1.6. IETEKME UZ KONKURENCI

(157) Uzskata, ka valsts pieņemts pasākums rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, ja tas var uzlabot saņēmēja konkurētspēju salīdzinājumā ar citiem uzņēmumiem, ar kuriem tas konkurē ([90]).

(158) Ražošanas nozares, kurās no tīkla maksas atbrīvotie uzņēmumi parasti aktīvi darbojas, tāpat kā datu centru tirgus, ir atvērtas konkurencei. Daudzās no šīm nozarēm elektroenerģijas izmaksas veido lielu daļu no ražošanas izmaksām, ko Vācija ir apstiprinājusi savā 2013. gada 6. decembra vēstulē par papīra, cementa, ķīmisko rūpniecību un alumīnija un citām metāla rūpniecības nozarēm. Šajā saistībā pilnīgais atbrīvojums no tīkla maksas samazina no tīkla maksas atbrīvoto uzņēmumu ražošanas izmaksas. Tādējādi tas var uzlabot atbrīvojuma saņēmēju konkurences stāvokli salīdzinājumā ar to konkurentiem citās dalībvalstīs. Tas var arī uzlabot to konkurences stāvokli salīdzinājumā ar uzņēmumiem, kuru gada elektroenerģijas patēriņš nesasniedz 10 GWh un 7 000 pilnīgas izmantošanas stundu, bet kuri aktīvi darbojas tajā pašā nozarē. Tādējādi pilnīgais atbrīvojums draud radīt konkurences izkropļojumus.

(159) Jāatzīmē, ka nevar izslēgt ne ietekmi uz tirdzniecību, ne kropļojošu ietekmi uz konkurenci, jo, kā tiek apgalvots, Vācijā ir augstākas elektroenerģijas izmaksas salīdzinājumā ar elektroenerģijas izmaksām citās dalībvalstīs. Ar *StromNEV 2011* 19. punkta 2. apakšpunkta otro teikumu tika piešķirts pilnīgs atbrīvojums no tīkla maksas bāzes slodzes patērētājiem. Šiem patērētājiem attiecīgi nebija finansiāla sloga, ko rada elektroenerģijas tīkla izmantošana, savukārt konkurējošiem uzņēmumiem citās dalībvalstīs bija jāmaksā tīkla maksa. Turklāt Tiesa jau ir lēmusi, ka tā apstākļa rezultātā, ka dalībvalsts, veicot vienpusējus pasākumus, konkrētā ekonomikas nozarē pastāvošus konkurences nosacījumus cenšas tuvināt tiem, kas dominē citās dalībvalstīs, šie pasākumi nezaudē savu atbalstam piemītošo raksturu ([91]).

5.1.7. SECINĀJUMS PAR ATBALSTA ESĪBU

(160) Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, pilnīgais atbrīvojums no tīkla maksas, kas bija spēkā 2012. un 2013. gadā attiecībā uz bāzes slodzes patērētājiem, kuru gada elektroenerģijas patēriņš pārsniedza 10 GWh un sasniedza 7 000 pilnīgas izmantošanas stundu, ir valsts atbalsts, ciktāl tas atbrīvoja minētos patērētājus no tīkla izmaksām, ko radīja to elektroenerģijas patēriņš, un no minimālās iemaksas 20 % apmērā no publicētās tīkla maksas.

(161) Atbrīvojums no tīkla maksas, kas piešķirts 2011. gadā, nebija finansēts no valsts līdzekļiem un tāpēc nebija valsts atbalsts.

([87]) Spriedums, 2001. gada 13. marts, *PreussenElektra*, C-379/98, ECLI:EU:C:2001:160, un spriedums, 2017. gada 13. septembris, *ENEA*, C-329/15, ECLI:EU:C:2017:671.
([88]) Spriedums, 2013. gada 8. maijs, *Libert un citi*, apvienotās lietas C-197/11 un C-203/11, ECLI:EU:C:2013:288, 76. punkts.
([89]) Spriedums, 2013. gada 8. maijs, *Libert un citi*, apvienotās lietas C-197/11 un C-203/11, ECLI:EU:C:2013:288, 77. punkts.
([90]) Sk. spriedumu, 1980. gada 17. septembris, *Phillip Morris*, 730/79, ECLI:EU:C:1980:209, 11. punktu.
([91]) Spriedums, 2005. gada 3. marts, *Wolfgang Heiser/Finanzamt Innsbruck*, C-172/03, ECLI:EU:C:2004:678, 54. punkts.

5.2. *NELIKUMĪGUMS*

(162) Nepaziņojot par pasākumu pirms tā īstenošanas, Vācija neizpildīja Līguma 108. panta 3. punktā paredzētos pienākumus. Tāpēc atbalsta pasākums ir uzskatāms par nelikumīgu valsts atbalstu.

5.3. *SADERĪBA AR IEKŠĒJO TIRGU*

(163) Turpmāk izklāstītais saderības novērtējums attiecas tikai uz pilnīgo atbrīvojumu, kas piešķirts bāzes slodzes patērētājiem 2012. un 2013. gadā, ciktāl tas ir uzskatāms par atbalstu (sk. 160. apsvērumu).

(164) Komisija savā procedūras sākšanas lēmumā pauda šaubas par to, vai pilnīgo atbrīvojumu no tīkla maksas, kas piešķirts bāzes slodzes patērētājiem, var atzīt par saderīgu ar iekšējo tirgu. Attiecīgi Komisija aicināja Vāciju iesniegt papildu piezīmes par pilnīgā atbrīvojuma saderību ar iekšējo tirgu.

(165) Vācija ir norādījusi, ka pilnīgo atbrīvojumu var atzīt par saderīgu, pamatojoties uz Līguma 107. panta 3. punkta b) vai c) apakšpunktu, ņemot vērā, ka tam bija šādi mērķi:

— garantēt elektroapgādes drošību,

— veicināt atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas izmantošanu,

— īstenot sistēmu, kurā lietotāji var piekļūt tīklam bez diskriminācijas, kā noteikts Direktīvas 2009/72/EK 32. pantā,

— nodrošināt, ka tīkla maksa atspoguļo faktiskās radušās izmaksas, kā noteikts Regulas (EK) Nr. 714/2009 14. pantā.

(166) Kopumā Vācija arī uzskatīja, ka pilnīgais atbrīvojums stiprina Eiropas ražošanas nozares konkurētspēju un bija atbilstošs Savienības mērķim veikt Eiropas reindustrializāciju.

5.3.1. SADERĪBA, PAMATOJOTIES UZ 107. PANTA 3. PUNKTA b) APAKŠPUNKTU

(167) Attiecībā uz Vācijas pirmo izvirzīto saderības pamatu jāatzīmē, ka pilnīgais atbrīvojums nav saistīts ar īpašu un konkrētu "svarīgu projektu visas Eiropas interesēs". Vācija nav raksturojusi nevienu šādu projektu, kura īstenošana tiktu veicināta ar pilnīgo atbrīvojumu no tīkla maksas. Vācija nav arī iesniegusi nekādu informāciju, kas apliecinātu, ka pilnīgais atbrīvojums novērš nopietnus traucējumus Vācijas tautsaimniecībā. Tādējādi pilnīgo atbrīvojumu nevar pamatot atbilstoši Līguma 107. panta 3. punkta b) apakšpunktam.

5.3.2. SADERĪBA, PAMATOJOTIES UZ 107. PANTA 3. PUNKTA c) APAKŠPUNKTU

(168) Līguma 107. panta 1. punktā ir noteikts vispārējs princips par valsts atbalsta aizliegumu Savienībā. Tomēr Komisija var atzīt atbalsta pasākumu par saderīgu tieši saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas ir paredzēts un ir piemērots, lai sasniegtu skaidri definētu kopīgu interešu mērķi ([92]), ir nepieciešams šāda mērķa sasniegšanai, tam ir stimulējoša ietekme un tas ir samērīgs, ja vien tā pozitīvā ietekme vispārējā mērķa sasniegšanai pārspēj negatīvo ietekmi uz konkurenci un tirdzniecību.

(169) Pierādīšanas pienākumus attiecībā uz saderību ir dalībvalstij ([93]).

(170) Tā kā Vācija ir argumentējusi, ka pilnīgais atbrīvojums palīdzēja veicināt elektroenerģijas ražošanu no atjaunojamiem energoresursiem un energoapgādes drošību, Komisija ir pārliecinājusies, ka uz attiecīgo pasākumu attiecas Kopienas Pamatnostādnes par valsts atbalstu vides aizsardzībai ([94]) (*EAG*). Tomēr *EAG* nav ietverti saderības noteikumi attiecībā uz pasākumiem, kuru mērķis ir nodrošināt energoapgādes drošību. Attiecībā uz atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas izmantošanas veicināšanu tajās ir ietverti tikai saderības kritēriji atbalstam, ko

([92]) Spriedums, 2009. gada 14. janvāris, *Kronoply/Komisija,* T-162/06, ECLI:EU:T:2009:2, jo īpaši 65., 66., 74. un 75. punkts; spriedums, 1995. gada 8. jūnijs, *Siemens/Komisija*, T-459/93, ECLI:EU:T:1995:100, 48. punkts.

([93]) Spriedums, 1993. gada 28. aprīlis, *Itālija/Komisija,* C-364/90, ECLI:EU:C:1993:157, 20. punkts; spriedums, 2005. gada 15. jūnijs, *Regione autonoma della Sardegna/Komisija*, T-171/02, ECLI:EU:T:2005:219, 166.–168. punkts.

([94]) Kopienas Pamatnostādnes par valsts atbalstu vides aizsardzībai (2008/C 82/01) (OV C 82, 1.4.2008., 1. lpp.).

piešķir atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas ražošanas iekārtām (*EAG* 1.5.6. iedaļa). Tomēr minētie kritēriji neattiecas uz tādiem pasākumiem, par kādu ir runa šajā gadījumā, proti, elektroenerģijas patērētāju atbrīvošanu no tīkla maksas, lai tos "stimulētu" palikt pieslēgtiem tīklam, tādējādi panākot, ka tad, kad tiek ražota elektroenerģija atjaunojamo energoresursu ražošanas iekārtās, ir lielāka varbūtība, ka patērētāji patērēs arī šādu elektroenerģiju. *EAG* neattiecas uz šajā gadījumā izvērtētajiem pasākumiem. Tāpēc Komisija ir izvērtējusi pilnīgā atbrīvojuma saderību tieši saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu.

5.3.2.1. ***Kopīgu interešu mērķis un atbalsta piemērotība***

5.3.2.1.1. **Atbilstība Eiropas tiesību aktiem par tīkla maksu**

(171) Attiecībā uz minēto argumentu tiek sniegta atsauce uz konstatējumiem šā lēmuma 85.–121. apsvērumā. Kā pierādīts minētajos konstatējumos, pilnīgais atbrīvojums, kas piešķirts atbilstīgiem bāzes slodzes patērētājiem laikposmā no 2011. gada līdz 2013. gadam, radīja selektīvu priekšrocību, ciktāl tas arī atbrīvoja minētos patērētājus no tīkla izmaksām, ko radīja to elektroenerģijas patēriņš. Tas neatbilst mērķim nodrošināt, ka tīkla maksa atspoguļo faktiskās radušās izmaksas, kā noteikts Regulas (EK) Nr. 714/2009 14. pantā, tas nav arī saskaņā ar nediskriminācijas principu. Tāpēc Komisija nepiekrīt Vācijas viedoklim, ka pilnīgais atbrīvojums no tīkla maksas palīdz sasniegt minētos mērķus vai būtu vajadzīgs, pamatojoties uz Eiropas tiesību aktiem.

5.3.2.1.2. **Energoapgādes drošības un atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas izmantošanas veicināšana**

(172) Vācija apgalvo, ka pilnīgais atbrīvojums veicināja energoapgādes drošību un atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas izmantošanu trīs dažādos veidos (sk. 165. apsvērumu).

— Tā visupirms argumentē, ka bāzes slodzes patērētāji sniedza nepieciešamu stabilitātes pakalpojumu laikposmā no 2011. gada līdz 2013. gadam, pirms varēja ieviest tīkla stabilizēšanas pasākumus. Vācija ir argumentējusi, ka no tīkla maksas atbrīvoto bāzes slodzes patērētāju nepārtrauktais un pastāvīgais elektroenerģijas patēriņš atslogojot un stabilizējot tīklu. No tīkla maksas atbrīvotā bāzes slodzes patēriņa prognozējamība palīdzot efektīvi izmantot ražošanas jaudu, vienlaikus mazinot frekvenču un sprieguma svārstības. Tādējādi mazinoties vajadzība pēc rezervēm un balansēšanas elektroenerģijas. Turklāt Vācija ir paskaidrojusi, ka no tīkla maksas atbrīvotie bāzes slodzes patērētāji bieži atrodas tuvu lielām elektrostacijām. Tāpēc attālums, kādā elektrība ir jātransportē, ir salīdzinoši neliels, un attiecīgi mazinoties transportēšanas zudumi un vajadzība uzstādīt iekārtas reaktīvās jaudas nodrošināšanai. Ieinteresētās personas ir arī uzsvērušas, ka bāzes slodzes patērētāji tiek bieži iekļauti PSO piecpakāpju atslogošanas plānos bez jebkādiem līgumiem un kompensācijām. Konkrētas ieinteresētās personas ir arī norādījušas, ka tad, ja tiešie lietotāji vēlas, lai tos pieslēdz tīklam, tiem ir jāizpilda konkrētas tehniskās specifikācijas, un ka šim nolūkam ir vajadzīgi konkrēti ieguldījumi sprieguma kontroles uzlabošanai, kas netiek atlīdzināti.

— Vācija arī argumentē, ka bija vajadzīgas tradicionālās elektrostacijas, lai nodrošinātu tīkla drošu pārvaldību laikā, kad intensīvāk sāka izmantot atjaunojamo energoresursu elektroenerģiju un vēl nebija izstrādāti elastīguma risinājumi elektroenerģijas sistēmai (piemēram, pieprasījumreakcija ([95])), jo tās nodrošina tīklam svarīgus palīgpakalpojumus, un ka šādu tradicionālo elektrostaciju saglabāšanai bija vajadzīgi bāzes slodzes patērētāji, jo īpaši ņemot vērā no atjaunojamiem energoresursiem ražotās elektroenerģijas īpatsvara palielināšanos.

— Tajā pašā laikā Vācija argumentē, ka bāzes slodzes patērētāju stabilais elektroenerģijas patēriņš nodrošināja to, ka atjaunojamo energoresursu elektroenerģija vienmēr tika patērēta, kad to ražoja, tādējādi mazinot vajadzību pieņemt (citus un dārgākus) tīkla stabilizēšanas pasākumus (ierobežošanu). Tādējādi tika sekmēta enerģētikas pārkārtošana un veicināta atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas izmantošana.

(173) Kopumā jāatzīmē, ka energoapgādes nodrošināšanas mērķi un atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas ražošanas veicināšanas mērķi ir atzīti par kopīgu interešu mērķiem ([96]).

([95]) Ar jēdzienu "pieprasījumreakcija" apzīmē galapatērētāju elektroenerģijas lietošanas izmaiņas salīdzinājumā ar to parastajiem patēriņa modeļiem, reaģējot uz elektroenerģijas izmaiņām laika gaitā (tie samazina savu patēriņu, kad cenas ir augstas, un palielina patēriņu, kad cenas ir zemas).

([96]) Attiecībā uz energoapgādes drošību sk. Līguma 194. panta 1. punkta b) apakšpunktu un Direktīvas 2009/72/EK 3. panta 11. punktu, kā arī spriedumu, 2013. gada 22. oktobris, *Staat der Nederlanden/Essent un citiem*, apvienotās lietas no C-105/12 līdz C-107/12, ECLI:EU:C:2013:677, 59. punktu; attiecībā uz atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas izmantošanas veicināšanu sk. Līguma 194. panta 1. punkta c) apakšpunktu un Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 23. aprīļa Direktīvu 2009/28/EK par atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšanu (OV L 140, 5.6.2009., 16. lpp.), *EAG* 48. punktu un 231. apsvērumu Komisijas 2014. gada 23. jūlija lēmumā par valsts atbalstu SA.38632 – Vācija – *EEG* 2014 – Atjaunojamo energoresursu likuma reforma (OV C 325, 2.10.2015., 4. lpp.).

(174) Tomēr jāatzīmē, ka nav skaidri konstatēts, ka pilnīgais atbrīvojums varēja palīdzēt sasniegt – un bija piemērots, lai sasniegtu – energoapgādes drošības mērķi un atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas izmantošanas veicināšanas mērķi. Jo īpaši Vācija nav pierādījusi, ka pilnīgais atbrīvojums varēja palīdzēt sasniegt – un bija piemērots, lai sasniegtu – izvirzītos mērķus. Kā paskaidrots turpmāk, pilnīgais atbrīvojums rada pretrunīgus rezultātus sasniegto mērķu ziņā un var pat traucēt sasniegt attiecīgos mērķus.

5.3.2.1.2.1. *Bāzes slodzes patēriņš var būt šķērslis energoapgādes drošības un atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas izmantošanas veicināšanas mērķa sasniegšanā*

(175) Lai pierādītu, ka pilnīgais atbrīvojums no tīkla maksas, kas piešķirts atbilstoši *StromNEV 2011* 19. punkta 2. apakšpunkta otrajam teikumam, varēja veicināt – un bija piemērots, lai nodrošinātu – elektroapgādes drošību no 2011. gada līdz 2013. gadam, Vācija minēja konkrētu skaitu bāzes slodzes patērētājiem raksturīgu iezīmju, kas veicina tīkla pārvaldību un ir izdevīgas visiem tīkla lietotājiem, proti, to stabilais un prognozējamais pieprasījums mazina vajadzību pēc balansēšanas pasākumiem, rezervēm un pārdispečēšanas. Tā kā bāzes slodzes patērētāji parasti atrodas tuvāk elektrostacijām, tādēļ samazinās elektroenerģijas zudumi transportēšanas laikā un mazinās vajadzība pēc reaktīvās jaudas kompensācijas iekārtām.

(176) Jāatzīmē, ka minētie elementi var mazināt tīkla izmaksas un veicināt tīkla pārvaldību un ka tos var netieši uzskatīt par tādiem, kas palīdz PSO izpildīt to pienākumus energoapgādes drošības nodrošināšanā. Tomēr, pieņemot, ka tieši tās pašas iezīmes, kas jau ņemtas vērā, lai pamatotu individuālu tīkla maksu, var ņemt vērā arī, lai uzskatītu, ka atbrīvojumam ir kopīgu interešu mērķis, ir jāsecina, ka atbrīvojums nekādā gadījumā nav nepieciešams, tam nav papildu stimulējošas ietekmes, un tas nenodrošina atbalsta samērīgumu, kā sīkāk izklāstīts turpmāk (5.3.2.2.–5.3.2.4. iedaļā). Turklāt, kā izklāstīts turpmāk, atbrīvojums un nosacījumi, ar kādiem tas piešķirts, var arī būt šķērslis elastīgajiem pasākumiem, ko Vācija ieviesa 2013. gadā, lai veicinātu energoapgādes drošību (sk. 179. apsvērumu turpmāk), kā arī var palielināt atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas izmantošanas veicināšanas izmaksas (sk. 181. apsvērumu turpmāk). Minēto iemeslu dēļ atbrīvojumu nevar uzskatīt par piemērotu energoapgādes drošības un atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas izmantošanas veicināšanas mērķu sasniegšanai.

(177) Vācija un ieinteresētās personas arī piebilst, ka pilnīgais atbrīvojums esot noderīgs frekvenču regulēšanai un sprieguma kontrolei.

(178) Tomēr jāatzīmē, ka frekvenču regulēšana un sprieguma kontrole, uz kuru atsaucas Vācija un ieinteresētās personas, neatbilst pakalpojumam, ko sniedz bāzes slodzes patērētāji, bet ir pakalpojums, ko sniedz tradicionālās elektrostacijas, ko gan Vācija, gan ieinteresētās personas atzīst savās piezīmēs. Faktiski tiek argumentēts, ka bāzes slodzes patērētāji ir vajadzīgi, lai saglabātu tradicionālo elektrostaciju dzīvotspēju. Šis arguments ir izvērtēts 183.–188. apsvērumā, un tiek sniegta atsauce uz minētajiem konstatējumiem. Attiecībā uz ieguldījumu piecpakāpju atslogošanas plānā tiek sniegta atsauce uz novērojumiem, kas izklāstīti 97. apsvērumā, kur ir secināts, ka pilnīgo atbrīvojumu nevar skatīt kā atlīdzību par dalību piecpakāpju atslogošanas plānā. Attiecībā uz iekārtām, kas bāzes slodzes patērētājiem ir jāuzstāda, lai izpildītu prasību nobīdes koeficientu saglabāt robežās no + 0,9 līdz – 0,9, jau tika atzīmēts, ka šā pienākuma mērķis ir nodrošināt tīkla drošu un normālu pārvaldību un ka tas ir noteikts ikvienam patērētājam, kas prasa piekļuvi tīklam, nevis tikai bāzes slodzes patērētājiem (sk. 99. apsvērumu un turpmākos apsvērumus). Tāpēc to ir grūti uzskatīt par tādu, kas pamato atbrīvojuma piešķiršanu bāzes slodzes patērētājiem.

(179) Jāatzīmē arī, ka Vācija savās piezīmēs norādīja, ka pilnīgais atbrīvojums radīja vērtību energoapgādes drošībai tikai pārejas posmā (no 2011. gada līdz 2013. gadam) līdz dažādu pasākumu ieviešanai, lai palielinātu elektroenerģijas sistēmas elastīgumu. Tomēr jau 2012. gadā Vācija pieņēma Rīkojumu par atslēdzamās slodzes līgumiem ("*ABLAV* rīkojums") ([97]), kurā bija noteikts mērķis nopirkt trīs gigavatus ("GW") atslēdzamās slodzes, lai palielinātu pieprasījuma elastīgumu. Tas stājās spēkā 2013. gadā (pilnīgā atbrīvojuma pēdējā gadā) un tika pamatots ar *EnWG 2011* 13. punkta 4.a apakšpunktu. Mērķis bija nodrošināt tīklu operatoriem pieejamu atslēdzamo slodzi, lai pārvaldītu situācijas, kad pieprasījums ir pārāk liels salīdzinājumā ar pieejamo saražoto jaudu. Šādas situācijas biežāk var rasties elektroenerģijas sistēmās ar augstu (variablo) atjaunojamo energoresursu

([97]) *BGBl.* I, 2998. lpp.

enerģijas īpatsvaru, ņemot vērā, ka pēkšņs vēja enerģijas vai saules starojuma samazinājums izraisa ražošanas samazināšanos. Vēja un saules enerģija var arī būt mazāka, nekā sākotnēji gaidīts, pamatojoties uz laikapstākļu prognozi. Tomēr tiek atzīmēts, ka pilnīgais atbrīvojums bāzes slodzes patērētājiem faktiski ir stimuls šiem patērētājiem nepiedāvāt atslēdzamo slodzi saskaņā ar *ABLAV* rīkojumu, ņemot vērā, ka tādā gadījumā tie nesasniegtu 7 000 pilnīgas izmantošanas stundu, un tādējādi tas ir pretrunā cita uz energoapgādes drošību vērsta pasākuma mērķiem. Tāpēc attiecībā uz 2013. gadu pilnīgais atbrīvojums bija šķērslis citam pasākumam, kas bija vērsts uz energoapgādes drošību, jo tas atturēja bāzes slodzes patērētājus no atslēdzamās slodzes piedāvāšanas.

(180) Turklāt Vācija ir argumentējusi, ka bāzes slodzes patēriņš, uz kuru attiecina atbrīvojumu, veicina atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas izmantošanu, samazinot šādas veicināšanas izmaksas. Vācija ir jo īpaši norādījusi, ka bāzes slodzes patērētāju stabilais elektroenerģijas patēriņš nodrošināja to, ka atjaunojamo energoresursu elektroenerģija vienmēr tika patērēta, kad to saražoja, tādējādi mazinot nepieciešamību ierobežot atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas iekārtu skaitu un tās kompensēt ierobežojumu gadījumā.

(181) Jāatzīmē, ka patiešām, ja 2011.–2013. gadā nebūtu uzglabāšanas iekārtu apvienojumā ar atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas iekārtām un ja nebūtu arī elastīga pieprasījuma un stimulu palielināt patēriņu laikos, kad atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas apjoms ir pārāk liels, bāzes slodzes patēriņa esība būtu varējusi netieši izraisīt varbūtību, ka atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas iekārtas tiek ierobežotas. Tāpēc varēja uzskatīt, ka atbrīvojums veicina atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas izmantošanu. Tomēr atbrīvojums varēja arī netieši palielināt atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas izmantošanas veicināšanas izmaksas. Patiešām, kad atjaunojamo energoresursu elektroenerģija nav pieejama vēja vai saules enerģijas pēkšņa samazinājuma dēļ, bāzes slodzes patērētāju neelastīguma dēļ, ko izraisījis atbrīvojums, ir nepieciešams palielināt jaudu tradicionālajās elektrostacijās, visticamāk ogļu vai gāzes elektrostacijās, lai apmierinātu bāzes slodzes patērētāju pieprasījumu, ja pēkšņi samazinās variablo atjaunojamo energoresursu enerģijas ražošana. Šo apstākli varētu uzskatīt par tādu, kas palielina atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas izmantošanas veicināšanas izmaksas.

(182) Visbeidzot, jāatzīmē, ka atbrīvojums ir piešķirts bāzes slodzes patērētājiem neatkarīgi no tā, kur tie atrodas. Tomēr, kā liecina 2012. gada pētījums (2.3. iedaļa), konkrētos apstākļos tīkls var būt pārslogots, jo, piemēram, ziemeļos saražotā elektroenerģija pārsniedz pārvades jaudu, kas ir vajadzīga, lai elektroenerģiju nogādātu uz dienvidiem, kur atrodas patēriņa punkts. Šāda pārslodze var būt saistīta ar spēcīga vēja apstākļiem. Faktiski 2012. gada pētījumā ir izklāstīts scenārijs (2.3. attēls), kurā tiek simulēti spēcīga vēja apstākļi, lai identificētu iespējamas tīkla pārslodzes. Šādā situācijā ir nepieciešams ierobežot to elektrostaciju jaudu, kuras atrodas pirms pārslodzes punkta, un palielināt aiz pārslodzes punkta esošo elektrostaciju jaudu. Pārdispečēšanas pasākumi ietver kompensāciju gan elektrostacijām, kuru jauda ir ierobežota, gan elektrostacijām, kuru jauda ir jāpalielina. Ja bāzes slodzes patērētājs atrodas aiz pārslodzes punkta, tas nevis samazinās atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas atbalsta izmaksas, bet gan tās palielinās. Tā kā pilnīgais atbrīvojums nekādā veidā nav saistīts ar atrašanās vietu un tiek piešķirts, neņemot vērā pārslodzes punktus, tas var palielināt atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas izmantošanas veicināšanas izmaksas.

5.3.2.1.2.2. *Neskaidra saistība starp pilnīgo atbrīvojumu un energoapgādes drošību*

(183) Vācija ir arī argumentējusi, ka atbrīvojums (netieši) veicina energoapgādes drošību, jo tas nodrošina pastāvīgu patēriņu, kas pats par sevi ir priekšnosacījums tradicionālo elektrostaciju ražošanas jaudu nodrošināšanai, kas, kā uzskata Vācija, ir nepieciešama ne tikai tāpēc, lai sniegtu tīkla stabilizēšanas pasākumus, bet arī lai apmierinātu elektroenerģijas pieprasījumu tirgus vidē, kurā arvien palielinās elastīgas un decentralizētas ražošanas jaudas apjoms, kura pamatā ir atjaunojamie energoresursi. Vācija un vairākas ieinteresētās personas ir apgalvojušas, ka tradicionālās elektrostacijas (kas aprīkotas ar sinhronģeneratoriem) nodrošina noteiktu skaitu svarīgu tīkla pakalpojumu, kas ir vajadzīgi tīklu operatoriem, lai uzturētu tīkla darbību, galvenokārt sprieguma regulēšanas un frekvenču regulēšanas pakalpojumus. Tās argumentē, ka tad, ja tradicionālās elektrostacijas nedarbojas nepārtraukti, šādus sistēmas pakalpojumus ir sarežģītāk saņemt, un tie jebkurā gadījumā ir dārgāki (jo, piemēram, ir vajadzīga lielāka rezerve). Tomēr tradicionālās elektrostacijas var darboties nepārtraukti tikai tad, ja ir pietiekams pastāvīgs pieprasījums patērēt saražoto elektroenerģiju. Konkrētāk, Vācija apgalvo, ka 2012. gada pētījums apliecina, ka Vācijai nākamajos gados būtu vajadzīgi 8–25 GW tradicionālo elektrostaciju saražotās jaudas, lai nodrošinātu tīklu drošu pārvaldību, un tā argumentē, ka šādu tradicionālo elektrostaciju uzturēšanai ir vajadzīgs pastāvīgs un stabils pieprasījums.

(184) Pirmkārt, jāatzīmē, ka 2012. gada pētījums tika veikts pēc pilnīgā atbrīvojuma piešķiršanas, tāpēc ir jāizslēdz tā izmantošana, lai pierādītu pilnīgā atbrīvojuma nepieciešamību attiecīgo tradicionālo elektrostaciju dzīvotspējas nodrošināšanai. Turklāt, kā rādīts turpmāk, atbrīvojuma ieguldījums energoapgādes drošībā nav konstatēts.

(185) Otrkārt, 2012. gada pētījumā nav minēta vajadzība nodrošināt konkrētu minimālo pastāvīgo patēriņu, un arī Vācija nav norādījusi, kāda ir bāzes slodzes patērētāju saistība ar minimālajām tradicionālo elektrostaciju ražošanas jaudas vajadzībām. Vācija ir tikai paskaidrojusi, ka bāzes slodzes patērētāji, pastāvīgi patērējot slodzi, ir stimulējuši tradicionālās elektrostacijas palikt tirgū. Tomēr 2012. gada pētījumā ir nodalītas tradicionālās bāzes slodzes elektrostacijas (t. i., kodolelektrostacijas, caurteces hidroelektrostacijas un lignīta elektrostacijas) un tradicionālās elektrostacijas, kas ir elastīgākas. Vajadzīgais minimālais saražotās elektroenerģijas apjoms ir attiecināms uz abu veidu elektrostacijām. Tomēr Vācija un trešās personas savos argumentos nenodala šīs elektrostacijas, un tās nav arī paskaidrojušas, kā bāzes slodzes patēriņš ir saistīts ar abu veidu elektrostacijām. Šķiet, ka, minot tradicionālās elektrostacijas, tās runā tikai par bāzes slodzes elektrostacijām, ņemot vērā, ka tās piemin pastāvīgu ražošanu un vajadzību nodrošināt vienlīdz pastāvīgu patēriņu. Turpretī 2012. gada pētījumā ir skaidri norādīts, ka vajadzīgā tradicionālo elektrostaciju saražotā elektroenerģija nevar būt tikai bāzes slodzes elektroenerģija. Faktiski 2012. gada pētījumā ir uzstāts uz to, ka sistēmai ir jābūt elastīgai un ka ir vajadzīgs laiks, lai ražošanu mainītu un pielāgotu svārstībām. Ir grūti saprast, kāda ir saistība starp šādām elastīgām elektrostacijām un bāzes slodzes patērētājiem. Patiešām, kā jau minēts 96. apsvērumā, tradicionālajām elektrostacijām, kuru jaudu var ātri palielināt kā gāzes turbīnām, bāzes slodzes patērētāji nerada stimulu palikt tirgū, jo to rentabilitāte ir saistīta ar iespēju iegūt augstākas elektroenerģijas cenas, kad sistēma ir noslogota.

(186) Turklāt arguments, ka atbrīvojums veicina energoapgādes drošību, jo tas palīdz nodrošināt tradicionālo (bāzes slodzes) elektrostaciju pastāvēšanu, ir balstīts uz tautoloģisku pamatojumu – tā kā bāzes slodzes patērētājiem pašiem ir vajadzīga nepārtraukta energoapgāde, tie paši arī atbild par daļu no minimālā saražotās elektroenerģijas apjoma, kas norādīts 2012. gada pētījumā. Apgalvojot, ka bāzes slodzes patērētāji ir vajadzīgi elektrostaciju darbības uzturēšanai, Vācija un ieinteresētās personas izmanto tautoloģisku argumentu, ciktāl šādas elektrostacijas ir vajadzīgas šo patērētāju pašu pieprasījuma apmierināšanai. Šāds arguments nevar pamatot viedokli, ka pilnīgais atbrīvojums bija piemērots energoapgādes nodrošināšanai.

(187) Visbeidzot, jāatzīmē, ka Vācijas un ieinteresēto personu arguments ir pamatots ar pieņēmumu, ka bāzes slodzes patērētājiem ir izšķiroša nozīme minēto elektrostaciju saražotās elektroenerģijas patēriņa un elektrostaciju dzīvotspējas nodrošināšanā.

(188) Tomēr 2012. gada pētījums liecina, ka ar bāzes slodzes patērētāju eksistenci vien nepietiek, lai nodrošinātu pastāvīgu elektroenerģijas iegādi no bāzes slodzes elektrostacijām un garantētu to dzīvotspēju. 2012. gada pētījuma 1. lappusē ir norādīts, ka atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas iekārtu pastāvīgā izmantošana un atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas dispečēšana prioritārā kārtā samazina tradicionālo (tostarp bāzes slodzes) elektrostaciju energoapgādi. Turklāt Vācija pati atzīst, ka tad, kad pieprasījums ir mazāks un ir liels atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas ražošanas apjoms, bāzes slodzes patērētāji patērē atjaunojamo energoresursu elektroenerģiju, jo tā tiek dispečēta un ir pieejama prioritārā kārtā, tā vietā, lai patērētu elektroenerģiju, ko parasti būtu piegādājušas tradicionālās bāzes slodzes elektrostacijas. Tas rāda, ka bāzes slodzes patērētāju patēriņš nenodrošina tradicionālo bāzes slodzes elektrostaciju dzīvotspēju un nepadara par liekiem sistēmu stabilizēšanas pasākumus (lielāku rezervju prasības, elektrostaciju jaudas ātra palielināšana, kad samazinās atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas ražošana, u. c.), kas, kā apgalvo Vācija un ieinteresētās personas, nebūtu vajadzīgi, ja nepārtraukti tiktu darbinātas tradicionālās elektrostacijas.

5.3.2.1.2.3. *Secinājums par atbalsta piemērotību, lai nodrošinātu energoapgādes drošību un veicinātu atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas izmantošanu*

(189) Pamatojoties uz iepriekš izklāstītajiem elementiem, Komisija secina, ka Vācija nav pierādījusi, ka pilnīgais atbrīvojums varēja palīdzēt veicināt – un bija piemērots, lai veicinātu – energoapgādes drošību vai (netieši) atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas izmantošanu.

(190) Pat ja pieņem, ka pilnīgais atbrīvojums no tīkla maksas, kas piešķirts bāzes slodzes patērētājiem, bija piemērots, lai palīdzētu sasniegt mērķi garantēt energoapgādes drošību un (netieši) atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas izmantošanu, tik un tā ir jāpārbauda, vai atbrīvojumu var uzskatīt par nepieciešamu šo mērķu sasniegšanai, vai tam ir stimulējoša ietekme, vai tas ir samērīgs un vai šā pasākuma negatīvā ietekme joprojām ir mazāka par tā pozitīvo ietekmi. Turpmāk ir pierādīts, ka šīs prasības nav izpildītas. Šī argumentācija ir papildu argumentācija, jo Komisija uzskata, ka atbalstu nevar atzīt par saderīgu tikai tāpēc vien, ka realitātē tas nevar veicināt kopīgu interešu mērķi.

5.3.2.1.3. **Eiropas rūpnicības konkurētspēja**

(191) Vācija ir uzsvērusi, ka lēmums pakāpeniski izbeigt kodolenerģijas ražošanu un palielināt atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas īpatsvaru nozīmē to, ka palielinātos elektroenerģijas izmaksas (gan tās, kas saistītas ar elektroenerģijas ražošanu, gan arī tās, kas saistītas ar elektroenerģijas pārvadi), kas īpaši smagi skartu tādas energoietilpīgas nozares kā papīra, cementa, ķīmisko, alumīnija un citu krāsaino metālu rūpniecības nozares, salīdzinot ar konkurentiem citās valstīs, kuriem atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas politika rada ievērojami mazākas izmaksas. Atbrīvojums radītu vienlīdzīgus konkurences apstākļus.

(192) Tomēr jāatzīmē, ka atbrīvojums nerada vienlīdzīgus konkurences apstākļus un nav arī saistīts ar izmaksām, ko radītu atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas politika. Patiešām, pilnīgais atbrīvojums no tīkla maksas, kas veido bāzes slodzes patērētāju individuālās izmaksas, atbrīvo Vācijas bāzes slodzes patērētājus no visām to tīklu izmaksām, tostarp tā tīkla maršruta izmaksām, kurš savieno bāzes slodzes patērētāju ar tuvāko bāzes slodzes elektrostaciju. Šīm izmaksām nav saistības ar atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas politiku, un tās atbilst izmaksām, kas konkurentiem citās dalībvalstīs ir jāsedz kā daļa no to parastajām ražošanas izmaksām un kas patērētājiem un konkurentiem Vācijā ir jākompensē ar 19. punkta piemaksu.

(193) Visbeidzot, jāatzīmē, ka pilnīgais atbrīvojums, kura mērķis ir uzlabot attiecīgo patērētāju konkurētspēju, ir pretrunā Regulas (EK) Nr. 714/2009 14. pantam, jo neatspoguļo izmaksas, un Direktīvas 2009/72/EK 32. pantam, jo neatbilst nediskriminācijas principam. Turklāt atbrīvojumi no tīkla maksas, par kuriem izlēmis likumdevējs vai valdība, neatbilst Direktīvas 2009/72/EK 37. panta 1. punkta a) apakšpunktam, kurā noteikts princips, ka tarifi jānosaka regulatoram.

(194) Minēto iemeslu dēļ tiek secināts, ka pilnīgais atbrīvojums no tīkla maksas, kas atbilst individuālajām izmaksām, kuras ir saistāmas ar attiecīgajiem bāzes slodzes patērētājiem, ciktāl atbrīvojuma mērķis ir nostiprināt tā saņēmēju konkurētspēju, nevar veicināt kopīgu interešu mērķa sasniegšanu.

5.3.2.2. ***Pilnīgā atbrīvojuma nepieciešamība***

(195) Jebkurā gadījumā, kā pierādīts turpmāk (197.–199. apsvērumā), pat pieņemot, ka Vācija ir pierādījusi, ka pilnīgais atbrīvojums varētu palīdzēt veicināt – un bija piemērots, lai netieši veicinātu – atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas izmantošanu un energoapgādes drošību, nav pierādīts, ka pilnīgais atbrīvojums bija vajadzīgs 2012. un 2013. gadā, lai sasniegtu šos mērķus. Tā būtu bijis tikai tad, ja Vācija būtu pierādījusi, ka pilnīgais atbrīvojums bija nepieciešams, lai saglabātu bāzes slodzes patēriņu un novērstu bāzes slodzes patērētāju atvienošanos no tīkla.

(196) Tomēr, kā liecina turpmāk izklāstītie elementi, Vācija nepierādīja, ka tad, ja pilnīgā atbrīvojuma nebūtu, bāzes slodzes patērētāji atvienotos no valsts tīkla un izbūvētu tiešu līniju uz elektrostaciju vai kļūtu par pašpiegādātājiem. Vācija arī nepierādīja, ka tad, ja pilnīgā atbrīvojuma nebūtu, tā saņēmēji mainītu savu patēriņa modeli un tiem būtu mainīgs neprognozējamas slodzes profils.

Pilnīgais atbrīvojums nav vajadzīgs, lai novērstu to, ka bāzes slodzes patērētāji izbūvē tiešu līniju

(197) Vācija nav pierādījusi, ka gadījumā, ja bāzes slodzes patērētājiem, kam bija piešķirts atbrīvojums, turpinātu piemērot individuālu tīkla maksu, kāda parasti būtu jāmaksā atbilstoši *EnWG* 24. punktam, tie pārstātu sniegt ieguldījumu kopīgu interešu mērķa sasniegšanā (tīkla stabilizēšanā un atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas izmantošanas veicināšanā), izbūvējot tiešu savienojumu ar elektrostaciju.

(198) Tas šķiet maz ticams, ņemot vērā, ka individuālo tīkla maksu aprēķina, pamatojoties uz fiziskā maršruta metodiku, kurā izvērtē izmaksas, kas saistītas ar tīkla maršruta izmantošanu starp bāzes slodzes patērētāja pieslēguma punktu tīklam (slodzes patēriņa punktu) un tuvāko bāzes slodzes elektrostaciju. Šajā ziņā individuālā tīkla maksa ir pielīdzināma izmaksām, ko radītu tiešas līnijas izbūve līdz tuvākajai bāzes slodzes elektrostacijai, kura ir piemērota, lai apmierinātu bāzes slodzes patērētāja bāzes slodzes pieprasījumu. Ja visas izmaksas būs

vienādas, bāzes slodzes patērētājs izvēlēsies saglabāt pieslēgumu tīklam, nevis iesaistīties ilgstošā un neskaidrā atļauju saņemšanas procedūrā. Ņemot vērā, ka daudzos gadījumos tiešā līnija šķērsos īpašumus, kas nepieder bāzes slodzes patērētājam, būs jāsaņem dažādas atļaujas un licences, kas ir sarežģīti, jo bieži vien iedzīvotāji iebilst pret elektrolīniju izbūvi. Turklāt vairākumā gadījumu individuālā tīkla maksa faktiski ir mazāka nekā ar tiešas līnijas izbūvi saistītās izmaksas. Patiešām, tiešas līnijas izbūve nozīmētu attiecīgajam bāzes slodzes patērētājam ievērojamas ieguldījumu izmaksas un arī ilgstošas un dārgas atļauju saņemšanas procedūras. Visas ar līniju saistītās nemainīgās izmaksas būtu jāsedz vienam lietotājam, savukārt atbilstoši fiziskā maršruta metodikai lietotājs sedz tikai savu daļu no attiecīgajām nemainīgajām izmaksām.

Pilnīgais atbrīvojums nav vajadzīgs, lai novērstu to, ka bāzes slodzes patērētāji kļūst par pašpiegādātājiem

(199) Vācija nav arī pierādījusi, ka gadījumā, ja pilnīgā atbrīvojuma saņēmējiem piemērotu individuālo tīkla maksu, kāda parasti būtu jāmaksā atbilstoši *EnWG* 24. punktam, pastāvētu risks, ka tie kļūtu par pašpiegādātājiem. Vācija nav iesniegusi dokumentus, kas apliecinātu, ka pirms pilnīgā atbrīvojuma ieviešanas bāzes slodzes patērētājiem ir bijusi tendence kļūt par pašpiegādātājiem tiem piemērojamās individuālās tīkla maksas dēļ. Gluži pretēji – Vācijas iesniegtie dati liecina, ka pilnīgajam atbrīvojumam nav ietekmes uz bāzes slodzes patērētāju lēmumu iesaistīties pašpiegādē. Vācija ir norādījusi skaitļus par desmit elektroenerģijas patēriņa ziņā lielākajiem atbrīvojuma saņēmējiem attiecībā uz laikposmu no 2013. gada līdz 2015. gadam (laikposmu, kas ietver pilnīgā atbrīvojuma pēdējo gadu un divus gadus, kuros tika piemērota individuālā tīkla maksa). Minētie dati liecina, ka sešiem no desmit uzņēmumiem 2013. gadā nebija pašpiegādes iekārtu un ka tie neiegādājās pašpiegādes iekārtas pēc individuālās tīkla maksas atkārtotas ieviešanas ([98]). Dati, kas attiecas uz pārējiem četriem uzņēmumiem ([99]), liecina, ka viens no tiem ievada tīklā pilnīgi visu savu saražoto elektroenerģiju. Atlikušajiem trīs uzņēmumiem bija pašpiegādes iekārtas jau 2013. gadā, un tie turpināja tās izmantot visā 2013.–2015. gada laikposmā – viens retāk, otrs biežāk, bet trešajam un ceturtajam šis izmantojuma līmenis saglabājās stabils. Minētais apliecina, ka pilnīgais atbrīvojums nav vajadzīgs, lai novērstu bāzes slodzes patērētāju pašpiegādi, un ka tie izvēlējās pašpiegādes modeļus, pamatojoties uz citiem apstākļiem. Vācija to ir apstiprinājusi savās piezīmēs par valsts atbalstu SA.46526 (2017/N) ([100]), kurās tā visupirms norādīja, ka pašpiegādes risinājumus energoietilpīgajā nozarē ([101]) veicina sinerģija ar siltuma pieprasījumu, sinerģija ar atlikumgāzēm un ražošanas atlikumiem, nevis iespēja izvairīties no maksas par elektroenerģiju, kuru patērētāji Vācijā maksā, lai finansētu atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas izmantošanas atbalstīšanu (tā dēvētā "*EEG* piemaksa") ([102]). Vācija arī apliecināja, ka, neraugoties uz *EEG* piemaksas ievērojamo palielinājumu laikposmā no 2011. gada līdz 2014. gadam (2013. gadā *EEG* piemaksa bija lielāka nekā elektroenerģijas vairumtirdzniecības cena), pašpiegāde četrās galvenajās nozarēs, kuras izmantoja pašpiegādi (papīra, ķīmiskās rūpniecības, tērauda ražošanas un naftas pārstrādes nozarēs), laikposmā no 2010. gada līdz 2014. gadam saglabājās stabila ([103]).

Varbūtējais ieguldījums tīkla stabilitātē jau ir ņemts vērā individuālajā tīkla maksā

(200) Lai pamatotu pilnīgo atbrīvojumu, Vācija ir pieminējusi stabilitāti un prognozējamību, ko nodrošina bāzes slodzes patēriņš kā būtisks elements, kas veicina tīkla pārvaldību un tādējādi netieši veicina arī energoapgādes drošību.

(201) Tomēr jāatzīmē, ka visi šie elementi jau ir ņemti vērā individuālās tīkla maksas aprēķinā, ņemot vērā, ka aprēķinā katram bāzes slodzes patērētājam ir attiecinātas tikai tās izmaksas, kas saistītas ar tīkla pieslēgumu starp bāzes slodzes patērētāju un tuvāko bāzes slodzes elektrostaciju, kas var apmierināt tā pieprasījumu. Balansēšanas elektroenerģijas izmaksas jebkurā gadījumā nav iekļautas ne kopējā tīkla maksā, ne individuālajā tīkla maksā. Izmaksas, kas saistītas ar dažādajām rezervēm, un pārdispečēšanas izmaksas nav iekļautas individuāli aprēķinātajā tīkla maksā, un enerģijas zudumi, kas rodas elektroenerģijas transportēšanas dēļ, ir sadalīti proporcionāli izmantotajai tīkla daļai. Tiek ņemta vērā arī samazinātā vajadzība pēc reaktīvās jaudas kompensācijas iekārtām, ņemot vērā, ka šādas iekārtas tiek iekļautas individuālās tīkla maksas aprēķinā tikai tad, ja tās atrodas tīkla maršrutā starp bāzes slodzes elektrostaciju un bāzes slodzes patērētāju.

([98]) Minētie uzņēmumi piederēja pie [..] un [..] nozares.
([99]) Minētie uzņēmumi piederēja pie [..] nozares, [..] nozares un [..] rūpniecības nozares.
([100]) Komisijas 2017. gada 19. decembra lēmums par SA.46526 (2017/N) – Vācija – Samazināta piemaksa pašražošanai atbilstoši 2017. gada *EEG*.
([101]) Vācija ir norādījusi, ka lielākā daļa bāzes slodzes patērētāju bija energoietilpīgi uzņēmumi.
([102]) Sk. 60. apsvērumu Komisijas lēmumā lietā SA.46526.
([103]) Sk. 61. apsvērumu Komisijas lēmumā lietā SA.46526.

(202) Ņemot vērā, ka šajā aprēķinā katram bāzes slodzes patērētājam tiek attiecinātas tikai tās izmaksas, kas saistītas ar tīkla pieslēgumu starp konkrēto bāzes slodzes patērētāju un tuvāko bāzes slodzes elektrostaciju, kura var apmierināt tā pieprasījumu, ir jāsecina, ka individuālajā tīkla maksā jau ir pienācīgi ņemti vērā bāzes slodzes patērētāju radītie ieguvumi tīkla pārvaldības un netieši arī energoapgādes drošības ziņā. Tādējādi nav vajadzības pēc jebkāda atbalsta pasākuma pilnīga atbrīvojuma veidā, un Vācija nav norādījusi nevienu elementu, kas pierādītu, ka tādas tīkla maksas gadījumā, kas balstīta uz individuālām izmaksām (piemēram, izmantojot fiziskā maršruta metodiku), atbrīvojuma saņēmēji kļūtu par patērētājiem ar mainīgu un neprognozējamu patēriņa profilu.

5.3.2.3. ***Stimulējoša ietekme***

(203) Turklāt Vācija nav pierādījusi, ka pilnīgajam atbrīvojumam no tīkla maksas ir stimulējoša ietekme. Atbalstam ir stimulējoša ietekme, ja tas maina uzņēmuma attieksmi tā, lai tas iesaistītos papildu darbībās, ko tas neveiktu bez šāda atbalsta vai veiktu ierobežotā vai atšķirīgā veidā.

(204) Vairāki elementi lietas materiālos apliecina, ka daudzos gadījumos pilnīgais atbrīvojums tika piešķirts bāzes slodzes patērētājiem par tāda patēriņa modeļa izmantošanu, kas atbilst to parastajam patēriņa modelim, ņemot vērā, ka to ražošanas process ir saistīts ar pastāvīgu elektroenerģijas patēriņu. Individuāla tīkla maksa bāzes slodzes patērētājiem pastāv kopš 2005. gada. Sākotnēji šāda individuāla tīkla maksa bija iespējama tikai bāzes slodzes patērētājiem, kas sasniedza 7 500 pilnīgas izmantošanas stundu. Tādējādi vismaz tiem bāzes slodzes patērētājiem, kas jau guva labumu no individuālās tīkla maksas atbilstoši šim sākotnējam režīmam, pilnīgais atbrīvojums nemainīja to uzvedību individuālās tīkla maksas piemērošanas laikā, un tāpēc tam nebija stimulējošas ietekmes. Turklāt to bāzes slodzes patērētāju skaits, kuriem bija noteikta individuāla tīkla maksa 2014. gadā, ir ļoti līdzīgs to bāzes slodzes patērētāju skaitam, kuri bija saņēmuši atbrīvojumu no 2011. gada līdz 2013. gadam, un pieprasītāji bieži vien ir vieni un tie paši. Arī tas apliecina, ka lielākajai daļai bāzes slodzes patērētāju pilnīgais atbrīvojums nav mainījis to uzvedību, salīdzinot ar to, kā tie rīkotos citos gadījumos, pamatojoties uz individuālu tīkla maksu. Vācijas tiesas ir izdarījušas tādus pašus secinājumus (sk. 52. apsvērumu). Visbeidzot, arī 2015. gada novērtējuma ziņojumā ir uzsvērts, ka vairāki tīkla operatori bija novērojuši, ka attiecīgo bāzes slodzes patērētāju patēriņa modelis bija tāds pats arī pirms pilnīgā atbrīvojuma ieviešanas ([104]).

5.3.2.4. ***Samērīgums, negatīva ietekme uz tirdzniecības apstākļiem un situācija kopumā***

(205) Pat pieņemot, ka dažiem bāzes slodzes patērētājiem pilnīgais atbrīvojums bija piemērots un nepieciešams, lai veicinātu kopīgu interešu mērķa sasniegšanu, un ka tam bija stimulējoša ietekme, jāatzīmē, ka pilnīgais atbrīvojums nebija samērīgs un ka atbalsta negatīvā ietekme ir lielāka nekā tā hipotētiskā pozitīvā ietekme.

(206) Lai pilnīgo atbrīvojumu varētu uzskatīt par samērīgu, tam būtu vajadzējis būt ierobežotam līdz summai, kas nepieciešama, lai rosinātu tādas pārmaiņas attiecīgā bāzes slodzes patērētāja uzvedībā, kas ir labvēlīgas vai nu no energoapgādes drošības, vai no atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas viedokļa.

(207) Tomēr Vācija nav pierādījusi ne to, ka pilnīgais atbrīvojums ir ierobežots līdz tam, kas būtu nepieciešams, lai stimulētu bāzes slodzes patērētāju patēriņa modeļa izmaiņas, ne arī to, ka pilnīgais atbrīvojums ir vismazāk kropļojošais instruments, lai saglabātu bāzes slodzes patērētāju ieguldījumu tīkla stabilitātē un drošībā. Šajā saistībā dažas ieinteresētās personas ir apgalvojušas, ka, lai nodrošinātu, ka tās sasniegs 7 000 pilnīgas izmantošanas stundu, to darbiniekiem daļa sava laika bija jāatvēl patēriņa uzraudzībai, un ka nepārtraukts patēriņš bija saistīts arī ar nepārtrauktu ražošanu un tādējādi, iespējams, arī ar palielinātiem krājumiem laikā, kad pieprasījums pēc produkcijas samazinājās. Tomēr tā pati ieinteresētā persona atzīst, ka minētās izmaksas katram uzņēmumam bija atšķirīgas. Tāpēc, pat pieņemot, ka 7 000 pilnīgas izmantošanas stundu sasniegšana dažiem bāzes slodzes patērētājiem radīja papildu izmaksas, nebija garantijas, ka atbrīvojums visos gadījumos bija atbilstošs tam, kas bija nepieciešams šādu papildu izmaksu segšanai, un Vācija nav pierādījusi, ka tas tā ir bijis.

(208) Turklāt jāatzīmē, ka šis pasākums neveicina energoapgādes drošību papildus tam, kas jau ir ņemts vērā, lai aprēķinātu individuālo tīkla maksu. Šāds papildu ieguldījums nekad nav ticis pierādīts. Jebkurā gadījumā gan Vācija, gan ieinteresētās personas atzīst, ka šādu papildu ieguldījumu nevar izteikt skaitliski.

(209) Turklāt jāatzīmē, ka pat ja pieņem, ka bāzes slodzes patērētāji veicina energoapgādes drošību papildus stabilizējošajai ietekmei uz tīkliem, kura jau ņemta vērā individuālās tīkla maksas noteikšanā, un ka tie arī netieši veicina

([104]) Sk. 2015. gada novērtējuma ziņojuma 38. lpp.

atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas izmantošanu, Vācija nav pierādījusi, ka atbalsts ir ierobežots līdz tam, kas ir nepieciešams, lai sasniegtu šo pozitīvo ietekmi. *BNetzA* savā 2015. gada novērtējuma ziņojumā atzīmēja, ka tīklu operatoriem, kuru tīklam bija pieslēgti bāzes slodzes patērētāji, bija dažādi viedokļi – daži uzskatīja, ka bāzes slodzes patērētājiem ir stabilizējoša ietekme, bet citi uzskatīja, ka bāzes slodzes patērētājiem nav šādas stabilizējošās ietekmes (sk. ziņojuma 6. un 7. attēlu un konstatējumus ziņojuma 38. lappusē). Tā kā ziņojumā tas nav konkrēti norādīts, nav skaidrs, vai tīklu operatoriem, kas identificējuši stabilizējošu ietekmi, šāda ietekme pārsniedz to, kas jau ir ņemta vērā, lai aprēķinātu individuālo tīkla maksu. Viens PSO paskaidroja, ka bāzes slodzes patērētāju ieguldījums tīklu stabilitātē ir atkarīgs no konkrētajiem tīkla apstākļiem – pārslodzes gadījumā bāzes slodzes patērētāji apdraud tīkla stabilitāti, savukārt nepietiekamas slodzes gadījumā tie veicina tīkla stabilitāti, tāpēc tīkla stabilitātes nodrošināšanā galvenais faktors faktiski ir elastīga slodze ([105]). Tomēr saskaņā ar definīciju bāzes slodzes patērētāji rada nevis elastīgu slodzi, bet gan stabilu un neelastīgu slodzi. Patiešām, ja bāzes slodzes patērētāji piedāvātu elastīgus pasākumus (piemēram, patēriņa samazināšanu pēc tīkla operatora pieprasījuma), tie vairs neatbilstu bāzes slodzes patērētāju definīcijai, jo vairs nesasniegtu 7 000 pilnīgas izmantošanas stundu. Tas apstiprina, kā minimums, to, ka – pieņemot, ka konkrētos apstākļos bāzes slodzes patērētāji sniedz ieguldījumu tīkla stabilitātē papildus tam, kas jau ir ņemts vērā, lai aprēķinātu individuālo tīkla maksu, – bāzes slodzes patērētāju ieguldījums stabilitātē ir atkarīgs no katra konkrētā gadījuma, tomēr to nevar iepriekš automātiski pieņemt par esošu attiecībā uz jebkuru bāzes slodzes patērētāju, kura patēriņš pārsniedz 10 GWh un pilnīgas izmantošanas stundu skaits sasniedz 7 000. Tāpat arī nevar pieņemt, ka tas visos gadījumos pamatotu pilnīgu atbrīvojumu no tīkla maksas.

(210) Turklāt attiecībā uz Vācijas un ieinteresēto personu argumentu, ka atbrīvojums nodrošina tradicionālo bāzes slodzes elektrostaciju – kas pašas par sevi ir svarīgi palīgpakalpojumu sniedzēji – pastāvēšanu, jāatzīmē, ka šis arguments ir balstīts uz pieņēmumu, ka vajadzīgais minimālais saražotās elektroenerģijas apjoms, kas minēts 2012. gada pētījumā, paliek nemainīgs neatkarīgi no pieprasījuma Vācijā, lai gan realitātē tā nav. Gluži pretēji – kā minēts šā lēmuma 93. apsvērumā, 2012. gada pētījuma i) lappusē (daļā *Ergebniszusammenfassung* (Rezultātu kopsavilkums)) ir uzsvērts, ka minimālais ražošanas apjoms ir ļoti atkarīgs no konkrētā brīža situācijas, jo īpaši no atjaunojamiem energoresursiem saražotās elektroenerģijas apjoma, kā arī no pieprasījuma slodzes. Vācija nav norādījusi nekādus elementus, kas pierādītu, ka pilnīgais atbrīvojums ir ierobežots līdz bāzes slodzes patēriņam, kas, iespējams, vajadzīgs, lai nodrošinātu tradicionālo bāzes slodzes elektrostaciju pastāvēšanu, vai ka atbrīvojums laika gaitā tiktu pielāgots mainīgajām vajadzībām.

(211) Vācija ir argumentējusi, ka nepastāv nepamatoti tirdzniecības nosacījumu traucējumi, jo ietekme uz konkurenci ir ierobežota, ņemot vērā, ka attiecīgais pasākums būtiski veicināja energoapgādes drošību un ka tam nav tikpat kā nekādas ietekmes uz konkurenci ar uzņēmumiem no citām dalībvalstīm, ņemot vērā elektroenerģijas īpaši augstās cenas Vācijā salīdzinājumā ar citām dalībvalstīm.

(212) Tomēr 5.3.2.1.–5.3.2.4. iedaļā izklāstītie konstatējumi nepierāda, ka pilnīgais atbrīvojums ir samērīgs, lai sasniegtu energoapgādes drošības un atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas izmantošanas veicināšanas mērķus, ka tas ir nepieciešams un ka tam ir stimulējoša ietekme. Arī, kā pierādīts šā lēmuma 205.–210. apsvērumā, atbalsts nav ierobežots līdz summai, kas vajadzīga minēto mērķu sasniegšanai, un izraisa pārmērīgu kompensāciju. Tāpēc atbalsta hipotētiskā pozitīvā ietekme ir ļoti ierobežota, ja tāda vispār ir.

(213) Turpretī attiecībā uz pilnīgo atbrīvojumu nav ievērots Direktīvas 2009/72/EK 32. pants un Regulas (EK) Nr. 714/2009 14. pants.

(214) Attiecībā uz to, ka tiek kropļota konkurence ar citām dalībvalstīm, pretēji Vācijas viedoklim šādus kropļojumus nevar uzskatīt par nenozīmīgiem. Pirmkārt, konkrētais pasākums pilnībā atbrīvo atbalsta saņēmējus no tīkla maksas, lai gan visiem to konkurentiem joprojām ir pienākums maksāt tīkla maksu to attiecīgajā dalībvalstī saskaņā ar piemērojamajiem Eiropas tiesību aktiem. Tam var būt būtiska kropļojoša ietekme uz konkurenci, ņemot vērā, ka, kā Vācija pati ir norādījusi, lielākā daļa atbalsta saņēmēju ir energoietilpīgi uzņēmumi. Tādējādi elektroenerģijas izmaksas ir būtisks to konkurētspējas faktors. Otrkārt, nav pierādīts, ka elektroenerģijas cenas Vācijā būtu augstas un ievērojami sadārdzinātu energoietilpīgu uzņēmumu ražošanas izmaksas Vācijā. Gluži pretēji – ir jāatzīmē, ka laikposmā no 2011. gada līdz 2013. gadam energoietilpīgiem lietotājiem Vācijā bija pieejami elektroenerģijas nodokļa, *EEG* piemaksas un *CHP* piemaksas samazinājumi.

(215) Pamatojoties uz izklāstītajiem elementiem, var secināt, ka atbalsta negatīvā ietekme ir lielāka nekā hipotētiskais pozitīvais ieguldījums, kāds tam būtu varējis būt atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas izmantošanas veicināšanas vai energoapgādes drošības ziņā.

([105]) Sk. 2015. gada novērtējuma ziņojuma 38. lpp.

5.3.3. SECINĀJUMS

(216) Atbalsts, kas piešķirts 2012. un 2013. gadā, nav saderīgs ar iekšējo tirgu.

6. **ATGŪŠANA**

(217) Atbilstīgi Līgumam un iedibinātajai Tiesas judikatūrai, ja Komisija konstatējusi atbalsta nesaderību ar iekšējo tirgu, tai ir tiesības pieprasīt attiecīgajai dalībvalstij šā atbalsta atcelšanu vai mainīšanu ([106]). Arī Tiesa ir pastāvīgi lēmusi, ka dalībvalstij pienākumu atcelt atbalstu, ko Komisija uzskata par nesaderīgu ar iekšējo tirgu, nosaka, lai atjaunotu iepriekšējo stāvokli ([107]).

(218) Šajā saistībā Tiesa ir noteikusi, ka minētais mērķis ir sasniegts, ja saņēmējs ir atmaksājis nelikumīgā atbalsta summas un tādējādi zaudējis priekšrocību, kas tam bijusi tirgū attiecībā pret konkurentiem, un ir atjaunots stāvoklis, kāds bijis pirms atbalsta piešķiršanas ([108]).

(219) Atbilstoši judikatūrai Regulas (ES) 2015/1589 ([109]) 16. panta 1. punktā bija noteikts: "Kad nelikumīga atbalsta gadījumos tiek pieņemti negatīvi lēmumi, Komisija izlemj, ka attiecīgā dalībvalsts veic visus vajadzīgos pasākumus, lai atgūtu atbalstu no saņēmēja (..)."

(220) Tādējādi, ņemot vērā to, ka attiecīgais atbalsts tika īstenots, pārkāpjot Līguma 108. panta 3. punktu, un ir nesaderīgs ar iekšējo tirgu, tas ir jāatgūst no tā saņēmējiem, lai atjaunotu tādu tirgus stāvokli, kāds bija pirms atbalsta piešķiršanas. Atgūšanai jāattiecas uz laikposmu no brīža, kad atbalsta saņēmējam radās priekšrocība, tas ir, kad atbalsts tika nodots tā saņēmēja rīcībā, līdz tā faktiskai atgūšanai, un atgūstamajās summās jāiekļauj procenti, ko aprēķina no dienas, kad summas nodotas saņēmēja rīcībā, līdz to faktiskajai atmaksāšanai.

(221) Attiecībā uz dažu ieinteresēto personu izteikto apgalvojumu, ka atgūšana būtu tiesiskās paļāvības principa pārkāpums, jānorāda, ka Tiesa ir atkārtoti nospriedusi, ka tiesības pamatoties uz tiesiskās paļāvības principu ir ikvienam, kam kāda Savienības iestāde ir devusi cerības, kas pamatotas ar precīziem šai personai sniegtajiem apgalvojumiem. Tomēr gadījumā, ja rūpīgs un piesardzīgs uzņēmējs būtu varējis paredzēt tāda Savienības pasākuma pieņemšanu, kas var skart tā intereses, tas uz šo principu nevar atsaukties, kad minētais pasākums ir pieņemts ([110]). Ņemot vērā minēto judikatūru, spriedums *PreussenElektra* lietā nevarēja radīt tiesisko paļāvību, jo tajā nav apšaubīta iespēja pilnvarot privātas struktūras, lai tās pārvalda atbalsta shēmu, un kvalificēt parafiskālus maksājumus un maksu kā valsts līdzekļus. Minētais spriedums attiecās uz specifisku situāciju, kas jau ir norādīta spriedumā *Van Tiggele* lietā ([111]). Turklāt Komisija ir izdarījusi secinājumus par valsts atbalsta esību ļoti daudzās shēmās, kas finansētas, pamatojoties uz valsts noteiktu piemaksu ([112]).

([106]) Sk. spriedumu, 1973. gada 12. jūlijs, *Komisija/Vācija*, C-70/72, ECLI:EU:C:1973:87, 13. punktu.

([107]) Sk. spriedumu, 1994. gada 14. septembris, *Spānija/Komisija*, apvienotās lietas C-278/92, C-279/92 un C-280/92, ECLI:EU:C:1994:325, 75. punktu.

([108]) Sk. spriedumu, 1999. gada 17. jūnijs, *Beļģija/Komisija*, C-75/97, ECLI:EU:C:1999:311, 64. un 65. punktu.

([109]) Padomes 2015. gada 13. jūlija Regula (ES) 2015/1589, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta piemērošanai (OV L 248, 24.9.2015., 9. lpp.).

([110]) Sk. spriedumu, 2006. gada 22. jūnijs, *Forum 187/Komisija*, apvienotās lietas C-182/03 un C-217/03, ECLI:EU:C:2006:416, 147. punktu.

([111]) Sk. spriedumu, 1978. gada 24. janvāris, *Van Tiggele*, C-82/77, ECLI:EU:C:1978:10.

([112]) Sk., piemēram, Komisijas 2006. gada 4. jūlija lēmumu par valsts atbalstu NN162a/2003 un N317a/2006 – Austrija – Atbalsts atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas ražošanai saskaņā ar Austrijas Zaļās elektroenerģijas aktu (OV C 221, 14.9.2006., 8. lpp.); Komisijas 2012. gada 8. februāra lēmumu par valsts atbalstu SA.33384 – Austrija – 2012. gada Zaļās elektroenerģijas akts (OV L 235, 2011. gada 10. septembris, 42. lpp.); Komisijas 2010. gada 14. aprīļa lēmumu par valsts atbalstu N94/2010 – Apvienotā Karaliste – Valsts regulēti tarifi, lai atbalstītu elektroenerģijas ražošanu no atjaunojamiem mazoglekļa energoresursiem (OV C 166, 25.6.2010., 2. lpp.); Komisijas 2007. gada 24. aprīļa lēmumu par valsts atbalstu C 7/2005 – Slovēnija – Slovēnijas elektroenerģijas tarifi (OV C 219, 24.8.2007., 9. lpp.); Komisijas 2009. gada 26. oktobra lēmumu par valsts atbalstu N 354/2009 – Slovēnija – Atbalsts elektroenerģijas ražošanai no atjaunojamiem energoresursiem un koģenerācijas iekārtās (OV C 285, 26.11.2009., 2. lpp.); Komisijas 2007. gada 25. septembra lēmumu par valsts atbalstu N 571/2006 – Īrija – *RES-E* atbalsta programma (OV C 311, 21.12.2007., 2. lpp.); Komisijas 2011. gada 18. oktobra lēmumu par valsts atbalstu SA.31861 – Īrija – Elektroenerģijas ražošana no biomasas (OV C 361, 10.12.2011., 2. lpp.); Komisijas 2009. gada 2. jūlija lēmumu par valsts atbalstu N 143/2009 – Kipra – Atbalsta shēma, lai veicinātu elektroenerģijas ražošanu no lielām komerciālām vēja, saules, fotoelementu sistēmām un biomasas (OV C 247, 15.10.2009., 2. lpp.); Komisijas 2003. gada 19. marta lēmumu par valsts atbalstu N 707/2002 un N 708/2002 – Nīderlande – *MEP stimulering duurzame energie & MEP Stimulering warmtekrachtkoppeling* (OV C 148, 25.6.2003., 8. lpp.); Komisijas 2002. gada 5. jūnija lēmumu par valsts atbalstu C 43/2002 (ex NN 75/2001) – Luksemburga – Kompensāciju fonds elektroenerģijas tirgus organizācijai (OV L 159, 20.6.2009., 11. lpp.); Komisijas 2014. gada 23. jūlija lēmums par valsts atbalstu SA.38632 – Vācija – 2014. gada *EEG* – Atjaunojamo energoresursu likuma reforma (OV C 325, 2.10.2015., 4. lpp.); Komisijas 2011. gada 8. marta lēmumu par valsts atbalstu C 24/2009 – Austrija – Valsts atbalsts energoietilpīgiem uzņēmumiem saskaņā ar Austrijas Zaļās elektroenerģijas aktu (OV L 235, 2011. gada 10. septembris, 42. lpp.).

(222) Jebkurā gadījumā Tiesa spriedumā *Essent* lietā ([113]) ir precizējusi *PreussenElektra* lietā pieņemtā sprieduma robežas un atkārtoti norādījusi uz savu iepriekšējo judikatūru, kurā priekšrocība, kas finansēta no valsts noteiktas piemaksas un ko pārvaldījusi valsts pilnvarota struktūra, arī ir kvalificēta kā valsts līdzekļi.

(223) Valsts līdzekļu interpretācija šajā lēmumā atbilst iedibinātajai Tiesas judikatūrai, kā arī Komisijas lēmumu pieņemšanas praksei. Kā to būtu varējis paredzēt jebkurš rūpīgs un piesardzīgs uzņēmējs, atgūšana nav tiesiskās paļāvības principa pārkāpums.

(224) Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, jo īpaši attiecībā uz 216. apsvērumu, atbalsts būtu jāatgūst, jo tas nav saderīgs ar iekšējo tirgu, un atgūstamajās summās jāiekļauj procenti, ko aprēķina no dienas, kad summas nodotas saņēmēja rīcībā, līdz to faktiskajai atmaksāšanai.

(225) Atgūšana būtu jāattiecina tikai uz pilnīgo atbrīvojumu no tīkla maksas, kas piešķirts laikposmā no 2012. gada 1. janvāra līdz 2013. gada 31. decembrim, salīdzinot individuālo tīkla maksu, kas būtu bijusi jāmaksā, ja nebūtu atbrīvojuma, jo tikai šī daļa ir kvalificējama kā valsts atbalsts.

(226) Atgūstamās summas par katru no attiecīgajiem gadiem ir individuālā tīkla maksa, kas atbalsta saņēmējiem būtu bijusi jāmaksā, ja nebūtu pilnīgā atbrīvojuma.

(227) Individuālā tīkla maksa, kas minēta iepriekšējā apsvērumā, būtu jāaprēķina, pamatojoties uz fiziskā maršruta metodiku, kā *BNetzA* to izklāstījusi savā norāžu dokumentā *Leitfaden zur Genehmigung individueller netzentgeltvereinbarungen nach § 19 Abs. 2 S. 1 und 2 StromNEV*, kurš izdots 2010. gada 26. oktobrī.

(228) Atgūstamā summa par katru no attiecīgajiem gadiem atbilst vismaz 20 % no summas, ko atbalsta saņēmējs būtu samaksājis, ja viņam būtu bijis jāmaksā publicētā tīkla maksa.

(229) Ja atbalsta saņēmēja kopējā saņemtās priekšrocības summa ir mazāka par 200 000 EUR un ja atbalsts atbilst visiem citiem Komisijas Regulā (ES) Nr. 1407/2013 ([114]) vai Komisijas Regulā (EK) Nr. 1998/2006 ([115]) noteiktajiem kritērijiem, šāda priekšrocība nav jāuzskata par valsts atbalstu Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē, tāpēc tā nav jāatgūst.

7. **SECINĀJUMS**

(230) Tiek secināts, ka Vācija laikposmā no 2012. gada 1. janvāra līdz 2013. gada 31. decembrim ir nelikumīgi ieviesusi atbalstu, piešķirot pilnīgu atbrīvojumu no tīkla maksas bāzes slodzes patērētājiem, kuru gada elektroenerģijas patēriņš ir vismaz 10 GWh un 7 000 pilnīgas izmantošanas stundu, tādējādi pārkāpjot Līguma 108. panta 3. punktu.

(231) Valsts atbalsts ir vienāds ar tīkla izmaksām, ko no tīkla maksas atbrīvotie bāzes slodzes patērētāji faktiski radījuši 2012. un 2013. gadā, vai – ja šādas tīkla izmaksas ir mazākas nekā minimālā tīkla maksa 20 % apmērā no publicētās tīkla maksas – ar šādu minimālo tīkla maksu. Tiktāl pilnīgais atbrīvojums, kas piešķirts atbilstoši *StromNEV 2011* 19. punkta 2. apakšpunkta otrajam teikumam, ir atkāpe no atsauces sistēmas, kāda tā bija spēkā. Attiecīgi valsts atbalsta summa atbilst tās individuālās tīkla maksas vērtībai, kuru bāzes slodzes patērētāji nesamaksāja 2012. un 2013. gadā, un atbilst vismaz 20 % no tīkla maksas, kas publicēta attiecīgajos gados.

(232) Valsts atbalsts neatbilst nosacījumiem, lai varētu piemērot kādu no Līguma 107. panta 2. un 3. punktā paredzētajām atkāpēm, un to nevar uzskatīt par saderīgu ar iekšējo tirgu nekāda cita iemesla dēļ. Tādējādi tas nav saderīgs ar iekšējo tirgu.

(233) Saskaņā ar Regulas (ES) 2015/1589 16. panta 1. punktu Komisijai ir jāprasa, lai dalībvalstis veic visus nepieciešamos pasākumus atbalsta atgūšanai no tā saņēmējiem. Tāpēc būtu jāprasa Vācijai atgūt nesaderīgo atbalstu,

([113]) Sk. spriedumu, 2008. gada 17. jūlijs, *Essent Netwerk Noord*, C-206/06, ECLI:EU:C:2008:413, 74. punktu.
([114]) Komisijas 2013. gada 18. decembra Regula (ES) Nr. 1407/2013 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam (OV L 352, 24.12.2013., 1. lpp.).
([115]) Komisijas 2006. gada 15. decembra Regula (EK) Nr. 1998/2006 par Līguma 87. un 88. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam (OV L 379, 28.12.2006., 5. lpp.).

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

1. Pilnīgais atbrīvojums bāzes slodzes patērētājiem Vācijā no tīkla maksas maksāšanas, kuru Vācija nelikumīgi ieviesusi 2012. un 2013. gadā, ir valsts atbalsts Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē, ciktāl minētie patērētāji bija atbrīvoti no pienākuma maksāt tīkla maksu, kas atbilst to radītajām tīkla izmaksām, vai – ja minētās tīkla izmaksas ir mazākas nekā minimālā tīkla maksa 20 % apmērā no publicētās tīkla maksas – no pienākuma maksāt šādu minimālo tīkla maksu.

2. Valsts atbalstu, kas minēts 1. punktā, Vācija ieviesa, pārkāpjot Līguma 108. panta 3. punktu, un tas ir nesaderīgs ar iekšējo tirgu.

2. pants

Individuālais atbalsts, kas piešķirts atbilstoši 1. pantā minētajai shēmai, nav valsts atbalsts, ja tā piešķiršanas brīdī tas atbilst nosacījumiem, ko paredz regula, kura pieņemta atbilstoši Padomes Regulas (EK) Nr. 994/98 ([116]) 2. pantam un ir piemērojama atbalsta piešķiršanas brīdī.

3. pants

1. Vācija no saņēmējiem atgūst nesaderīgo atbalstu, kas piešķirts saskaņā ar 1. pantā minēto shēmu.

2. Atgūstamajās summās iekļauj procentus, ko aprēķina no dienas, kad attiecīgās summas nodotas saņēmēju rīcībā, līdz to faktiskajai atgūšanai.

3. Procentus aprēķina gan parāda pamatsummai, gan procentiem saskaņā ar Komisijas Regulas (EK) Nr. 794/2004 ([117]) V nodaļu.

4. Vācija no šā lēmuma pieņemšanas dienas atceļ visus nesamaksātos 1. pantā minētās atbalsta shēmas maksājumus.

4. pants

1. Atbalstu, kas piešķirts saskaņā ar 1. pantā minēto shēmu, atgūst nekavējoties un faktiski.

2. Vācija nodrošina šā lēmuma īstenošanu četru mēnešu laikā no tā paziņošanas dienas.

5. pants

1. Divu mēnešu laikā pēc šā lēmuma paziņošanas Vācija iesniedz šādu informāciju:

a) to atbalsta saņēmēju saraksts, kuri saņēmuši atbalstu saskaņā ar 1. pantā minēto shēmu, kā arī kopējo atbalsta summu, kuru katrs no viņiem ir saņēmis saskaņā ar šo shēmu;

b) kopējā no katra atbalsta saņēmēja atgūstamā summa (pamatsumma ar procentiem);

c) detalizēts apraksts par pasākumiem, kas jau ir veikti un tiek plānoti, lai nodrošinātu atbilstību šim lēmumam;

d) dokumenti, kas apliecina, ka atbalsta saņēmējiem ir pieprasīts atmaksāt 1. pantā minēto atbalstu.

2. Vācija informē Komisiju par šā lēmuma izpildei pieņemto valsts pasākumu īstenošanas gaitu, līdz saskaņā ar 1. pantā minēto atbalsta shēmu piešķirtais atbalsts ir atgūts. Vācija nekavējoties iesniedz pēc Komisijas vienkārša pieprasījuma informāciju par jau veiktajiem un plānotajiem pasākumiem attiecībā uz šā lēmuma izpildi. Tā sniedz arī sīku informāciju par atbalsta un procentu summām, kas jau atgūtas no atbalsta saņēmējiem.

([116]) Padomes 1998. gada 7. maija Regula (EK) Nr. 994/98 par to, kā piemērot Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 92. un 93. pantu attiecībā uz dažu kategoriju valsts horizontālo atbalstu (OV L 142, 14.5.1998., 1. lpp.).

([117]) Komisijas 2004. gada 21. aprīļa Regula (EK) Nr. 794/2004, ar ko īsteno Padomes Regulu (ES) 2015/1589, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta piemērošanai (OV L 140, 30.4.2004., 1. lpp.).

6. pants

Šis lēmums ir adresēts Vācijas Federatīvajai Republikai.

Briselē, 2018. gada 28. maijā

Komisijas vārdā –
Komisijas locekle
Margrethe VESTAGER